

KONING
BOUDEWIJNSTICHTING
Levenskeuzes op latere leeftijd
bij niet hulpbehoevende
personen

2022

INDI
ville
DBP PARTNERS

Opzet

Jurgen Minnebo
Partner
jurgen@indiville.be
+32(0)478 380369

Wouter Samyn
Partner
wouter@indiville.be
+32(0)494 084697
@woutersamyn

Stéphanie Busschaert
Partner
Stephanie@indiville.be
+32(0)479 600855

Colin Sanders
Partner
coolin@indiville.be
+32(0)477 500593

Opzet van de studie

De doelgroep van deze studie is de Belgische, niet-hulpbehoevende bevolking ouder dan 60. Voor deze studie werden 2062 personen online (n=1762) en telefonisch (n=300) bevraagd. Om de culturele diversiteit te vergroten werden ook 339 personen bevraagd via straatinterviews; zij beantwoordden een verkorte versie van de vragenlijst. De data van de online en telefonische bevraging werden gewogen om representatief te zijn voor geslacht x leeftijd, opleiding en gewest. Voor de analyses van de vragen die ook tijdens de straatinterviews werden gesteld, werd bijkomend gewogen voor de origine van de respondent (Belg met Belgische achtergrond, Belg met buitenlandse achtergrond en niet-Belg), waarbij de respondenten uit de face-to-facebevraging een neutraal gewicht kregen op de andere sociodemografische variabelen.

Naast een herneming van de basisthema's (geluk en gezondheid, kijk en voorbereiding op de latere levensjaren, geven en krijgen van zorg en sociaal weefsel), werd in de meting van 2022/2023 bijzondere aandacht besteed aan wonen in de latere levensjaren en aan de attitudes tegen over woonzorgcentra. Er werd in deze meting ook specifiek naar verschillen tussen verstedelijkte en landelijke gebieden gekeken, maar de gevonden statistisch significante verschillen zijn algemeen genomen klein, waardoor ze niet afzonderlijk worden besproken in dit rapport.

De bevraging werd uitgevoerd tussen 23/11 en 25/12/2022.

2401
respondenten

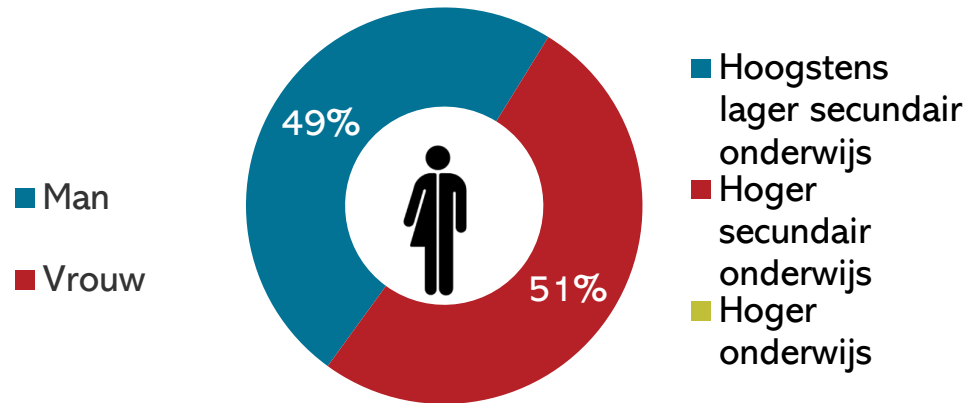

5' – 30'

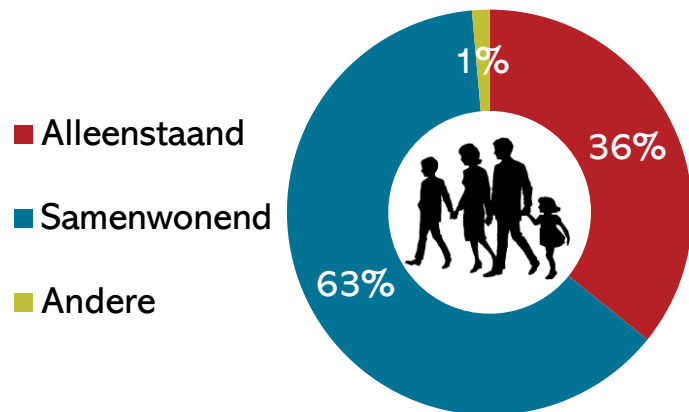
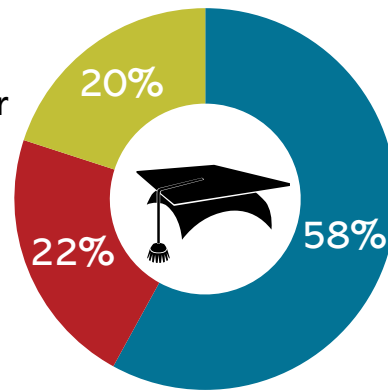

Maximale fout
±2,0%

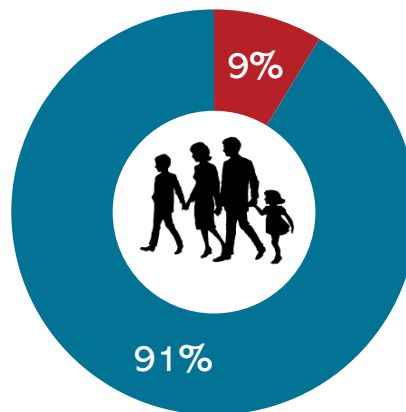
Steekproefbeschrijving online & telefonische bevraging

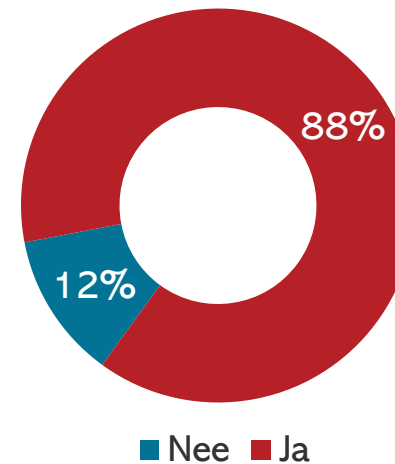
■ Hoogstens
lager secundair
onderwijs
 ■ Hoger
secundair
onderwijs
 ■ Hoger
onderwijs

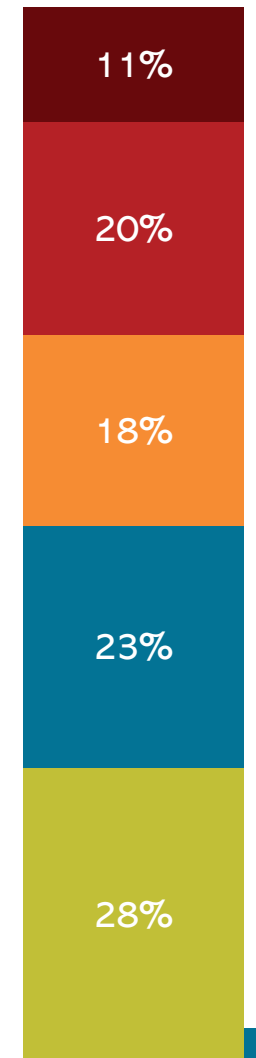
■ Inwonende
kinderen
 ■ Geen
inwonende
kinderen

Met pensioen?

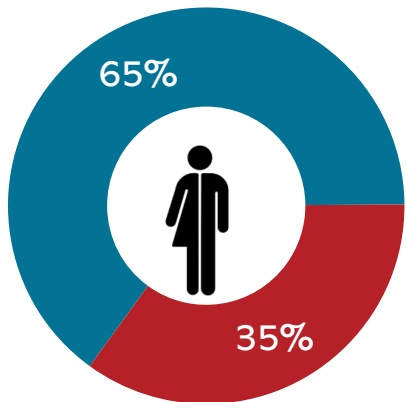
■ 80-84
 ■ 75-79
 ■ 70-74
 ■ 65-69
 ■ 60-64

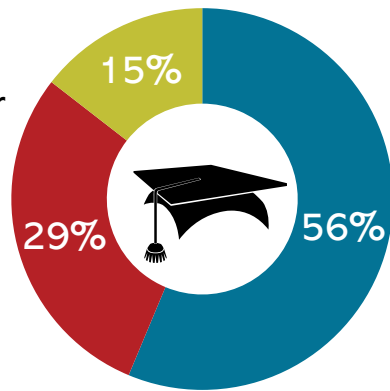
L
E
E
F
T
I
J
D

Steekproefbeschrijving face-to-face bevraging

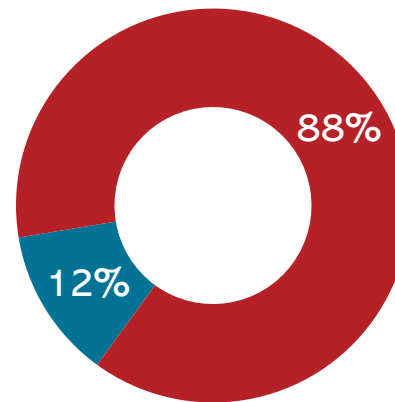
Man
Vrouw

Hoogstens
lager secundair
onderwijs
Hoger
secundair
onderwijs
Hoger
onderwijs

Met pensioen?

Nee Ja

80-84

75-79

70-74

65-69

60-64

L
E
E
F
T
I
J
D

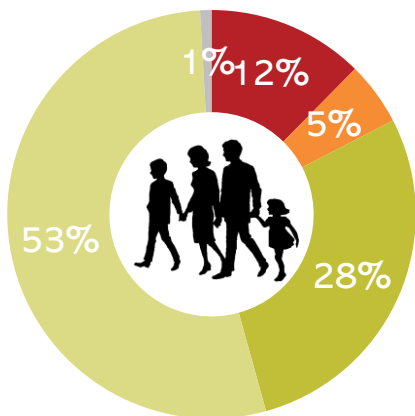
Alleenwonend

Eénoudergezin (met
inwonende kinderen)

Samenwonend met
partner en met
inwonende kinderen

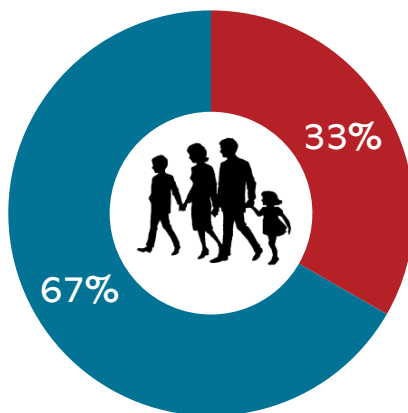
Samenwonend met
partner zonder
inwonende kinderen

Andere

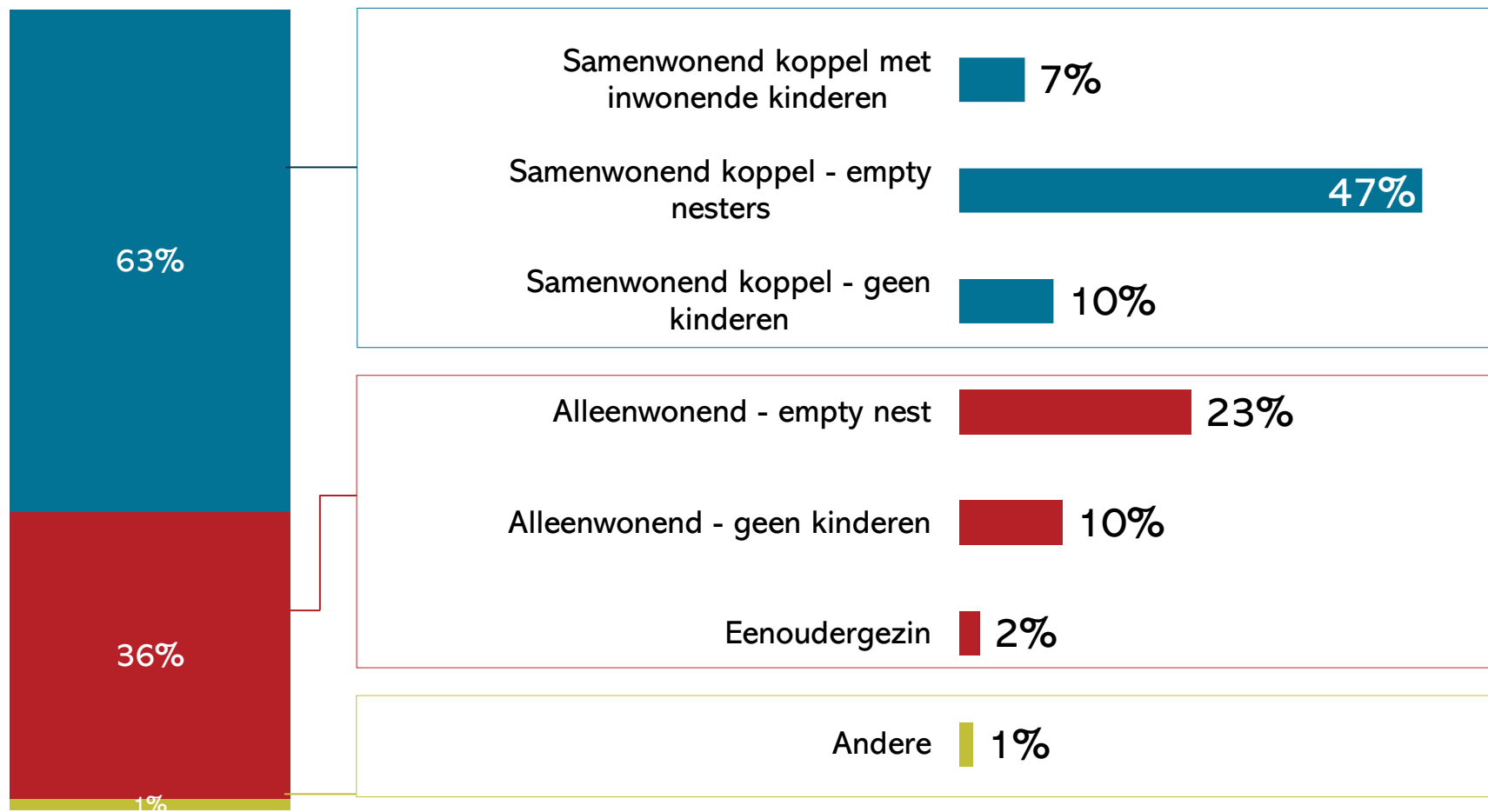

Inwonende
kinderen

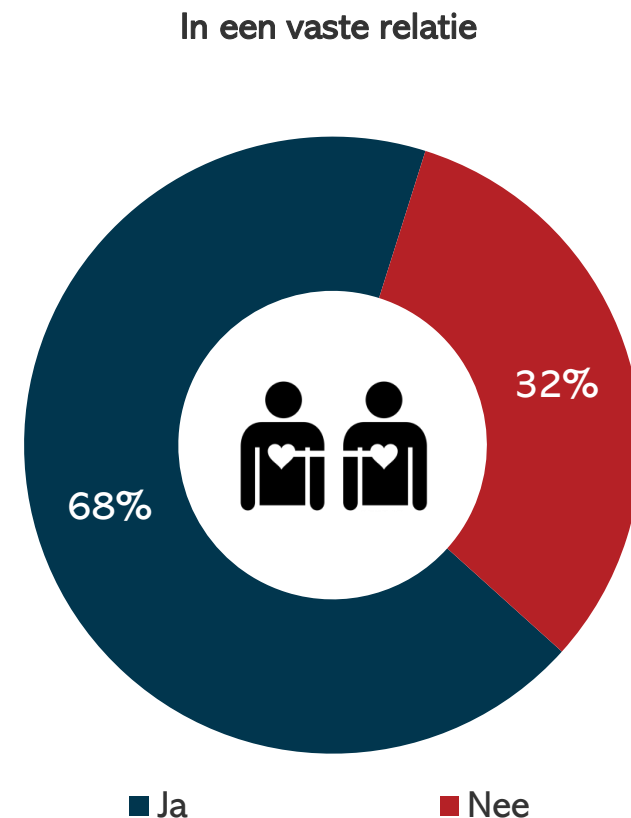
Geen
inwonende
kinderen

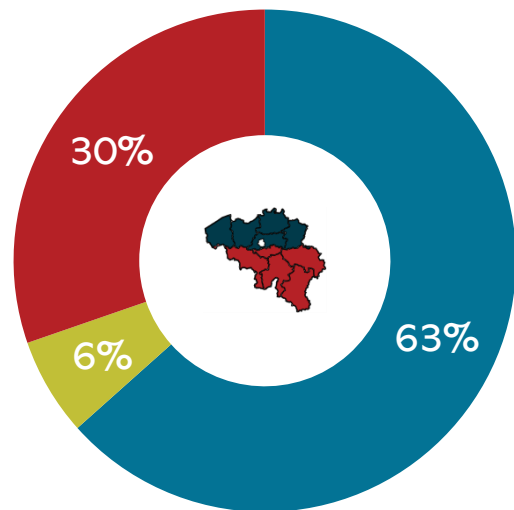
Samenlevingsvorm typologie online & telefonische bevraging

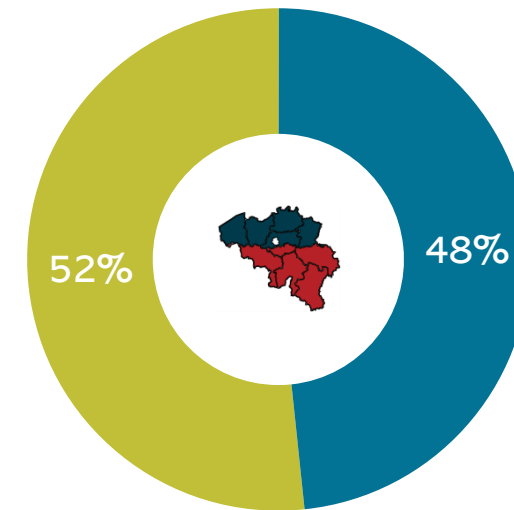
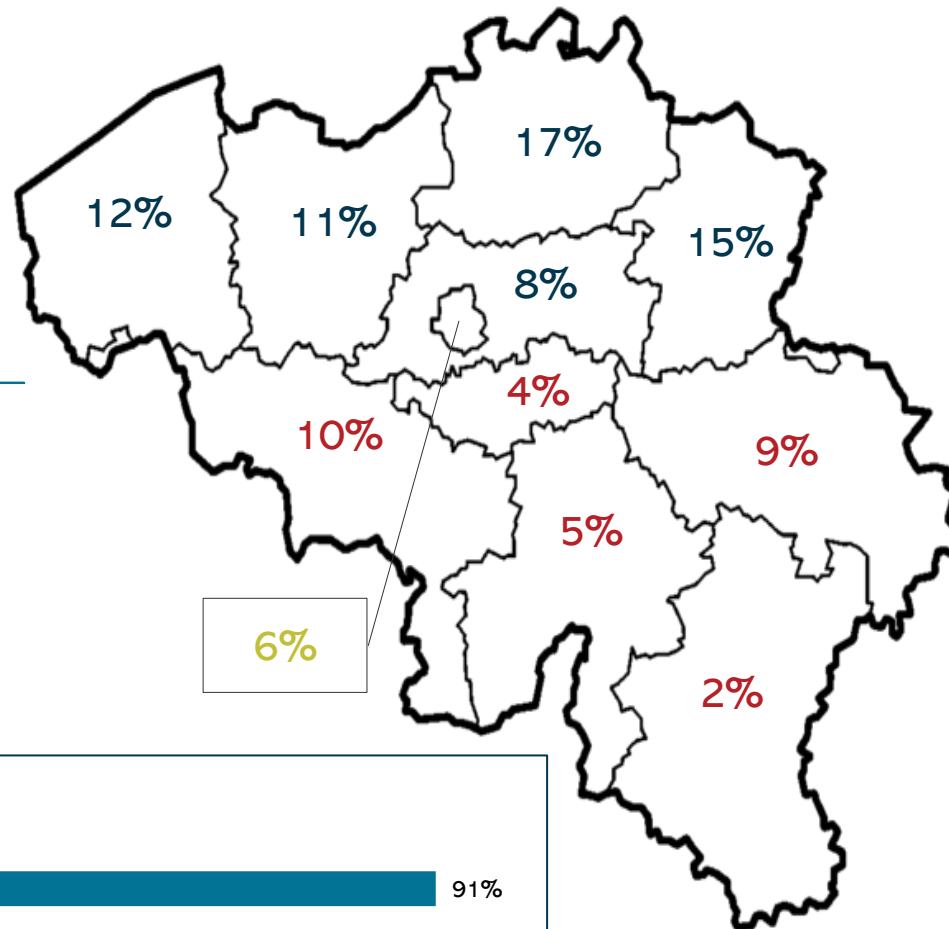
■ Andere ■ Alleenstaand ■ Samenwonend

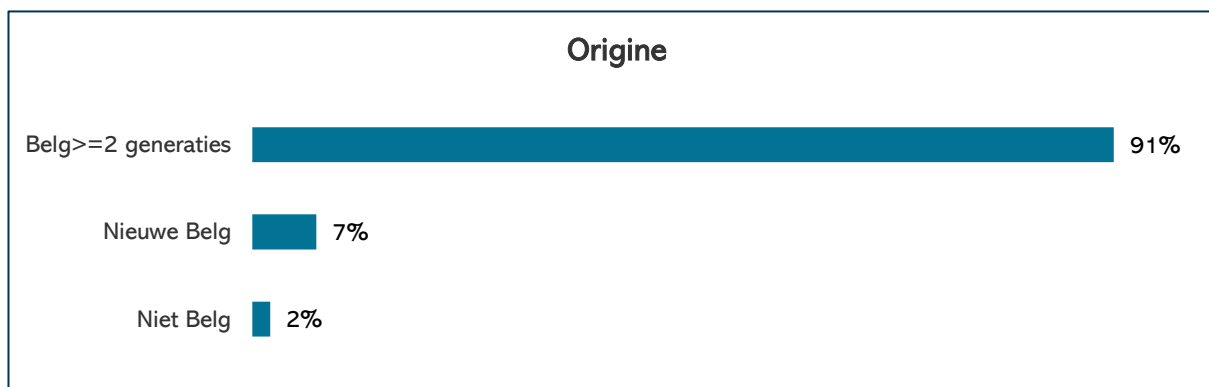
Steekproefbeschrijving online & telefonische bevraging

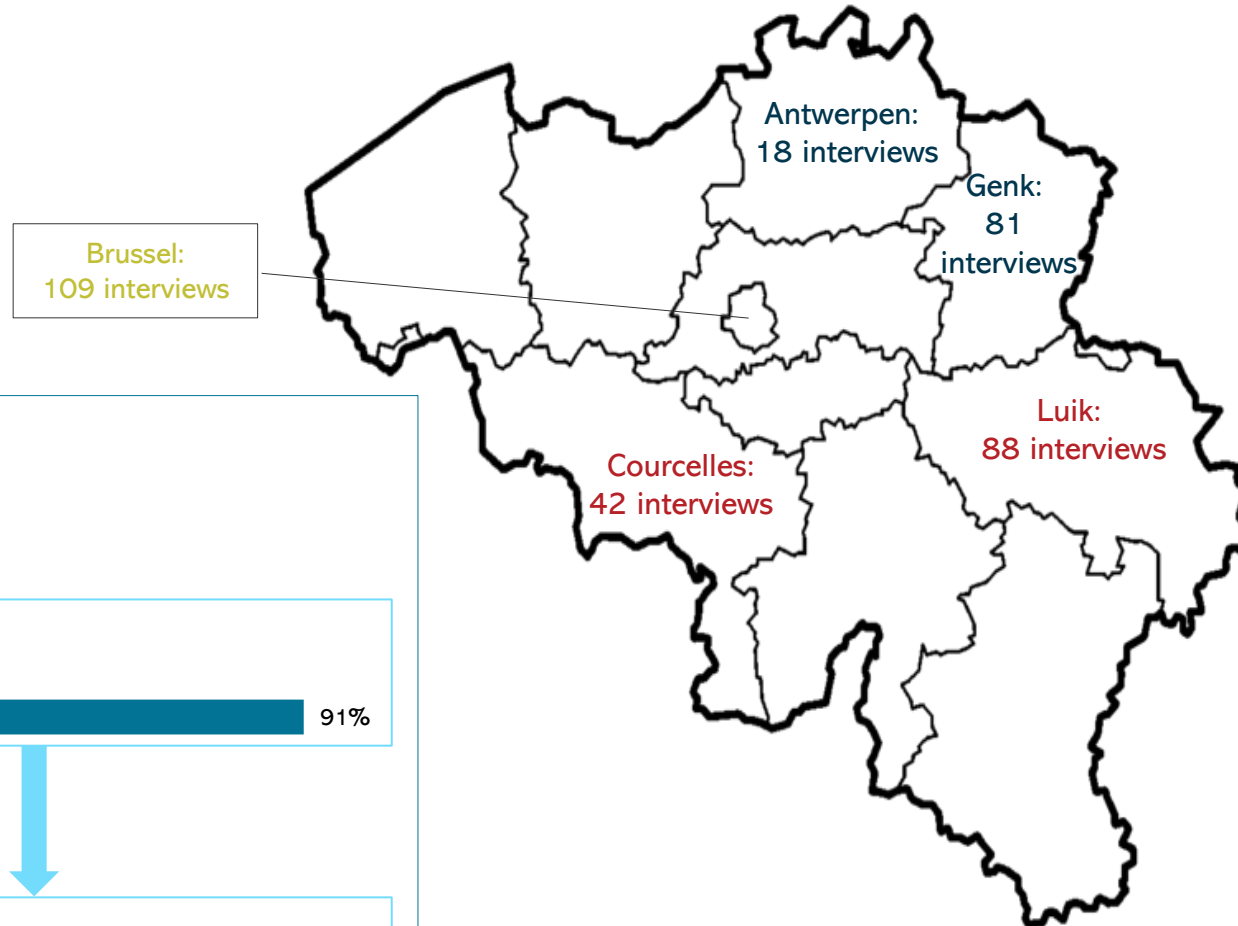
■ Vlaams Gewest
■ Brussels Hoofdstedelijk Gewest
■ Waals Gewest

■ Landelijk ■ Verstedelijkt
Gebaseerd op de Belfius-typologie 2018

Steekproefbeschrijving face-to-face bevraging

Origine

Belg >= 2 generaties 7%

Nieuwe Belg 2%

Niet Belg 91%

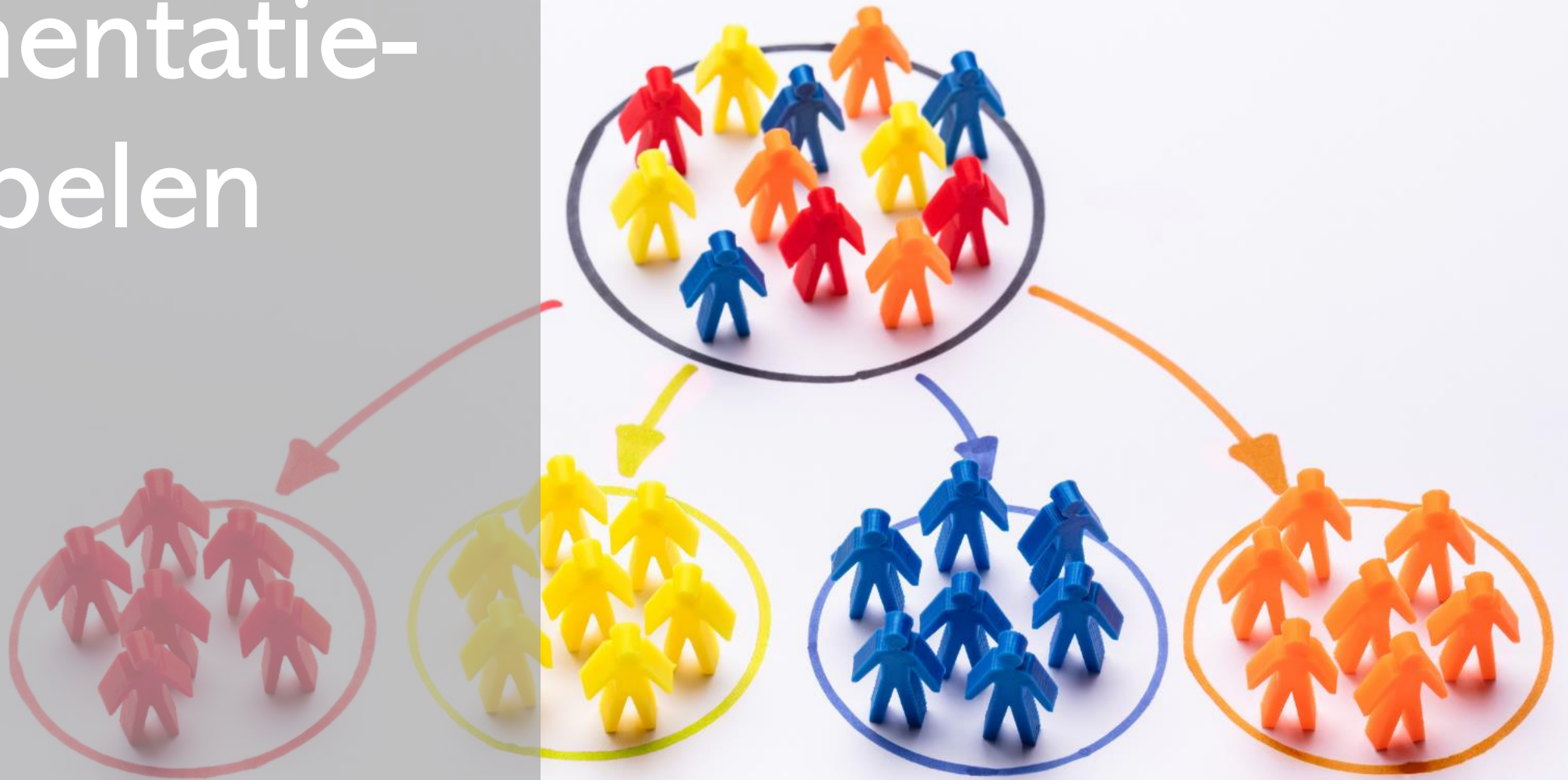
Belg >= 2 generaties 7%

Buurland 2%

EU27 0%

Buiten EU 91%

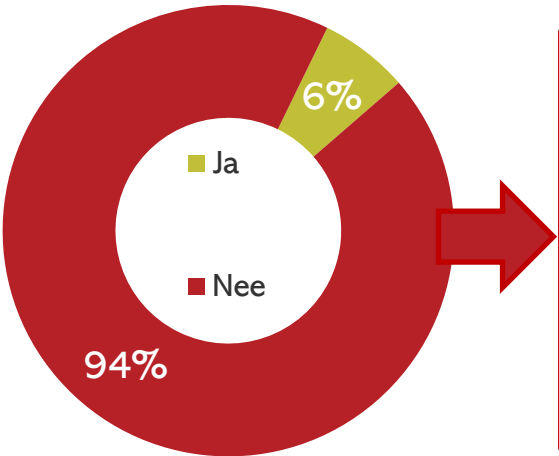
Segmentatie- variabelen

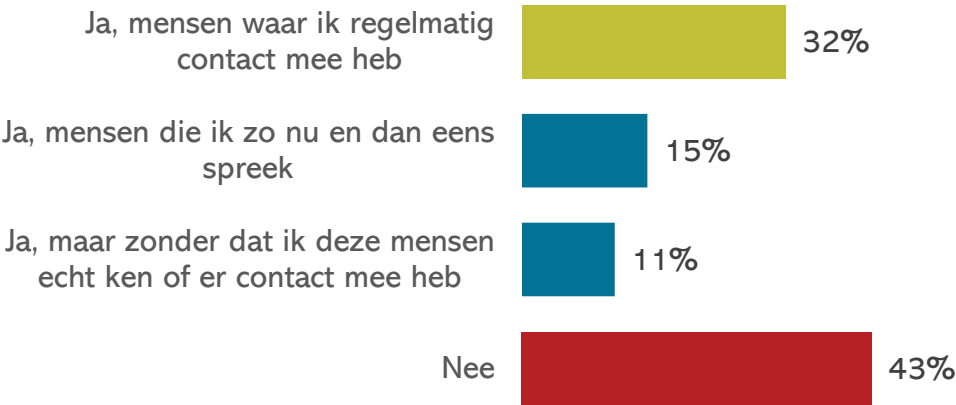
Nabijheid hulpbehoevendheid

Nagenoeg vier op de tien Belgische zestigplussers (38%) kent iemand hulpbehoevend in het eigen gezin (7%) of in de directe omgeving (31%). Nog eens 23% kent iemand hulpbehoevend in de ruime omgeving. Opnieuw vier op de tien (39%) kent niemand hulpbehoevend. In vergelijking met de vorige metingen geven meer respondenten aan iemand hulpbehoevend te kennen.

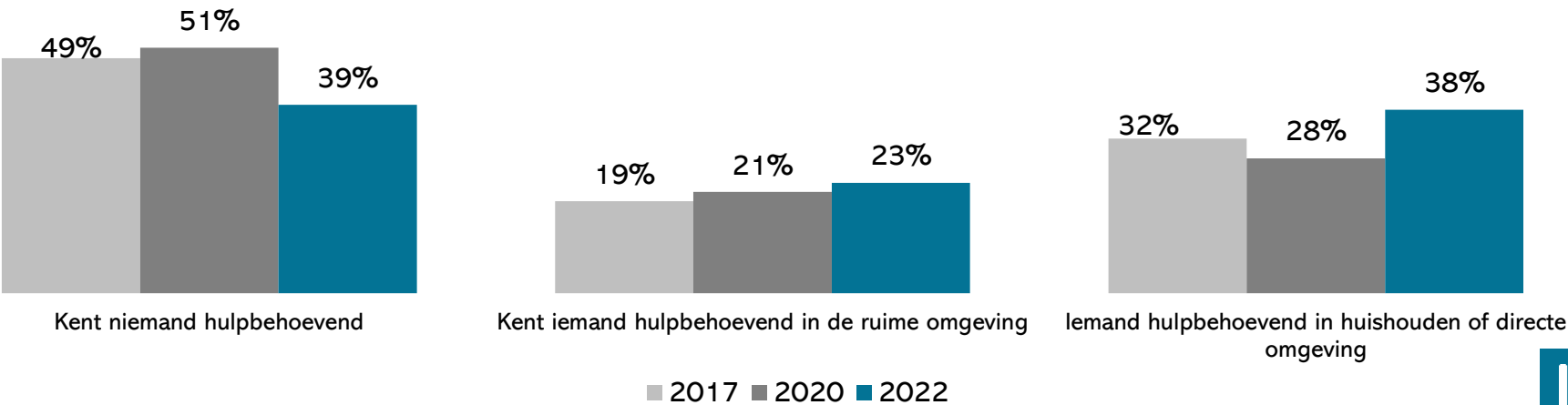
Is er iemand in uw huishouden hulpbehoevend?
(n=2401)

Kent u iemand in uw directe omgeving die hulpbehoevend is (familie, vrienden, buren ...)? (Enkel online en telefonisch gevraagd indien niemand in het huishouden hulpbehoevend is n=1940)

Aanwezigheid hulpbehoevenden in omgeving respondent

Gezondheidsproblemen

Risico

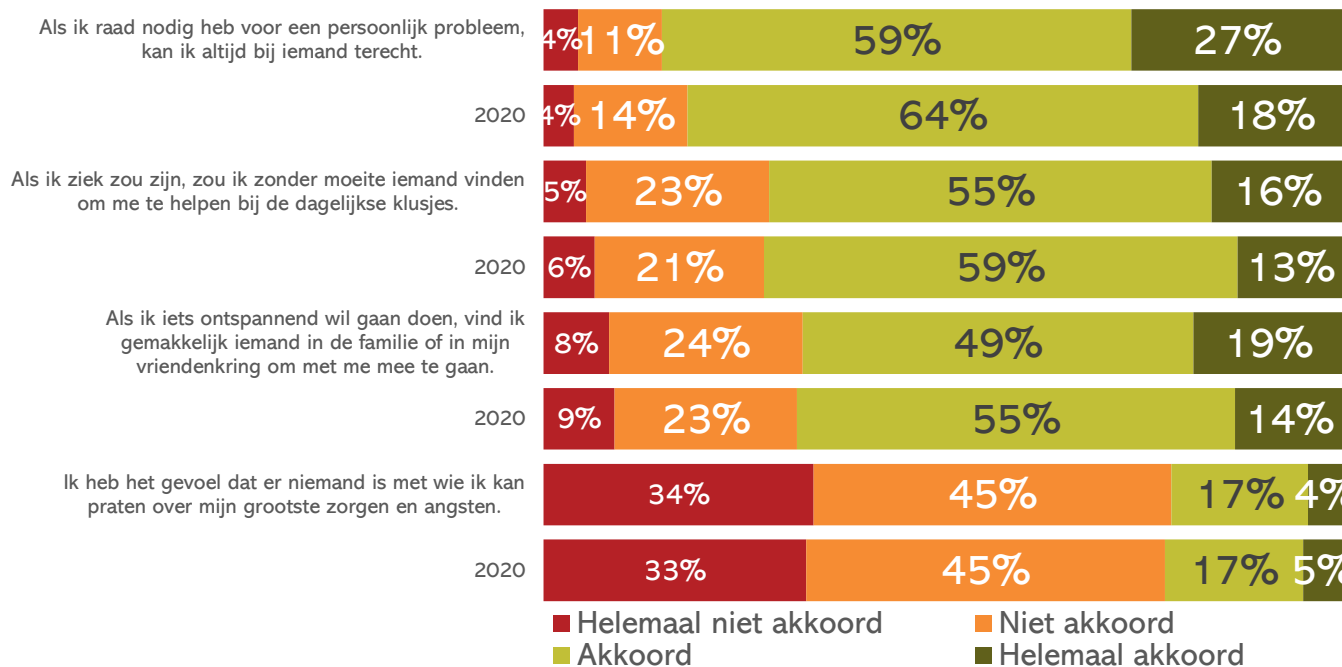
Tabelpercentages		In vergelijking met een jaar geleden, hoe is uw gezondheid veranderd?			Rijttotaal
		Verslechterd	Hetzelfde gebleven	Verbeterd	
Hoe is uw gezondheidstoestand in het algemeen?	Slecht	2% _(2%)	1% _(1%)	0% _(0%)	3% (3%)
	Gaat wel (redelijk)	10% _(7%)	16% _(18%)	1% _(1%)	28% (26%)
	Goed	4% _(4%)	60% _(63%)	5% _(5%)	70% (71%)
Kolomtotaal		16% (13%)	77% (82%)	6% (6%)	100%

Rood: Personen met een hoog risico op (ernstiger wordende) gezondheidsproblemen. 13%_(10%)

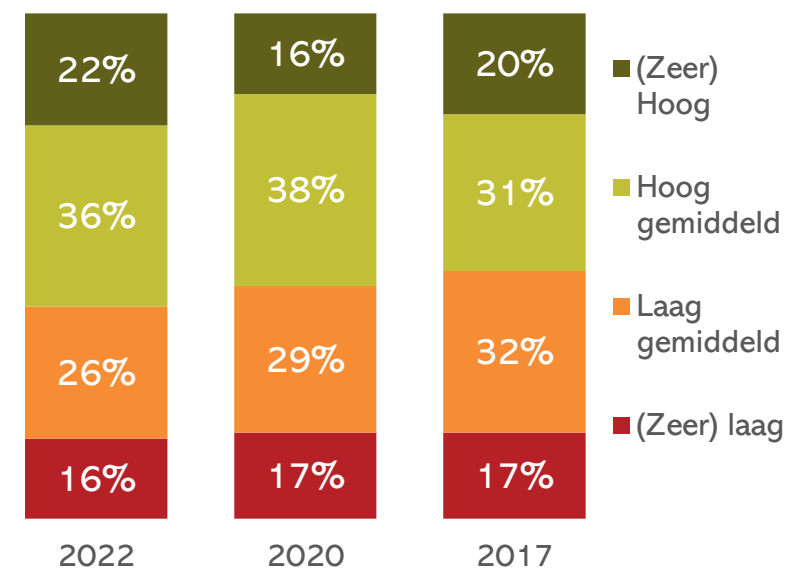
Oranje: Personen met een gemiddeld risico op (ernstiger wordende) gezondheidsproblemen. 21%_(23%)

Groen: Personen met een laag risico op (ernstiger wordende) gezondheidsproblemen. 65%_(68%)

Perceptie sociale steun

De categorisatie is gebaseerd op de antwoorden die gegeven werden op de verschillende statements.

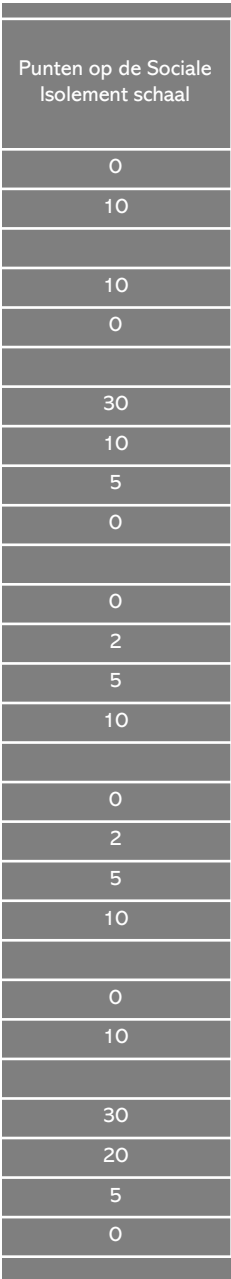
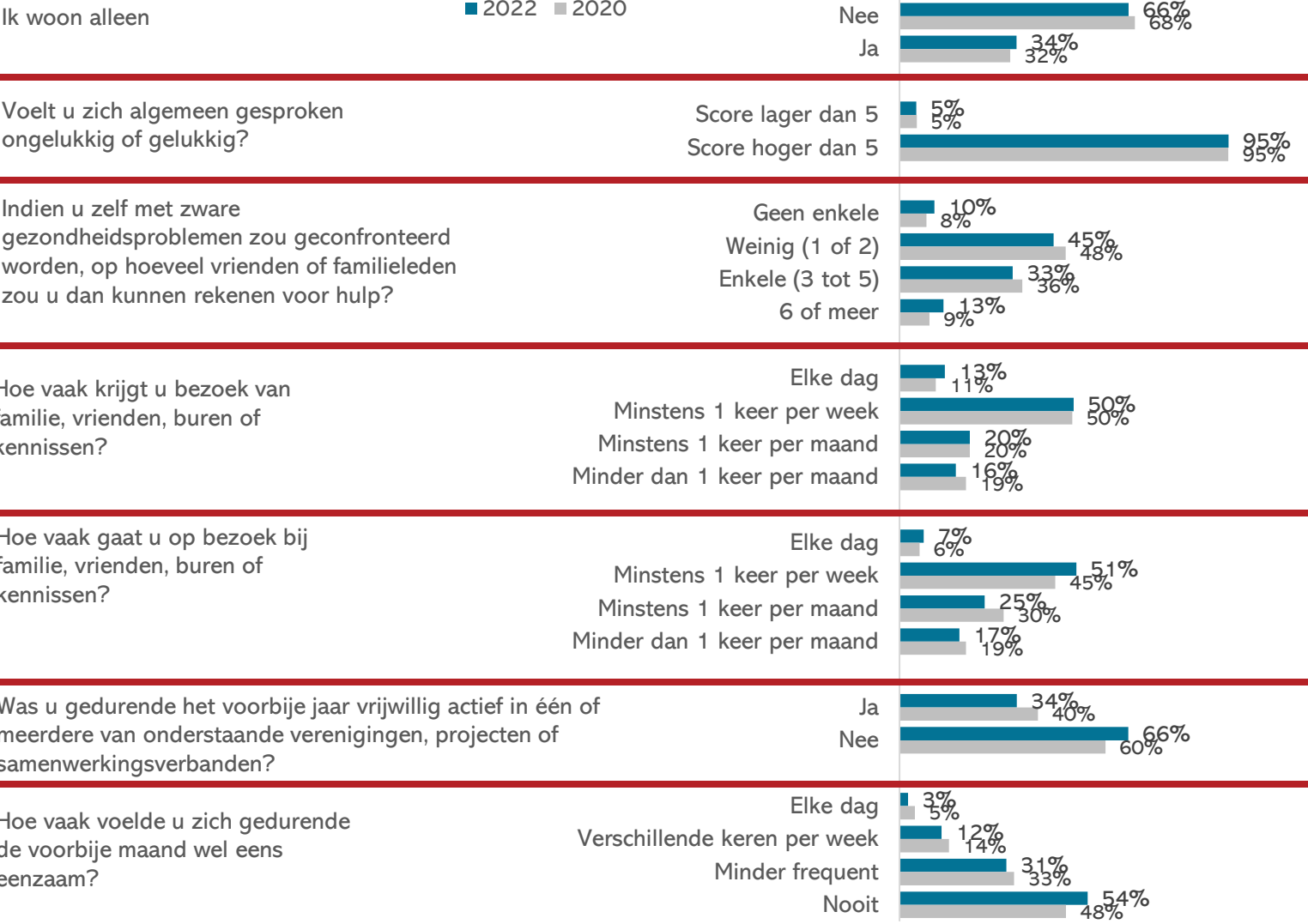

Algemeen genomen ervaart de meerderheid van de Belgen vrij veel steun in het eigen sociale netwerk. Anderzijds signaleert telkens drie op de tien zestigplussers dat ze bij ziekte moeite zouden hebben om hulp te vinden of niet makkelijk iemand vinden om samen iets ontspannend te doen. Eén op de vijf (21%) geeft bovendien aan het gevoel te hebben dat er niemand is met wie ze hun zorgen of angsten kunnen delen en 14% kan bij niemand terecht voor raad bij persoonlijke problemen. Deze cijfers liggen in lijn met de resultaten uit 2020.

Sociaal Isolement

Ik woon alleen

■ 2022 ■ 2020

■ Hoog (>pct75)
■ Gemiddeld (pct25 - pct75)
■ Laag (<pct25)

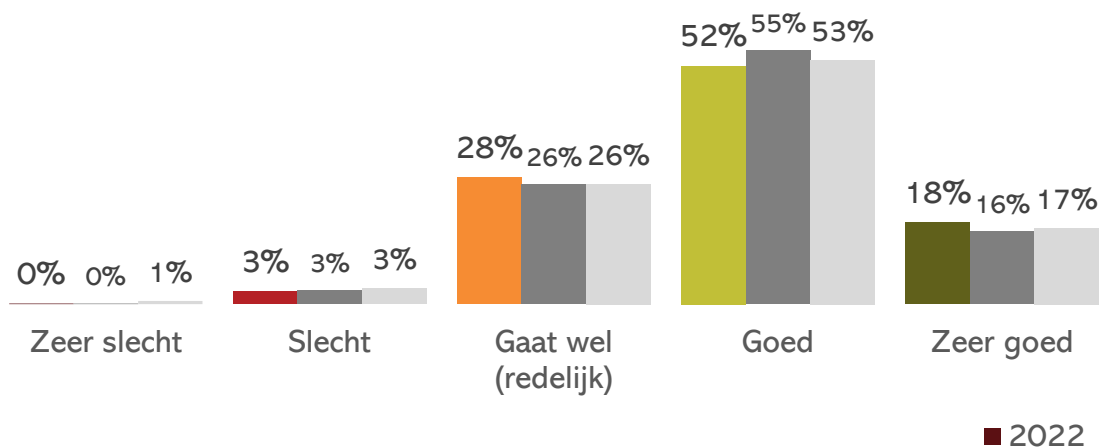
Maximum aantal punten: 100

Geluk en gezondheid

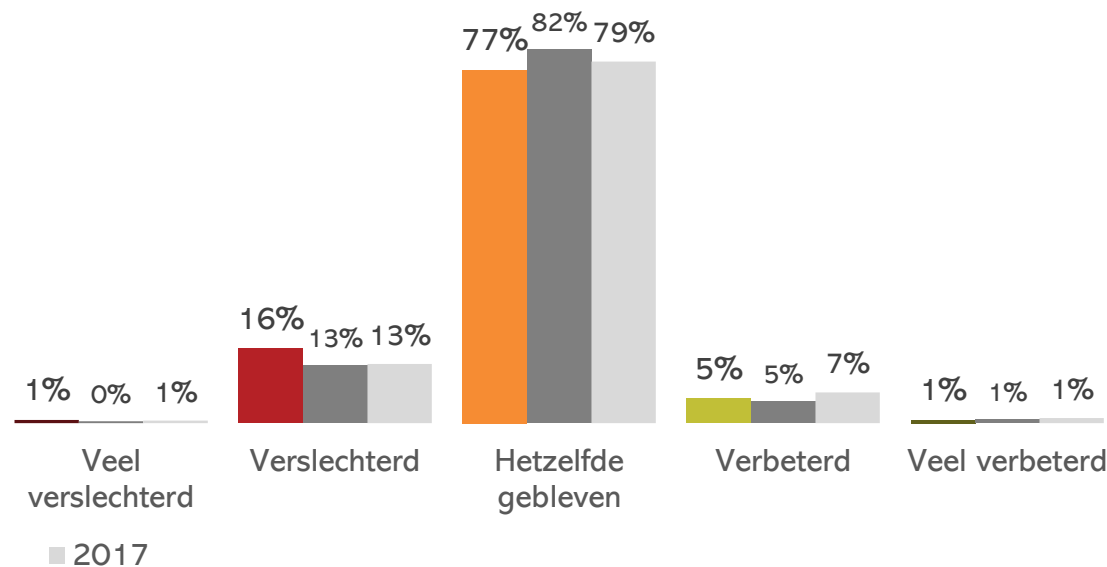

Gezondheid

Hoe is uw gezondheidstoestand in het algemeen?

In vergelijking met een jaar geleden, hoe is uw gezondheid veranderd?

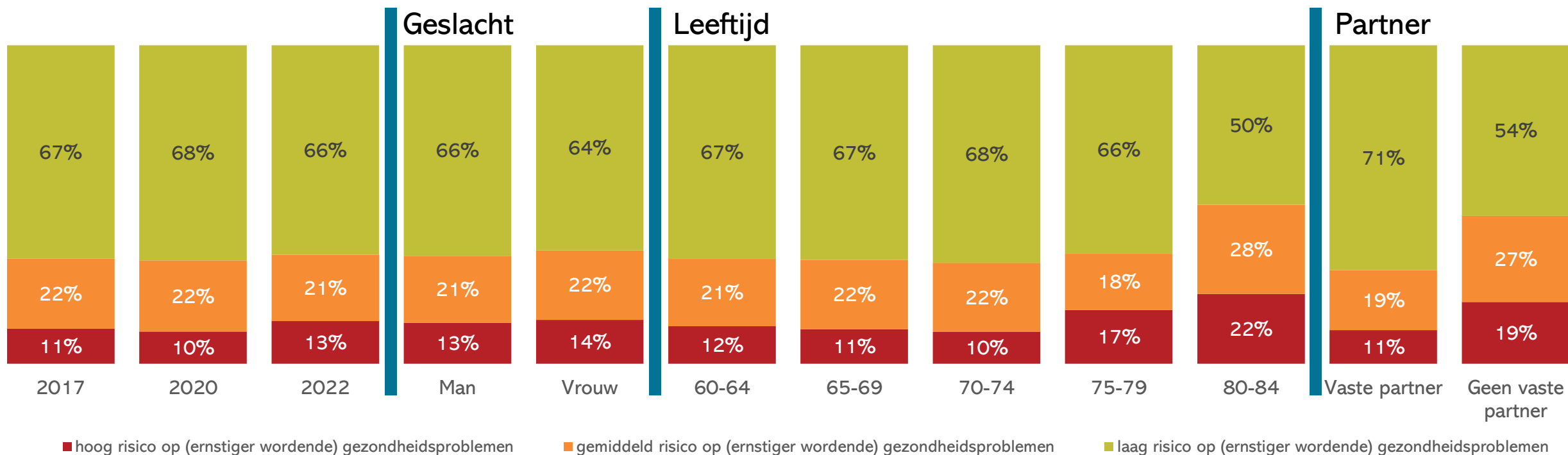

Het merendeel van de 60-plussers geven zelf aan dat hun gezondheid goed is.

Zeven op tien van de 60-plussers geeft zelf aan dat hun gezondheid op dit ogenblik goed is. Voor het merendeel van hen is hun gezondheid ook stabiel gebleven. Een minderheid van 3% geeft een slechte gezondheid aan, 17% geeft wel aan dat hun gezondheid slechter geworden is, vergeleken met een jaar geleden. Deze cijfers zijn nagenoeg identiek aan de cijfers in 2020 en 2017.

Gezondheidsproblemen

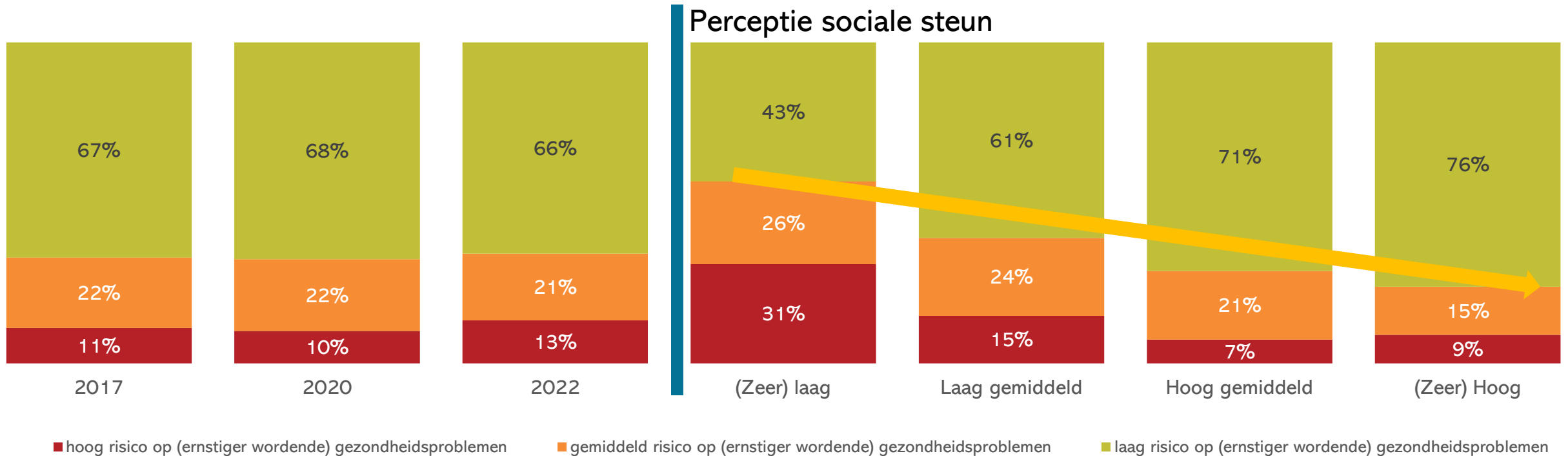
Risico

Het sociodemografisch profiel hangt samen met het zelf ingeschatte gezondheidsrisico.

Het risico op gezondheidsproblemen stijgt vanaf 74 jaar. Mensen zonder vaste partner hebben een groter risico op gezondheidsproblemen dan mensen met een vaste partner.

Gezondheidsproblemen Risico

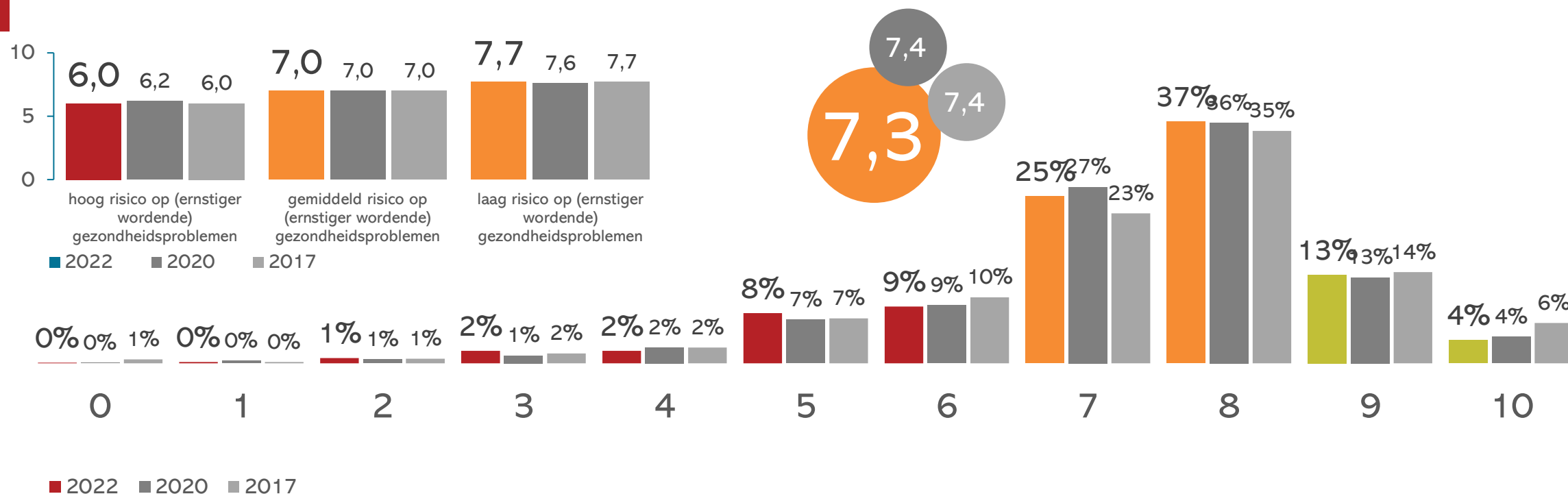

In welke mate men sociale steun ervaart, hangt samen met het zelf ingeschatte gezondheidsrisico.

Er is een samenhang tussen het risico op gezondheidsproblemen en de mate waarin men sociale steun ervaart. Het risico op gezondheidsproblemen is hoger naarmate men minder sociale steun ervaart.

Geluk

Hoe voelt u zich algemeen genomen in het leven? Voelt u zich algemeen gesproken ongelukkig of gelukkig?

Een goede gezondheid is een belangrijk ingrediënt voor geluk.

Net als in 2017 en 2020 is de Belg 60+ over het algemeen gelukkig. Op een schaal van 10 geeft de Belg een 7,3 op 10. Dit cijfer blijft gelijk voor heel wat sociodemografische profielen. Personen met een tanende gezondheid geven een significant lager cijfer.

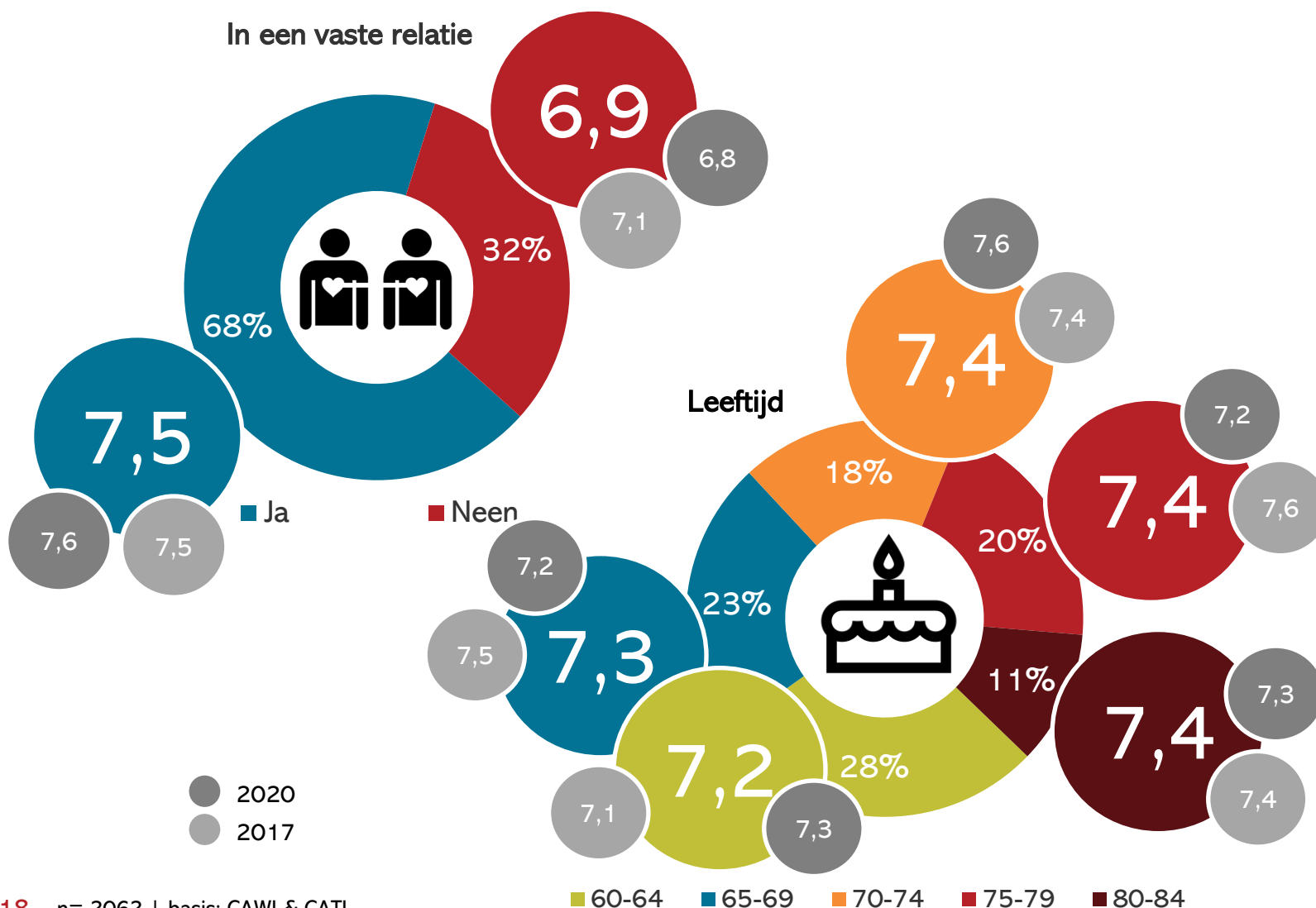
Geluk

*Hoe voelt u zich algemeen genomen in het leven?
Voelt u zich algemeen gesproken ongelukkig of
gelukkig?*

Naast gezondheid speelt het hebben van een partner ook een rol bij het zich gelukkig voelen.

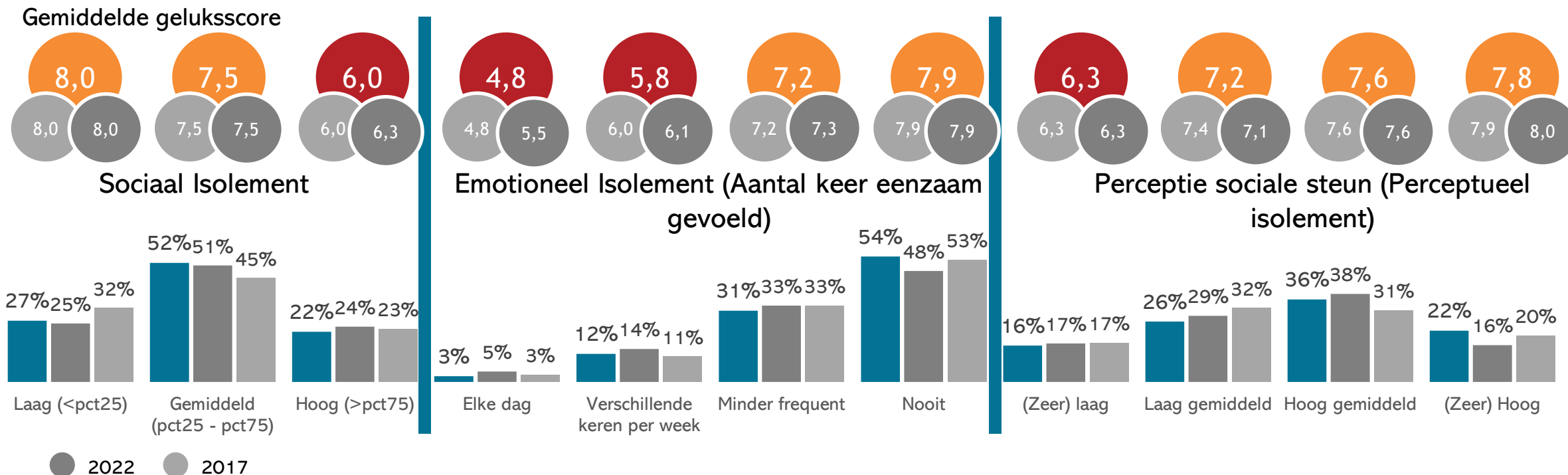
Over het algemeen zijn mensen die een relatie hebben gelukkiger.

Op het vlak van leeftijd zijn er geen significante verschillen tussen de verschillende leeftijdsgroepen.

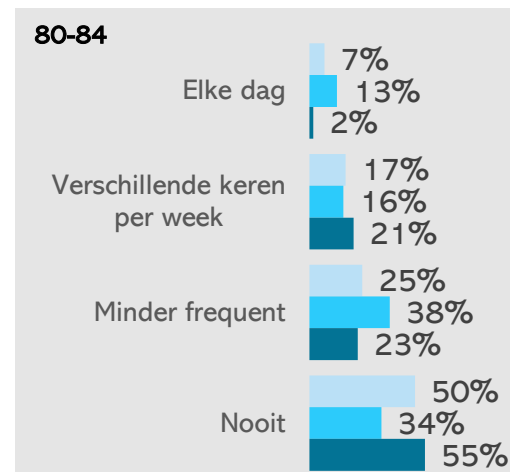
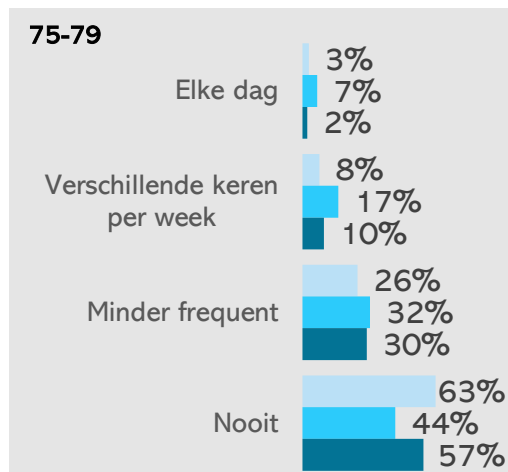
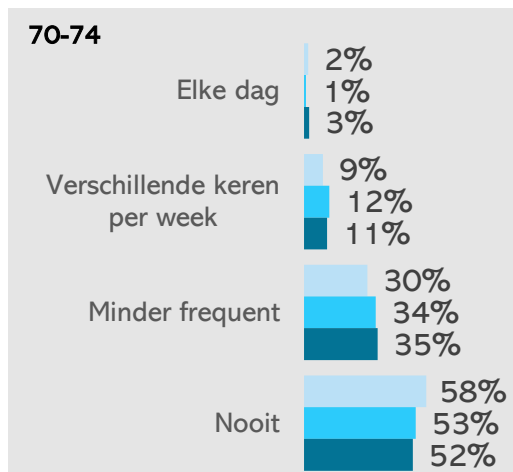
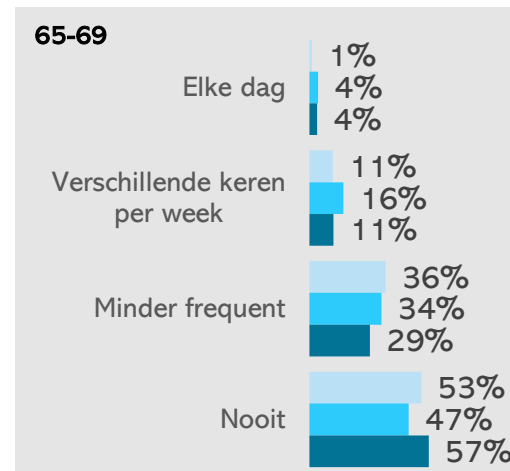
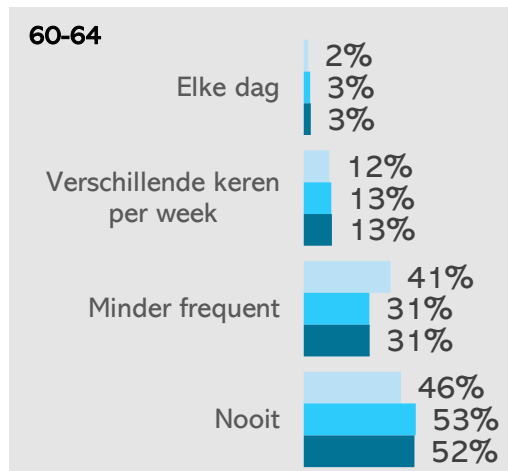
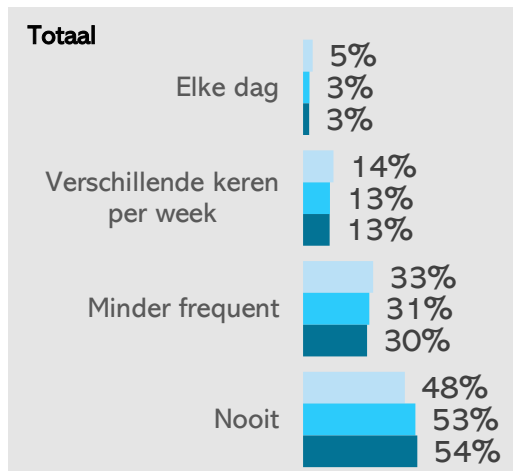
Geluk

*Hoe voelt u zich algemeen genomen in het leven?
Voelt u zich algemeen gesproken ongelukkig of gelukkig?*

De mate waarin men sociale steun ervaart, sociaal en emotioneel isolement hebben de grootste impact op geluk. Er is een sterke daling in de al lage geluksscore bij wie zich dagelijks eenzaam voelt (5,5 in 2020 naar 4,5). In vergelijking met 2022 zijn er nu meer mensen die zich terug wat minder geïsoleerd en ervaren ze opnieuw wat meer sociale steun. Personen die sociaal geïsoleerd zijn of die aangeven zich frequent eenzaam te voelen, hebben een lagere geluks-score. De mate waarin men sociale steun ervaart heeft een positieve invloed op het algemene geluk.

Eenzaamheid volgens leeftijd

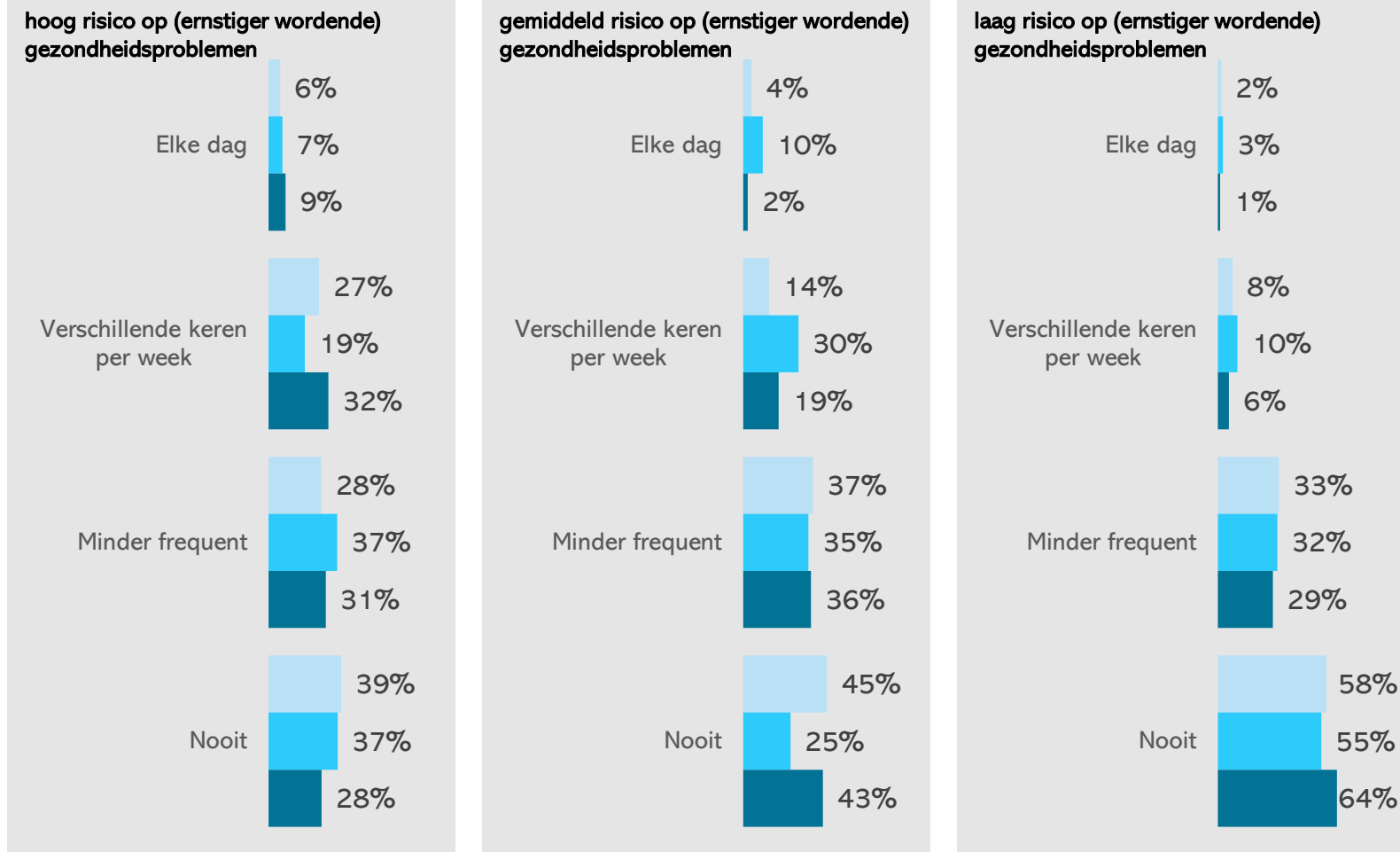
■ 2017 ■ 2020 ■ 2022

Hoe vaak voelde u zich gedurende de voorbije maand wel eens eenzaam?

Bijna de helft van de 60-plussers voelt zich wel eens eenzaam.

In 2020 voelden vooral 75-plussers – allicht in samenhang met de coronacrisis – zich eenzamer dan voorheen. Het einde van de coronacrisis heeft deze situatie gelukkig opnieuw gestabiliseerd, waardoor de cijfers opnieuw meer gelijkenissen vertonen met 2017.

Eenzaamheid volgens gezondheidsrisico

Hoe vaak voelde u zich gedurende de voorbije maand wel eens eenzaam?

Zich eenzaam voelen hangt ook samen met gezondheid...

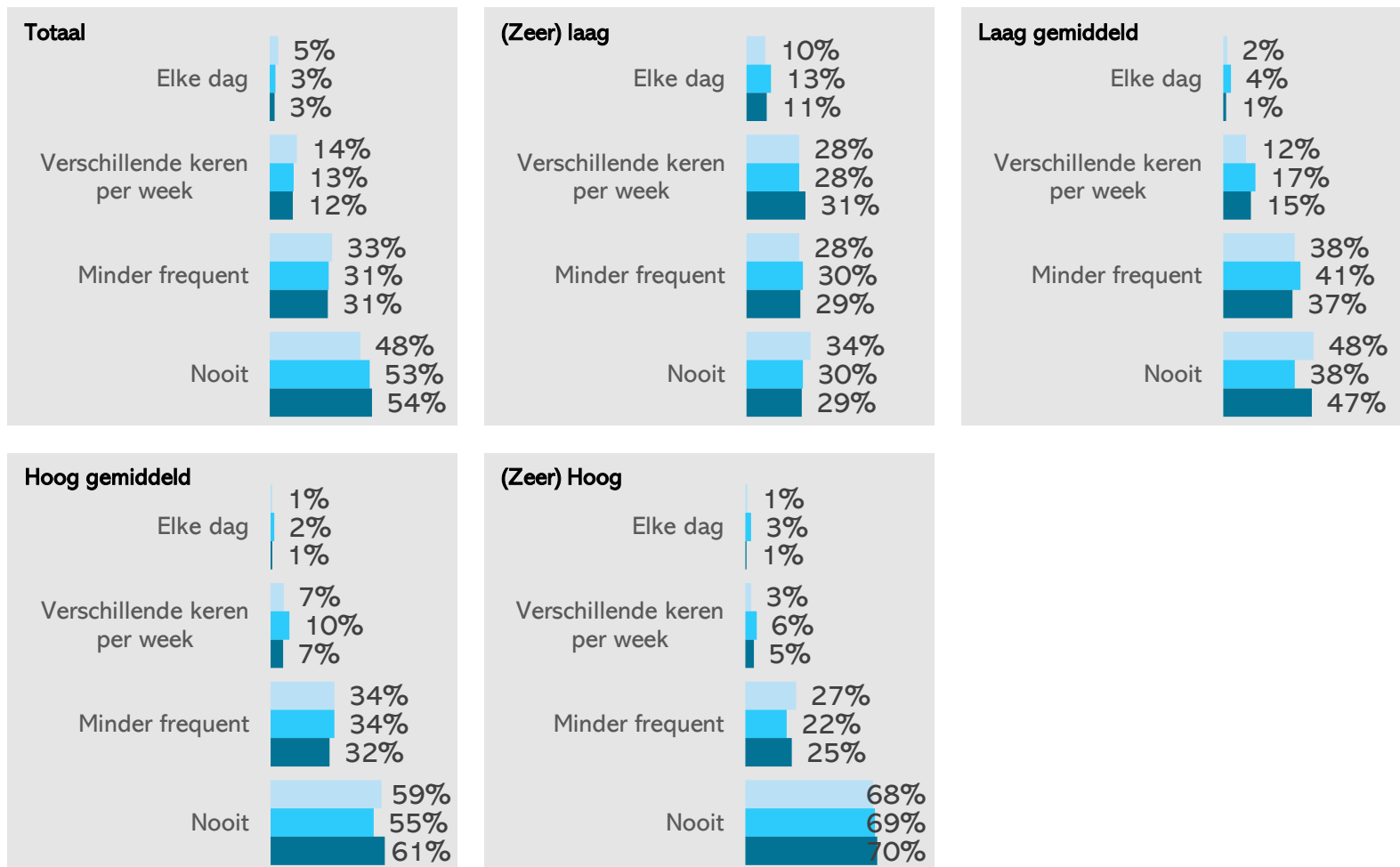
Wie gezonder is, voelt zich minder eenzaam; wie gezondheidsproblemen heeft, voelt zich vaker eenzaam. In vergelijking met 2020 voelt vooral de groep met een hoog risicoprofiel zich regelmatigere eenzamer.

2017 2020 2022

Eenzaamheid

volgens gepercipieerde sociale steun

Hoe vaak voelde u zich gedurende de voorbije maand wel eens eenzaam?

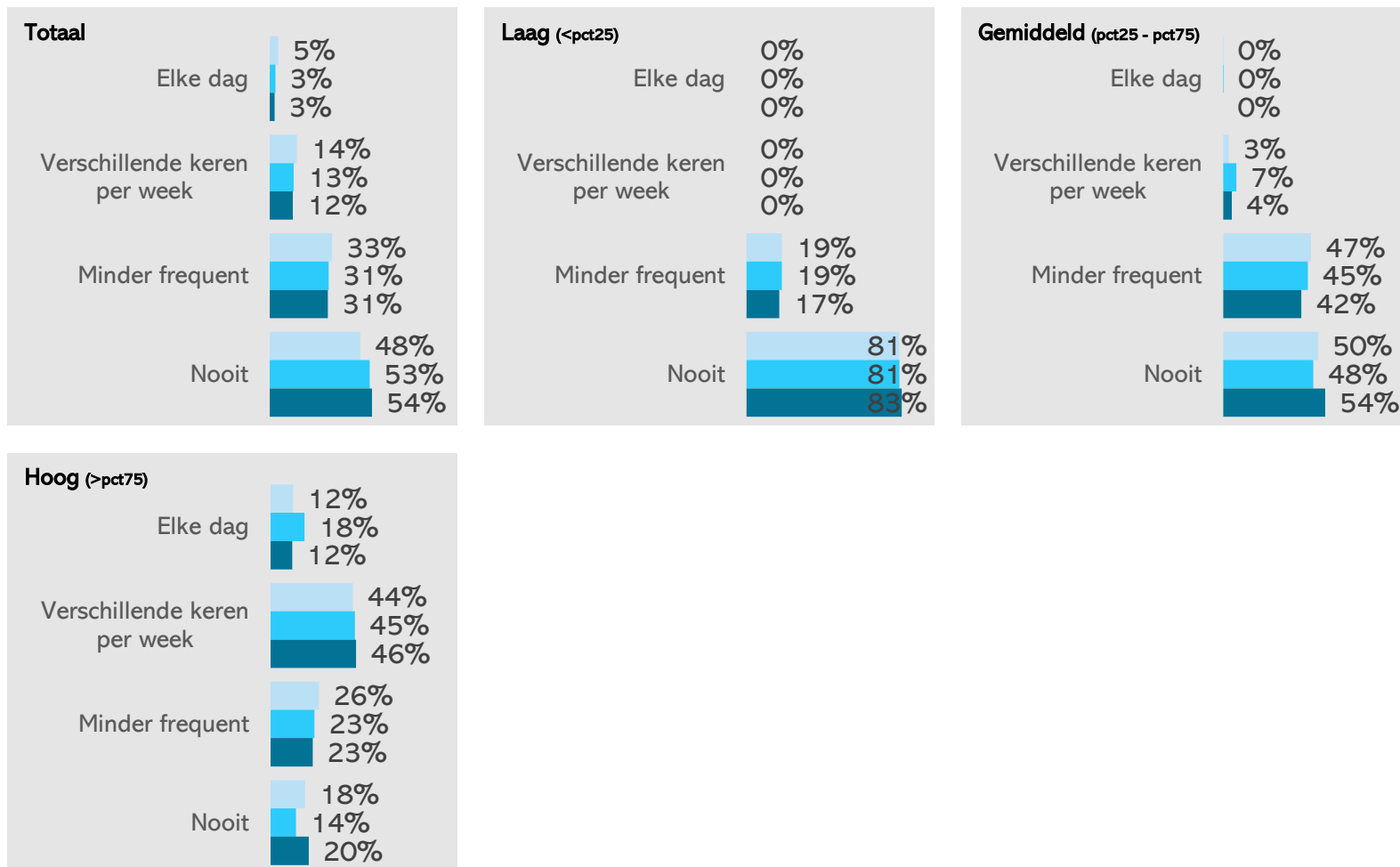

... en met de mate waarin men sociale steun percipieert

Hoe meer mensen het gevoel hebben om sociaal gesteund te worden, hoe minder de eenzaamheid. Vooral in de laag gemiddelde groep was het percentage dat zich nooit eenzaam voelt lager in 2020.

2017 2020 2022

Eenzaamheid volgens sociaal isolement

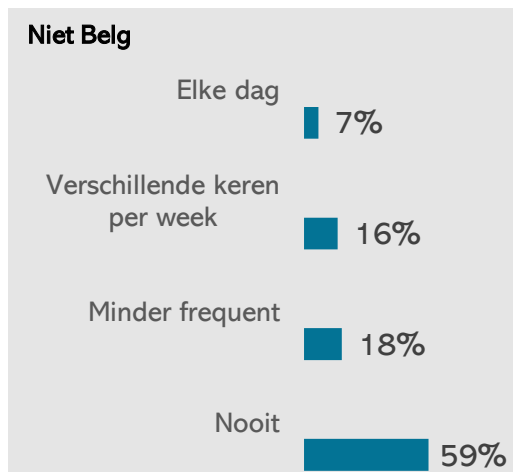
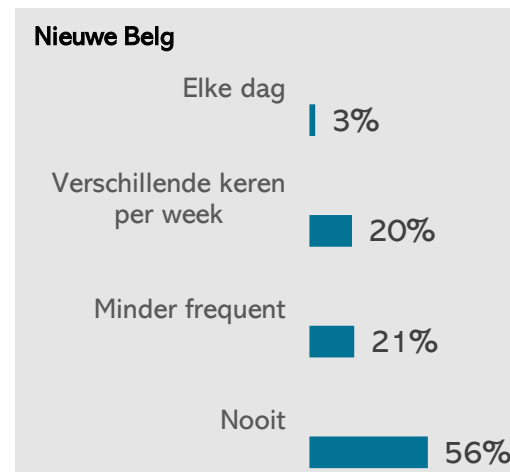
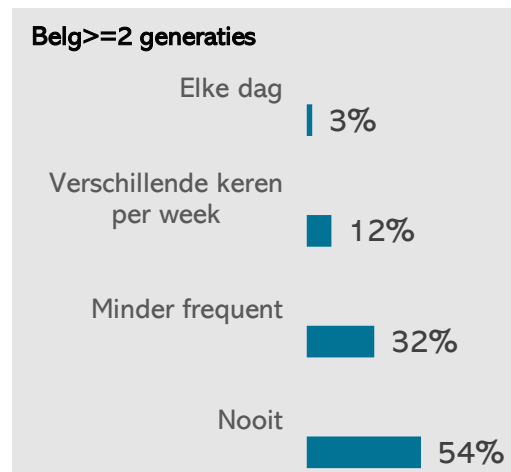
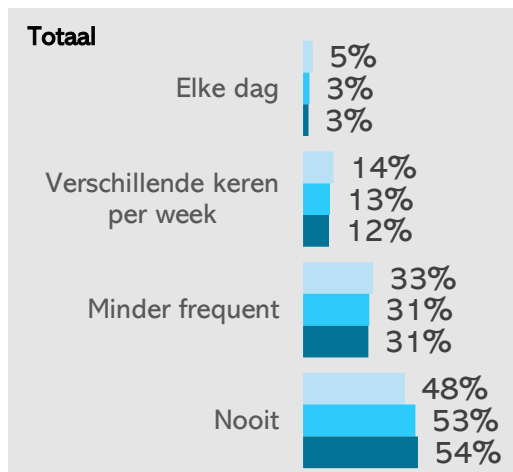
■ 2017 ■ 2020 ■ 2022

Hoe vaak voelde u zich gedurende de voorbije maand wel eens eenzaam?

... en met de mate waarin sociaal geïsoleerd is.

Hoe minder mensen sociaal geïsoleerd zijn, hoe minder eenzaam ze zich voelen. Deze samenhang was ook in 2017 en 2020 al aanwezig. In 2022 is er een verbetering merkbaar tegenover 2020 in hoe vaak men zich eenzaam voelt bij wie gemiddeld en sterk sociaal geïsoleerd is.

Eenzaamheid volgens origine

2017 2020 2022

Hoe vaak voelde u zich gedurende de voorbije maand wel eens eenzaam?

Enerzijds ligt het aandeel Belgen >= 2 generaties dat zich nooit eenzaam voelt wat lager dan bij Niet Belgen, anderzijds zijn zij minder dagelijks of verschillende keren per week eenzaam dan Nieuwe/Niet Belgen.

Wat maakt geluk?

Algemene gelukscore

7,3

*Geschatte kans op
hulpbehoefendheid,
leeftijd, partnerrelatie*

Geen impact

.34

Emotioneel
isolement

.18

Attitude tov
ouder worden

.11

Perceptie
sociale steun

-.19

Risico op
gezondheids-
problemen

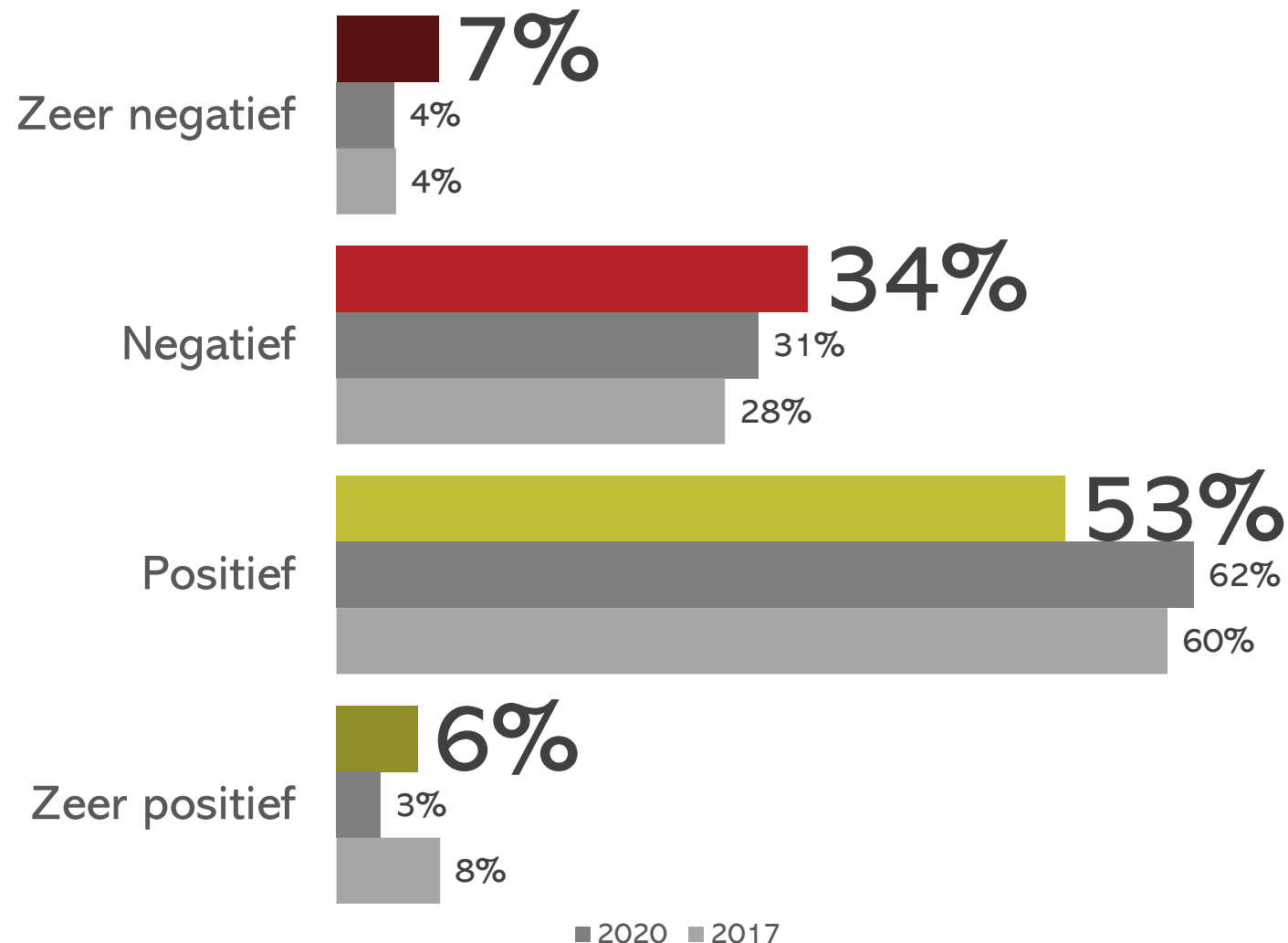
Attitude tov ouder worden en sociale aspecten als belangrijkste voorspellers van geluk.

De variatie in gelukscores wordt voor zo'n 36% verklaard –in volgorde van belang- door emotioneel isolement, de eigen attitude tegenover ouder worden, de perceptie van sociale steun en het risico op (erger wordende) gezondheidsproblemen.

Kijk op de
latere
levensjaren

Ouder worden

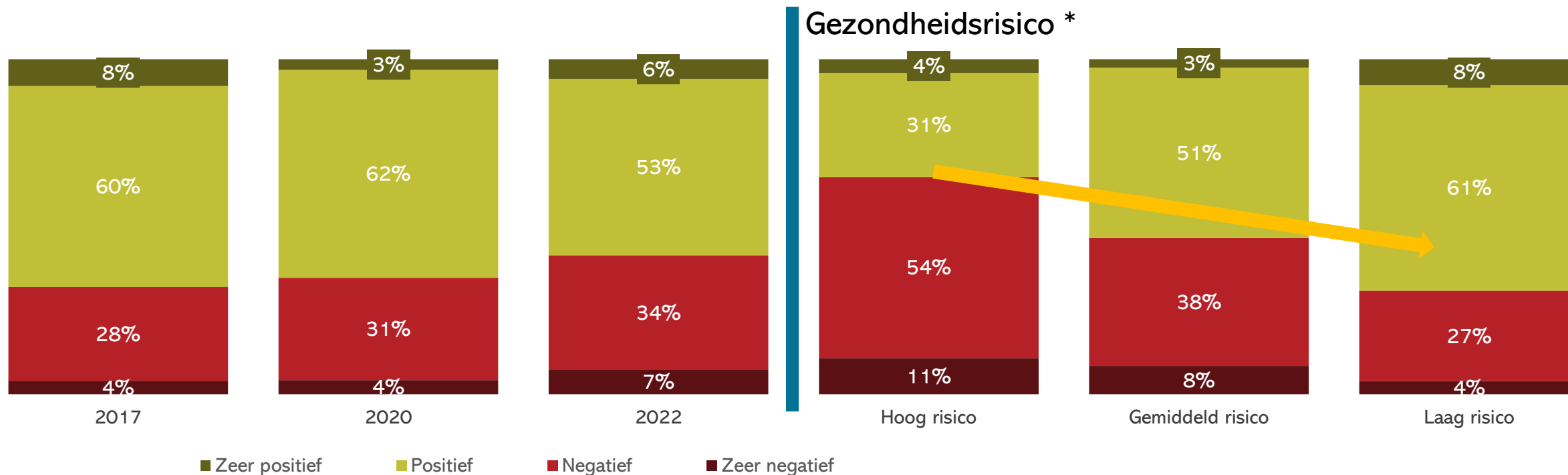

Hoe kijkt u zelf aan tegen het ouder worden?

In 2022 is er toch een wat negatievere kijk op ouder worden, wat een trend lijkt sinds 2017: een (zeer) negatieve kijk stijgt van 32% in 2017 naar 35% in 2020 en 41% in 2022.

Ouder worden

Hoe kijkt u zelf aan tegen het ouder worden?

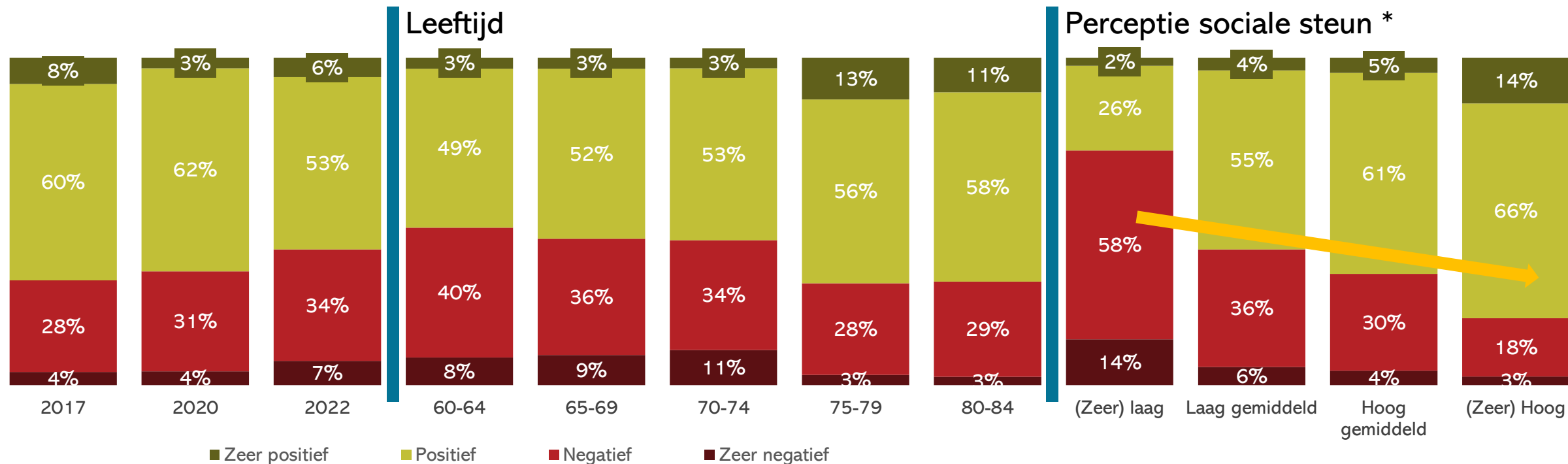

Een hoger gezondheidsrisico zorgt logischerwijs voor een negatievere kijk op de toekomst.

Naarmate men een hoger gezondheidsrisico loopt, kijkt men negatiever aan tegen het ouder worden. In vergelijking met 2017, is de groep met hoog gezondheidsrisico beduidend negatiever geworden (2017: 53% negatief, 2020: 65% negatief, 2022: 64% negatief).

Ouder worden

Hoe kijkt u zelf aan tegen het ouder worden?

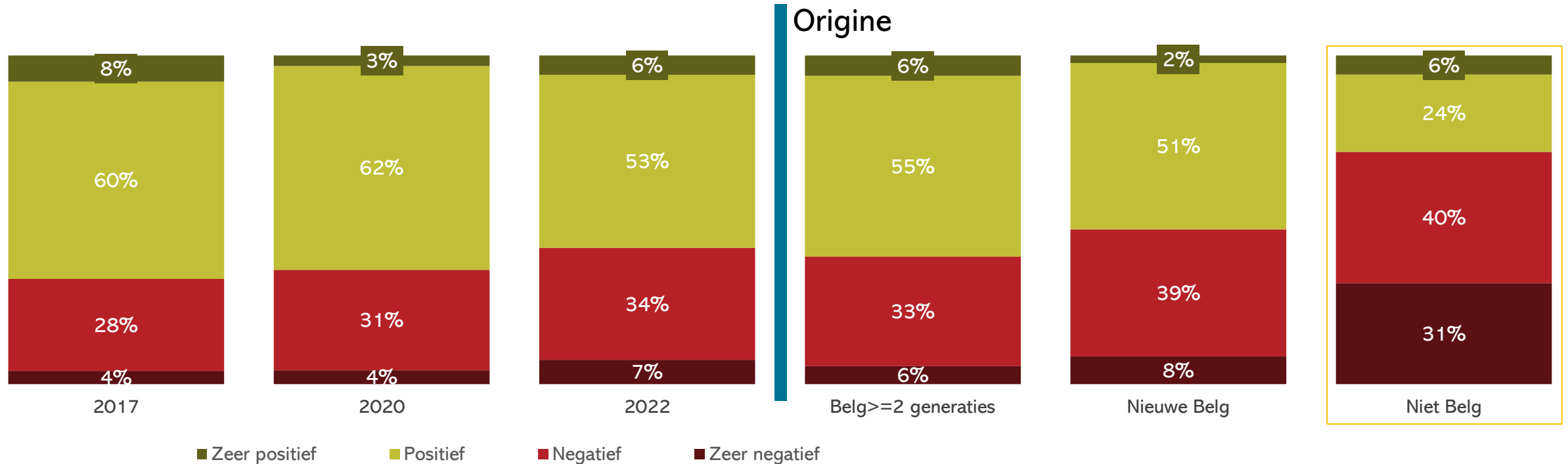

Het gevoel van sociale steun is een voorwaarde om de toekomst positief tegemoet te zien.

Hoe meer mensen zich sociaal gesteund voelen, hoe positiever ze hun toekomst bekijken. Ook wie ouder is dan 75, kijkt positiever aan tegen het ouder worden.

Ouder worden

Hoe kijkt u zelf aan tegen het ouder worden?

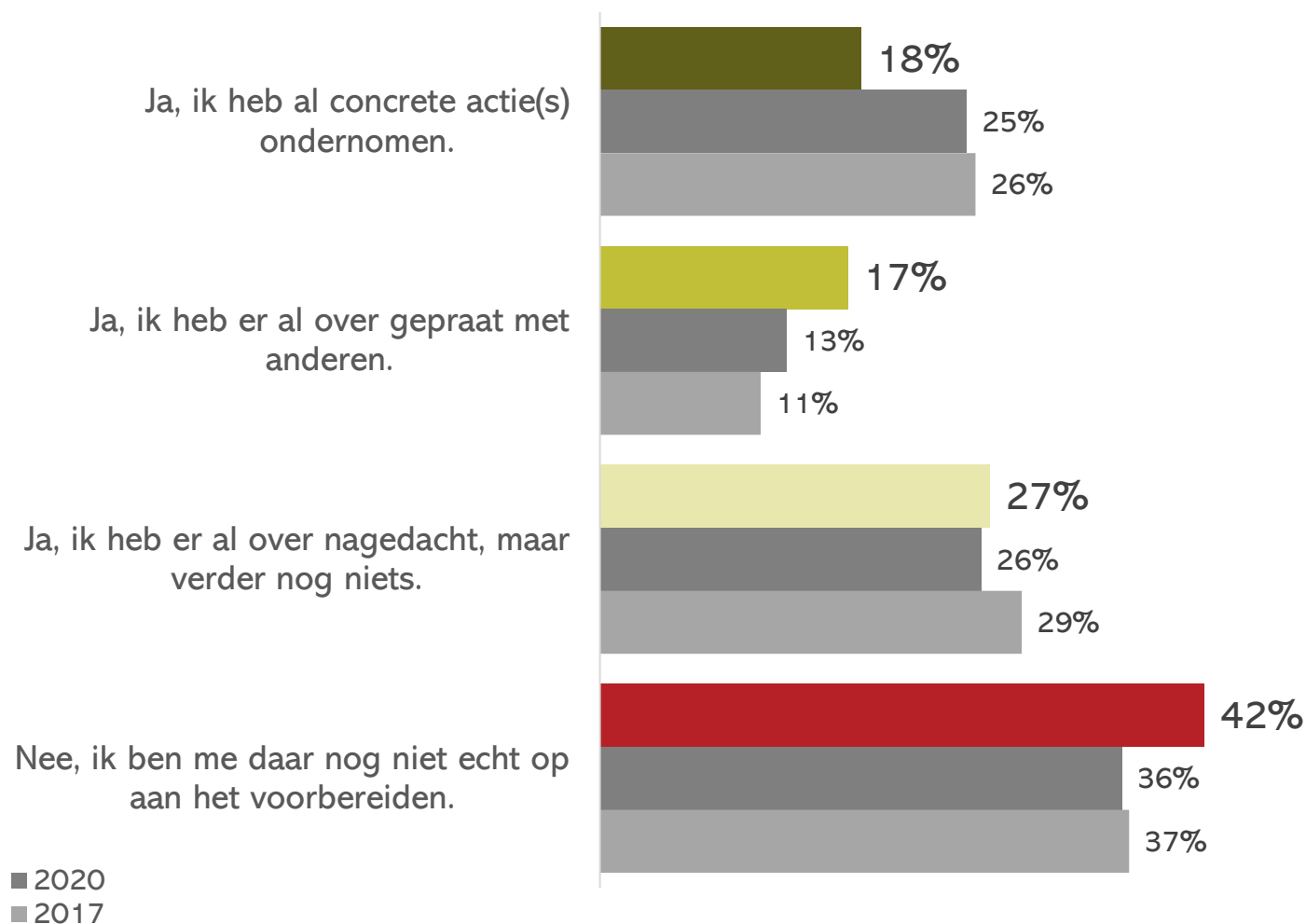

Nieuwe en vooral Niet Belgen staan beduidend meer zeer negatief tegenover ouder worden dan Belgen die dat al minstens twee generaties zijn.

Vorbereiden op de toekomst

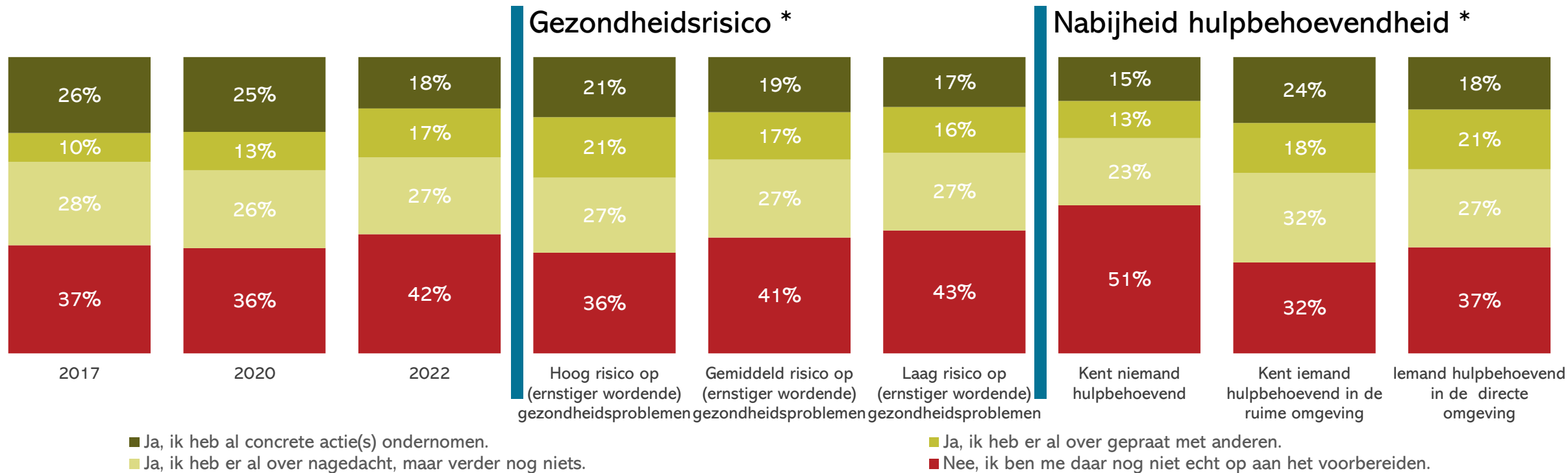
Bent u uzelf al aan het voorbereiden op uw latere levensjaren?

In vergelijking met de voorgaande metingen is men zich wat minder (concreet) aan het voorbereiden op de latere levensjaren.

Voorbereiden op de toekomst

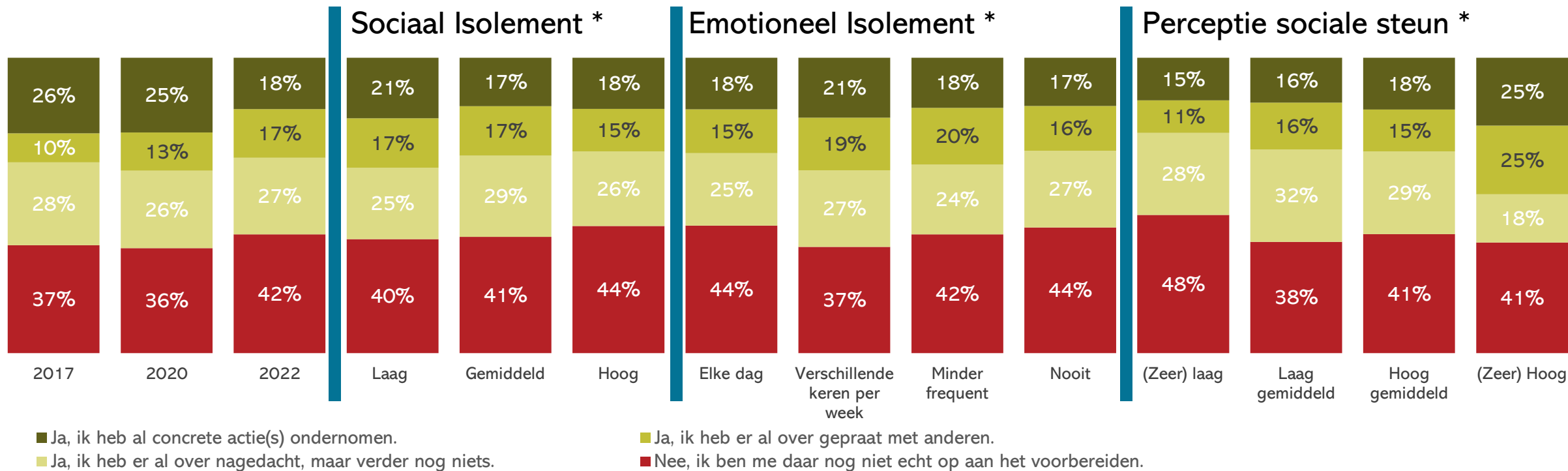
Bent u uzelf al aan het voorbereiden op uw latere levensjaren?

Iemand kennen die hulpbehoevend is, verhoogt de kans om zelf na te denken. Wie iemand hulpbehoevend in de eigen omgeving kent, bereidt zich meer en concreter voor op de latere levensjaren dan wie niemand hulpbehoevend kent. Daarbij speelt het weinig rol hoe goed men de hulpbehoevende persoon kent: de kracht van het voorbeeld op zich blijkt hier de 'trigger' te zijn om zich meer en concreter te gaan voorbereiden. In tegenstelling tot 2020 zien we net als in 2017 opnieuw een licht verband met het risico op gezondheidsproblemen loopt: wie een hoger gezondheidsrisico loopt, bereidt zich wat meer én concreter voor op de latere levensjaren dan wie geen gezondheidsproblemen verwacht.

Voorbereiden op de toekomst

Bent u uzelf al aan het voorbereiden op uw latere levensjaren?

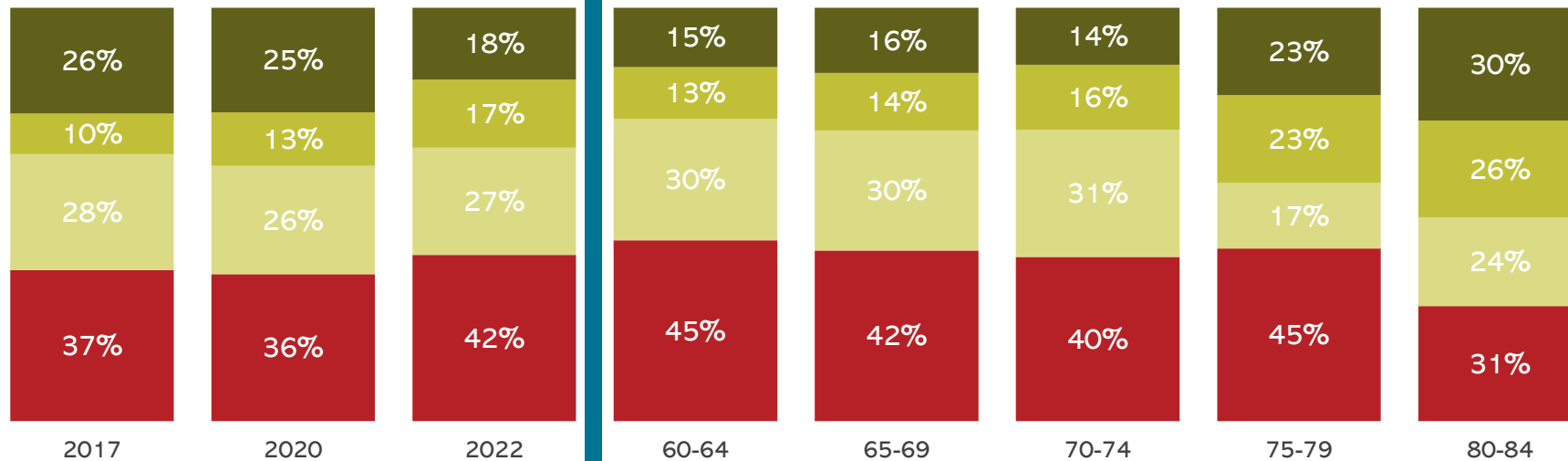

Wie een hoge mate van sociale steun ervaart, bereidt zich concreter voor op de latere levensjaren. Emotioneel en sociaal isolement hangen niet samen met het treffen van voorbereidingen.

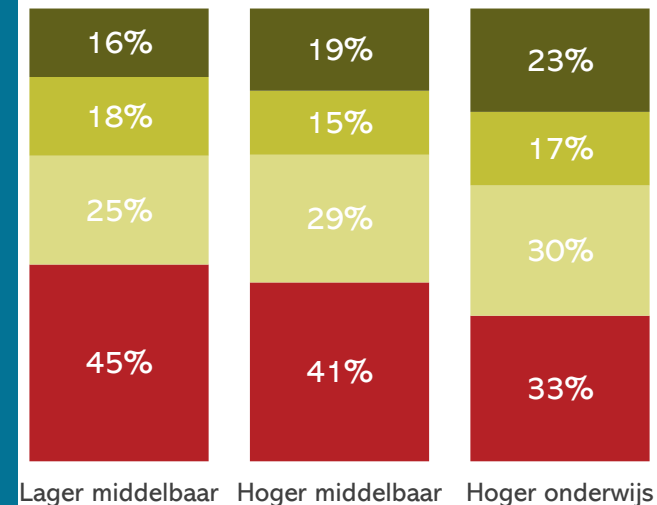
Voorbereiden op de toekomst

Bent u uzelf al aan het voorbereiden op uw latere levensjaren?

Leeftijd

Opleidingsniveau

■ Ja, ik heb al concrete actie(s) ondernomen.

■ Ja, ik heb er al over nagedacht, maar verder nog niets.

■ Ja, ik heb er al over gepraat met anderen.

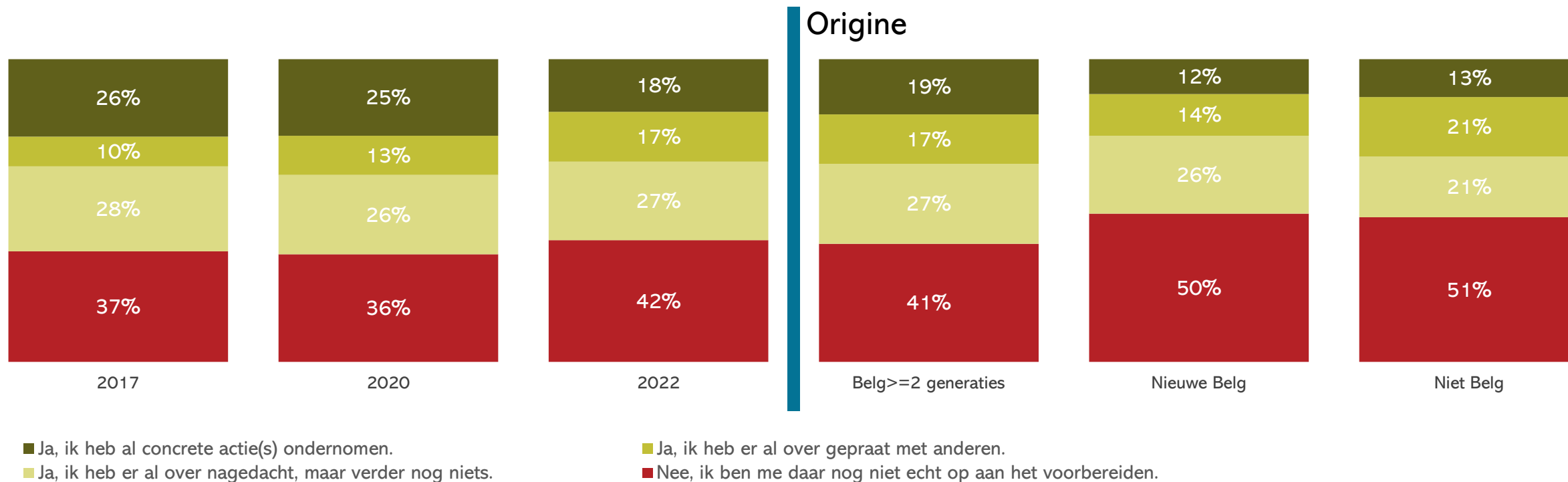
■ Nee, ik ben me daar nog niet echt op aan het voorbereiden.

Complexe relatie met leeftijd. Hoe lager het opleidingsniveau, hoe minder (concreet) men nadenkt over de latere levensjaren.

Van 60 tot 79 is zo'n 55% zich al op één of andere manier aan het voorbereiden op de latere levensjaren. Tussen 75 en 79 worden de voorbereidingen wat concreter, vanaf 80 gaat is 70% zich aan het voorbereiden en heeft nagenoeg een derde al concrete acties ondernomen. Het opleidingsniveau verhoudt zich anders tegenover het voorbereiden: het percentage dat zich voorbereidt neemt toe met het opleidingsniveau.

Voorbereiden op de toekomst

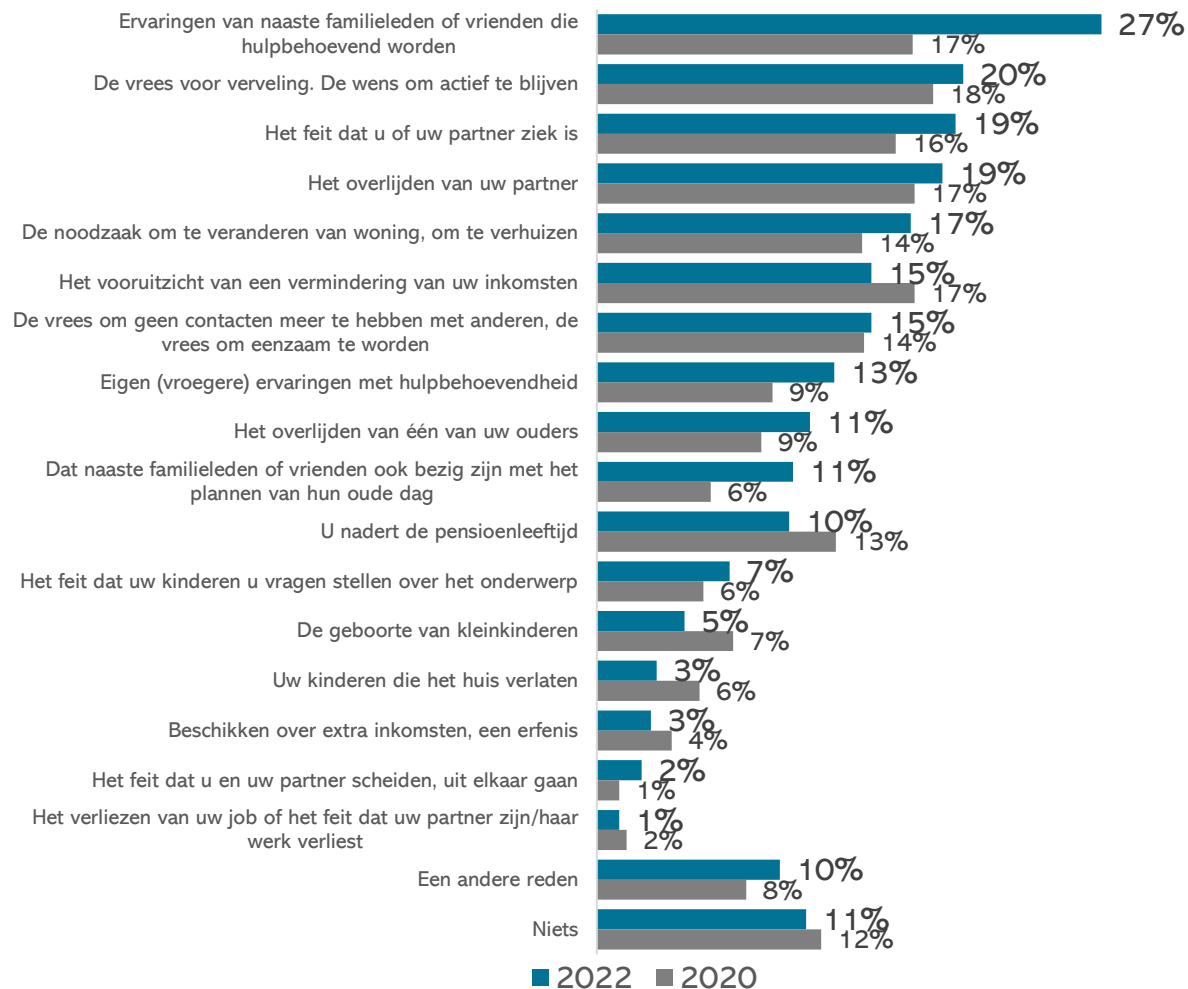
Bent u uzelf al aan het voorbereiden op uw latere levensjaren?

Er is geen verschil naar origine wat het voorbereiden op de latere levensjaren betreft.

Voorbereiden op de toekomst

Wat heeft er u toe gebracht dat u minstens al nadacht over het voorbereiden van uw latere levensjaren? (59%)

Wat zou er u kunnen toe brengen om u voor te bereiden op uw latere levensjaren? (41%)

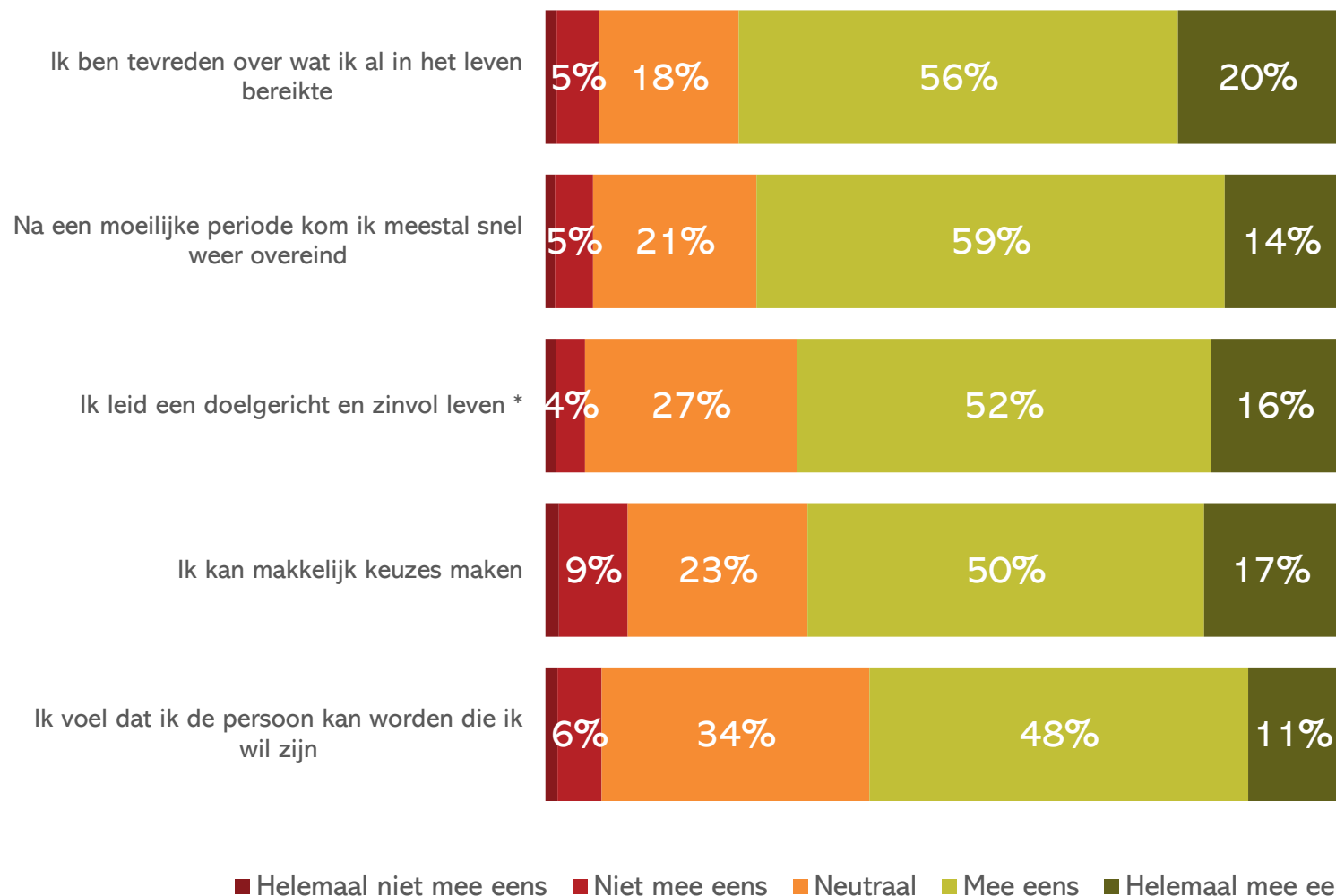

Langer leven

Driekwart van wie ouder is dan 60 is tevreden over wat ze al in het leven bereikten en geeft aan over de nodige veerkracht te beschikken.

Nog steeds ongeveer zeven op de tien vindt dat ze een doelgericht en zinvol leven leiden en makkelijke keuzes kunnen maken. 60% zegt dat men voelt de persoon te kunnen worden die men wil zijn.

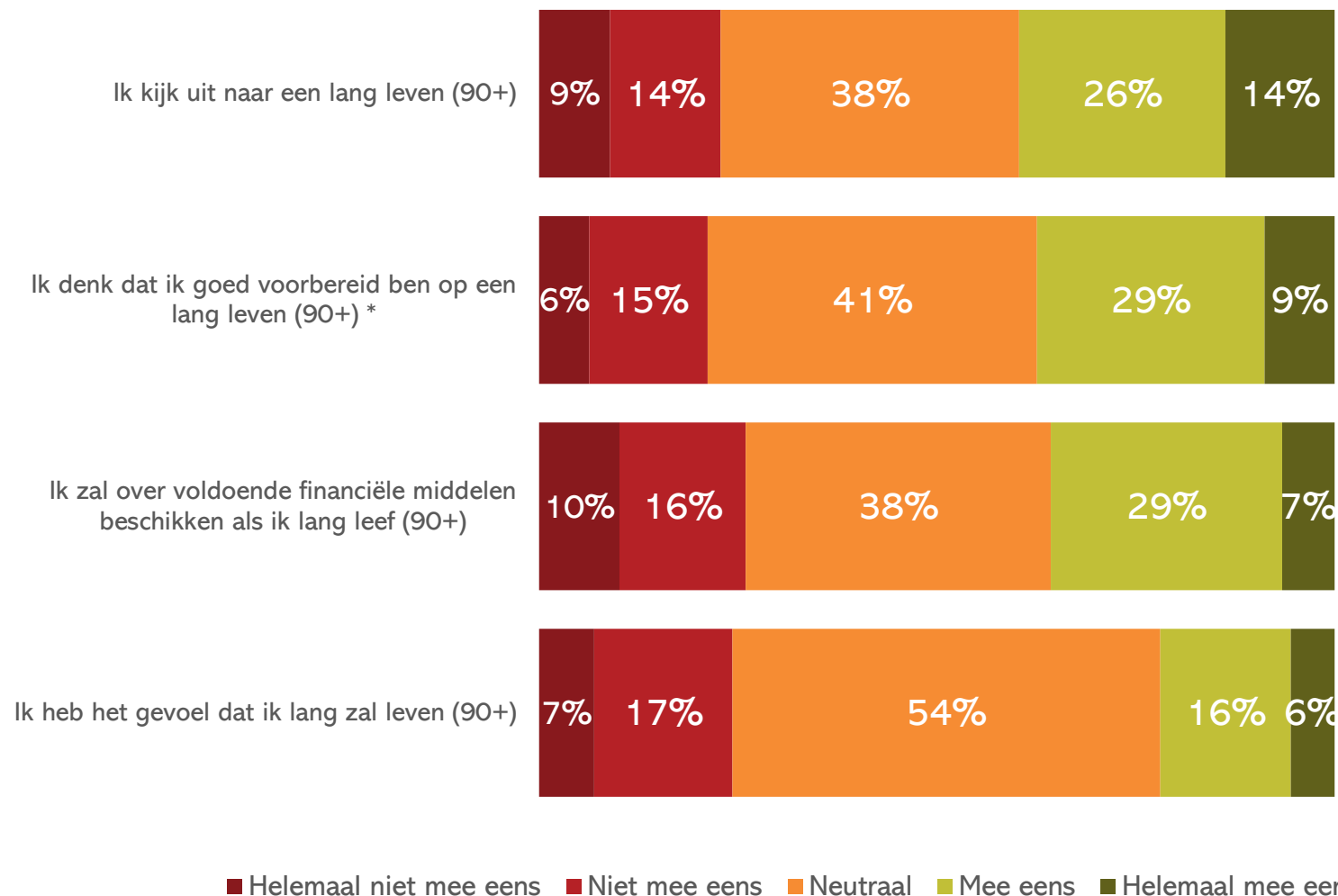
In welke mate bent u het (on)eens met elk van onderstaande uitspraken?

Langer leven

Vier op de tien kijkt uit naar een leven dat de 90 jaar overschrijdt, al denkt slechts 23% nadrukkelijk dat dit ook effectief zal gebeuren. Opnieuw vier op de tien voelt zich daar ook op voorbereid, ook financieel, al ligt dit percentage iets lager (36%).

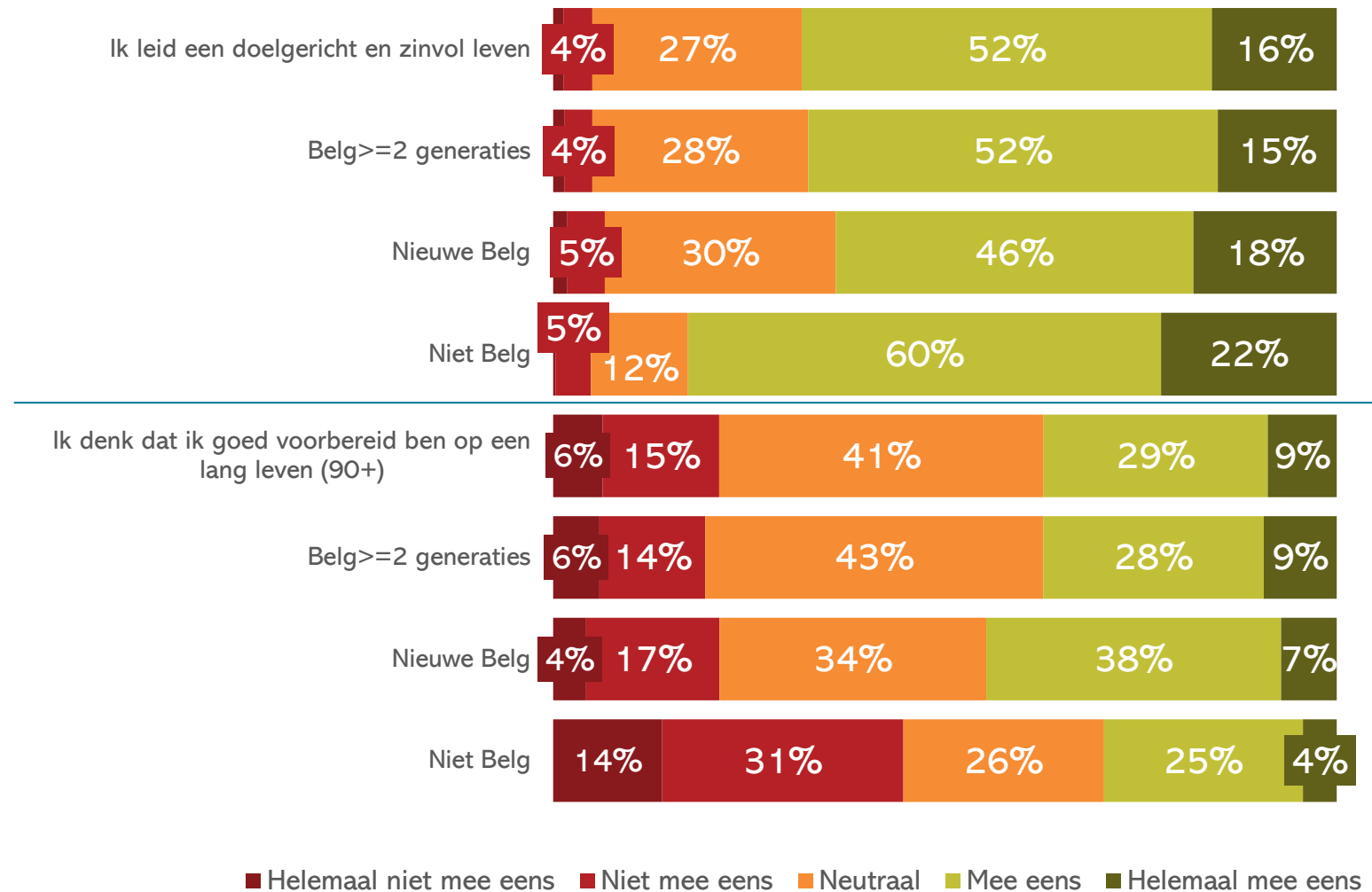
Gemiddeld leven we steeds langer. In welke mate bent u het (on)eens met de volgende uitspraken?

Langer leven

Niet Belgen zijn nadrukkelijk meer tevreden over de zinvolheid en doelgerichtheid van hun leven, maar geven anderzijds ook veel meer aan dat ze niet erg goed voorbereid zijn op een lang leven; ruim vier op de tien (44%) Niet Belgen geeft aan hierop niet goed te zijn voorbereid.

Gemiddeld leven we steeds langer. In welke mate bent u het (on)eens met de volgende uitspraken?

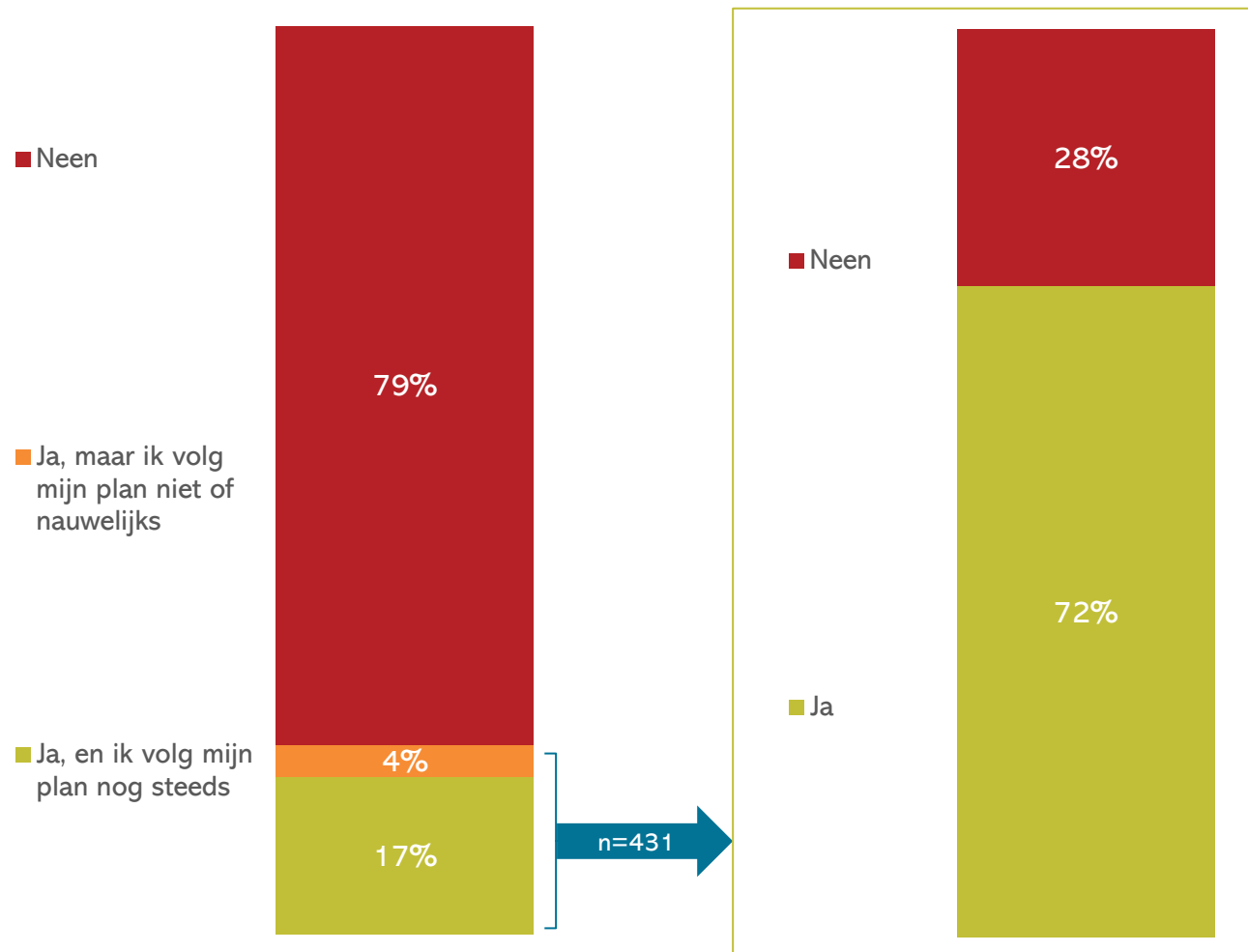
Financiën

Ongeveer één op de vijf (21%) liet ooit een financieel plan opstellen (of stelde dat zelf op). In nagenoeg driekwart van de gevallen houdt zo'n plan ook rekening met de oplopende kosten voor zorg en medische kosten op latere leeftijd.

Heb je ooit een persoonlijk, geschreven financieel plan opgesteld of laten opstellen?

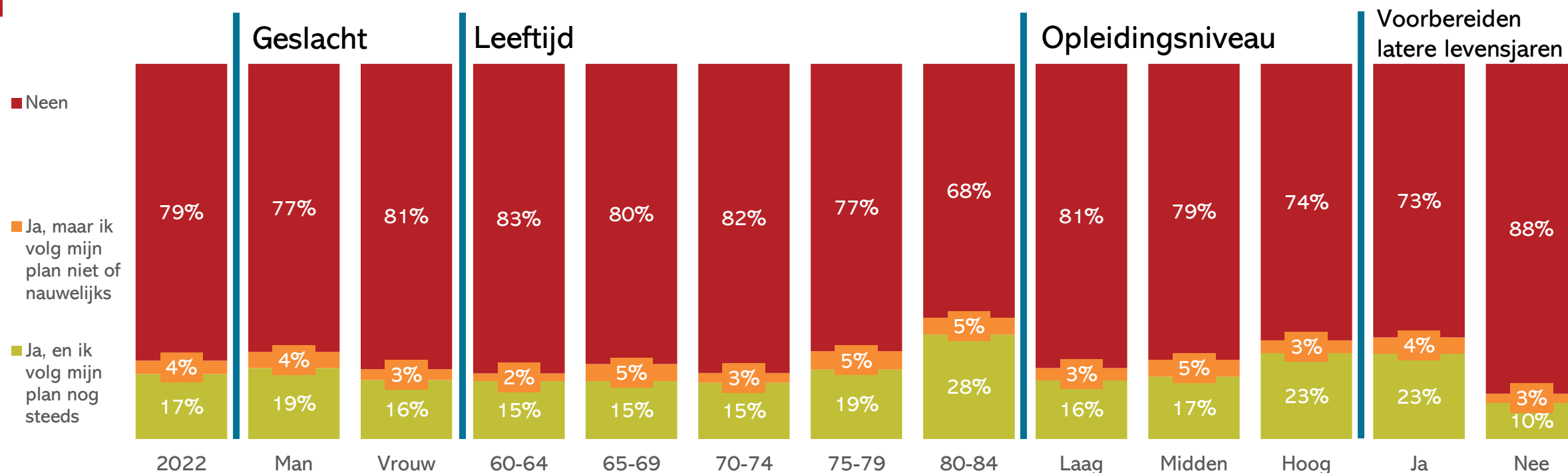
Een persoonlijk financieel plan brengt je financiële situatie in kaart en helpt je bij het plannen van jouw financiële toekomst en het bereiken van vooropgestelde doelen.

Houdt uw financieel plan rekening met de oplopende zorg en medische kosten op latere leeftijd?

Financiën

Heb je ooit een persoonlijk, geschreven financieel plan opgesteld of laten opstellen?

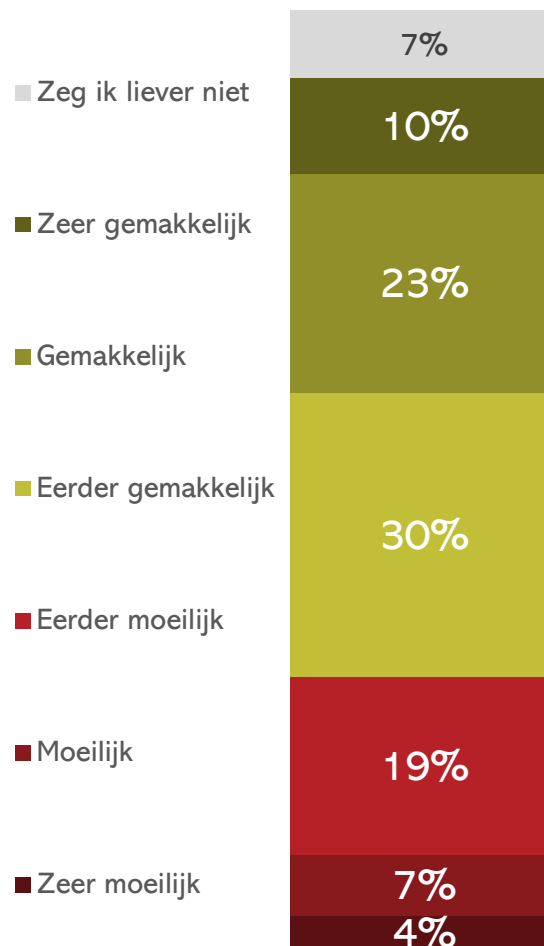

Algemeen genomen heeft slechts één op de vijf zestigplussers een financieel plan laten opstellen. Iets meer mannen dan vrouwen geven aan dat ze een financieel hebben laten opstellen. Vanaf 75 neemt het aandeel Belgen dat ooit een plan opstelde toe, tot 33% bij 80-84-jarigen. Ook bij hoger opgeleiden komt het opmaken van een plan vaker voor. Tot slot denkt/dacht wie zich op één of andere manier al voorbereidt op de oudere dag meer aan een financieel plan dan wie dat momenteel nog niet doet.

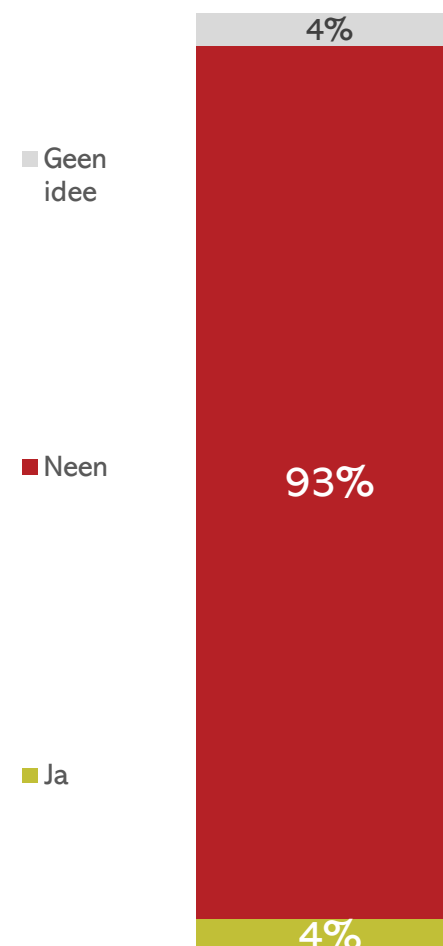
Financiën

30% van de niet hulpbehoevende bevolking ouder dan 60 geeft aan moeilijkheden te hebben om rond te komen met het gezinsinkomen. 4% ontvangt een inkomensgarantie voor ouderen.

Hoe moeilijk of gemakkelijk kan uw huishouden rondkomen met het beschikbare gezinsinkomen?

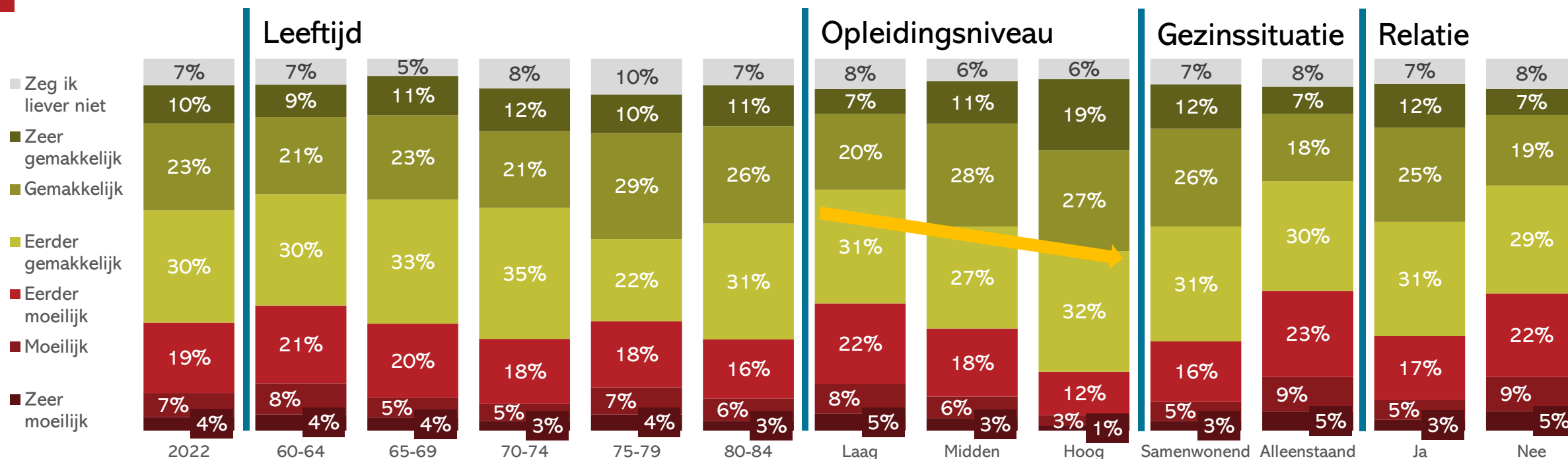

*Ontvangt u een IGO-uitkering (inkomensgarantie voor Ouderen)? De inkomensgarantie voor ouderen (IGO) is een aparte uitkering voor 65-plussers die niet over voldoende financiële middelen beschikken.**

Financiën

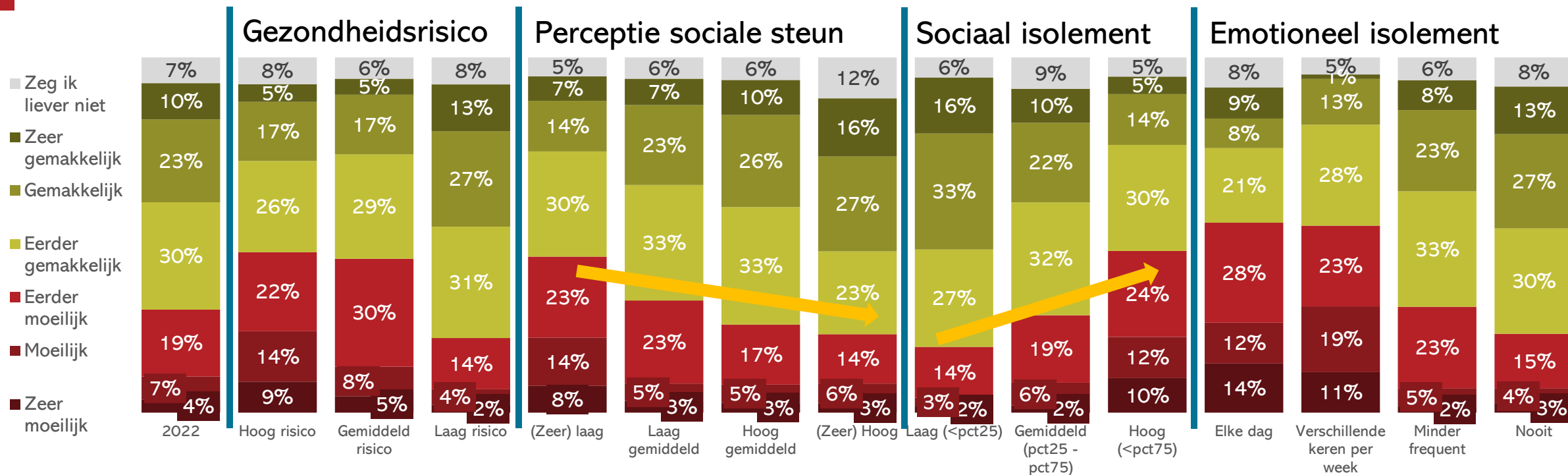
Hoe moeilijk of gemakkelijk kan uw huishouden rondkomen met het beschikbare gezinsinkomen?

60-64 jarige hebben het meest moeite om rond te komen met het beschikbare gezinsinkomen, 80-84-jarigen het minst. Ook opleidingsniveau speelt een rol met meer gemak om rond te komen naarmate men hoger is opgeleid. Ook wie samen woont of een partner heeft, komt makkelijker rond dan wie alleenstaand is.

Financiën

Hoe moeilijk of gemakkelijk kan uw huishouden rondkomen met het beschikbare gezinsinkomen?

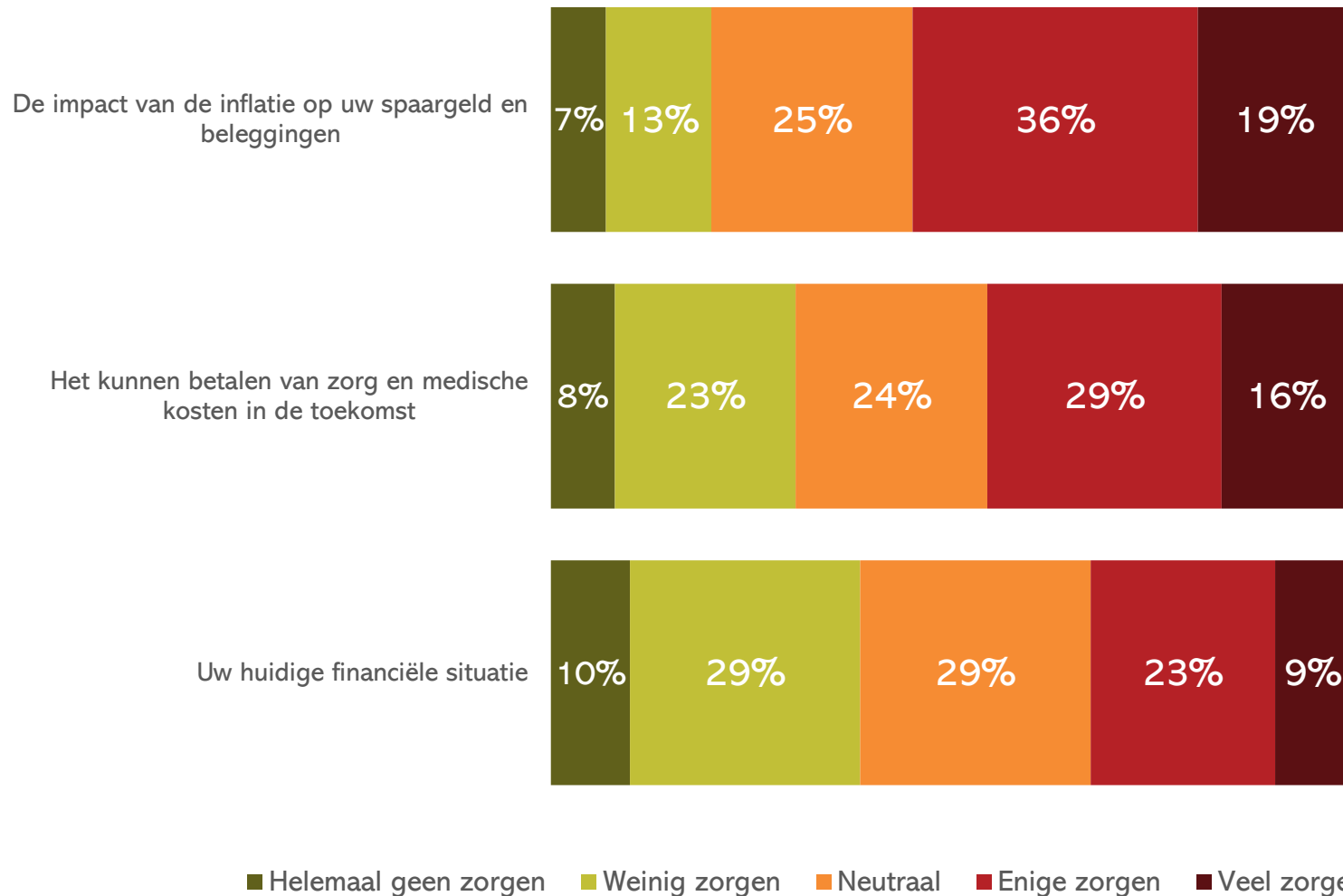
Naast socio-demografische elementen vertonen ook sociale aspecten een samenhang met het gemak waarmee men rondkomt met het gezinsinkomen. Het beeld is niet fraai. Wie gezondheidsproblemen heeft of daar meer risico op loopt, heeft meer moeite om rond te komen. Dit geldt ook naarmate men minder sociale steun ervaart, sterker sociaal geïsoleerd leeft en meer eenzaamheid ervaart. Uiteraard is dit geen causaal verband, maar het schetst wel een beeld van de leefsituatie van mensen in een financieel of sociaal precare situatie.

Financiën

Als men zich zorgen maakt over financiële zaken, gaat dit minder over de financiële situatie op zich (hoewel één op de drie zich hier wel degelijk zorgen over maakt), maar het meest over de impact van de huidige, hoge inflatie (waar meer dan de helft van de zestigplussers zich zorgen over maakt) en het kunnen betalen van zorg en medische kosten (waar 45% zich zorgen over maakt)

Naarmate men moeilijker rondkomt met het beschikbare gezinsinkomen, maakt men zich uiteraard meer zorgen over al deze zaken.

In welke mate maakt u zich zorgen over onderstaande zaken?

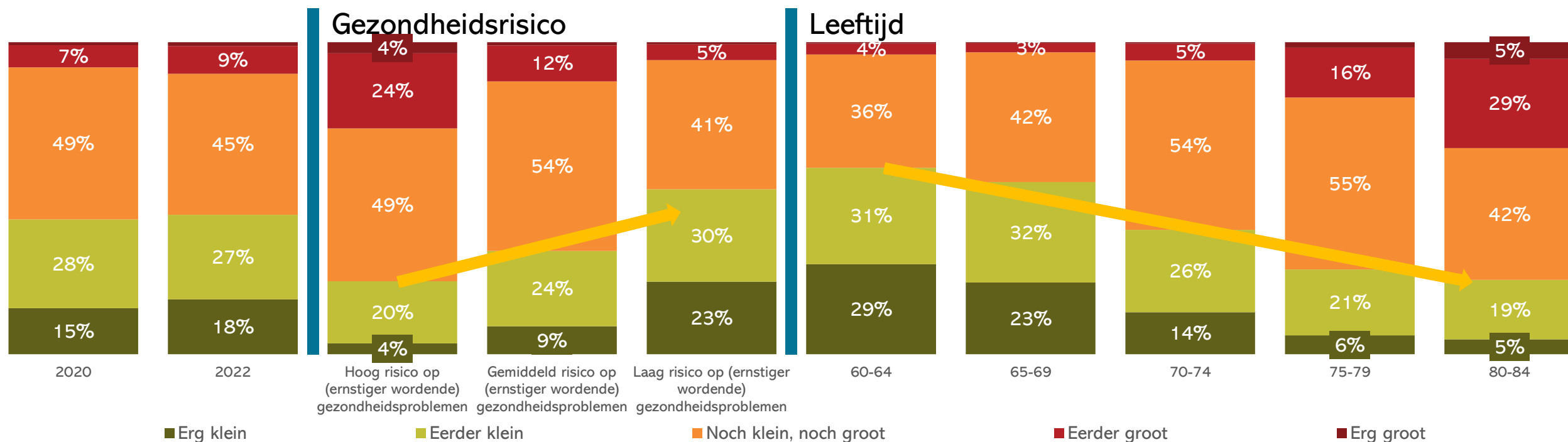

Zorg ontvangen

Zorgbehoevendheid

Hoe groot schat u de kans in dat u tussen nu en vijf jaar beroep zal moeten doen op anderen om een zelfstandig leven te kunnen blijven leiden?

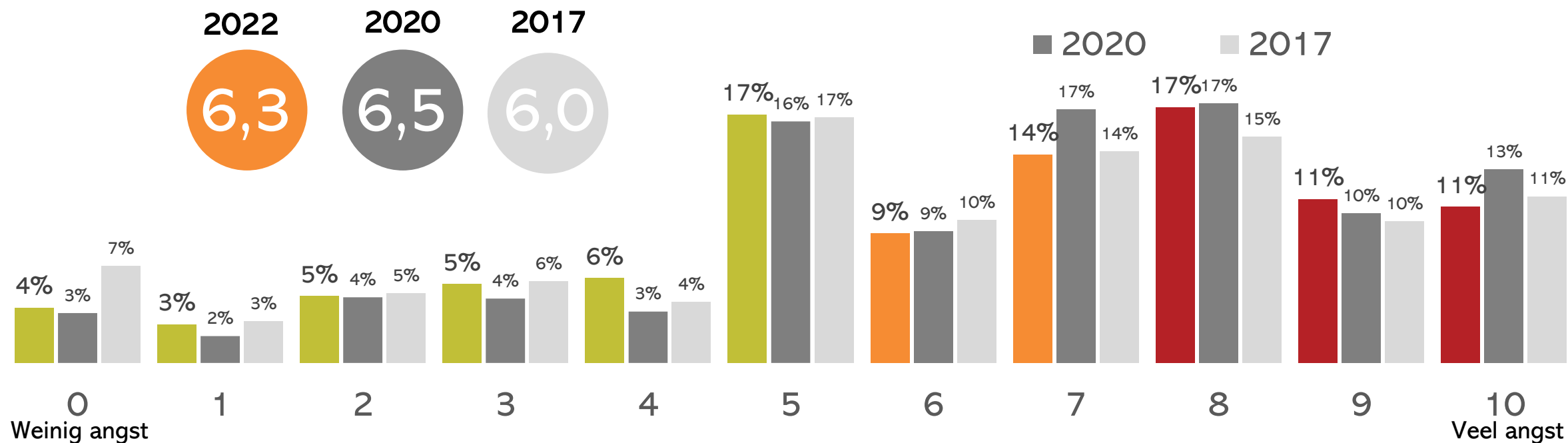

Leeftijd en gezondheid hangen samen met de inschatting of men hulpbehoevend zal worden binnen vijf jaar.

Naarmate men ouder is en meer risico loopt op ernstiger wordende gezondheidsproblemen, acht men de kans groter dat men binnen de vijf jaar beroep zal moeten doen op anderen om een zelfstandig leven te kunnen blijven leven.

Angst voor zorgbehoevendheid

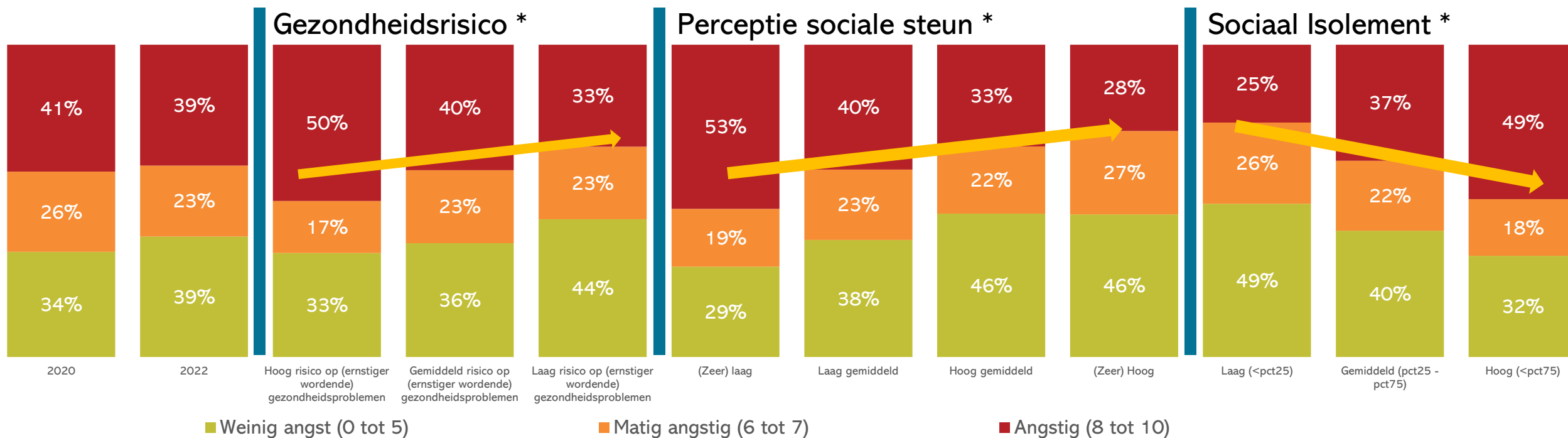
In welke mate boezemt het vooruitzicht dat u misschien later ooit zorgbehoevend wordt u angst in?

Met een gemiddelde score van 6,3 op 10 is men vrij angstig bij de gedachte dat men misschien ooit zorgbehoevend zou worden.

Angst voor zorgbehoevendheid

In welke mate boezemt het vooruitzicht dat u misschien later ooit zorgbehoevend wordt u angst in?

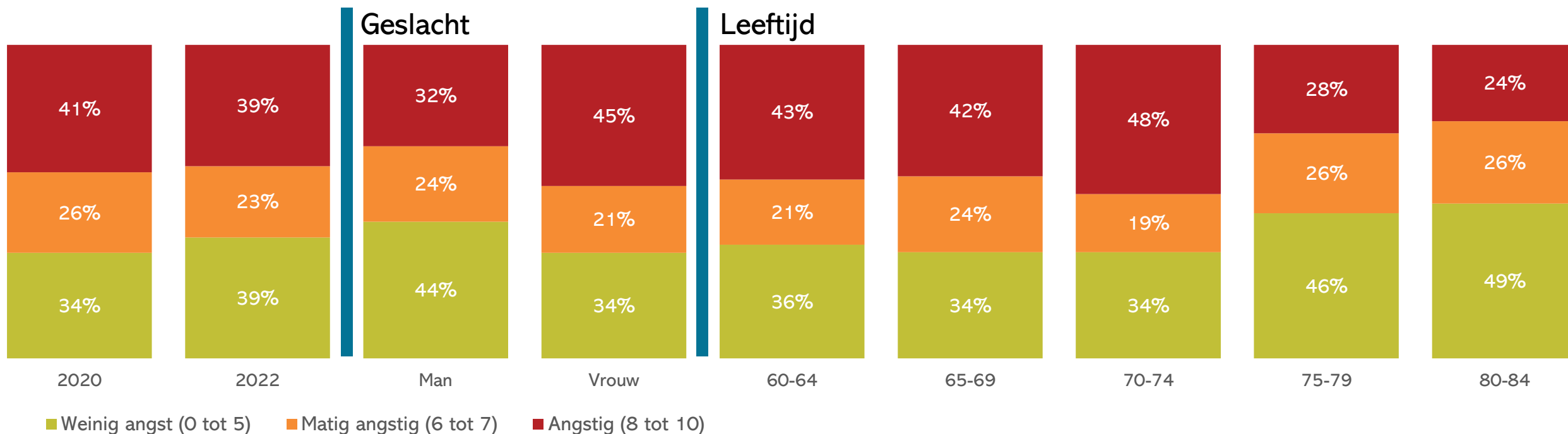

Sociale steun en gezondheid kunnen de angst voor het zorgbehoevend worden temperen.

Een lager gezondheidsrisico en meer gepercipieerde sociale steun maken dat men zich minder angstig voelt om later zorgbehoevend te worden. Daarbij spelen allicht verschillende overwegingen een rol. Voor wie al met gezondheidsproblemen kampt, is de confrontatie met mogelijke ernstigere problemen erg tastbaar. Wie zich gesteund voelt of niet sociaal geïsoleerd is, kan allicht zijn angsten meer sublimeren in de veronderstelling dat hij een netwerk heeft om op terug te vallen indien hij/zij ooit hulpbehoevend wordt.

Angst voor zorgbehoevendheid

In welke mate boezemt het vooruitzicht dat u misschien later ooit zorgbehoevend wordt u angst in?

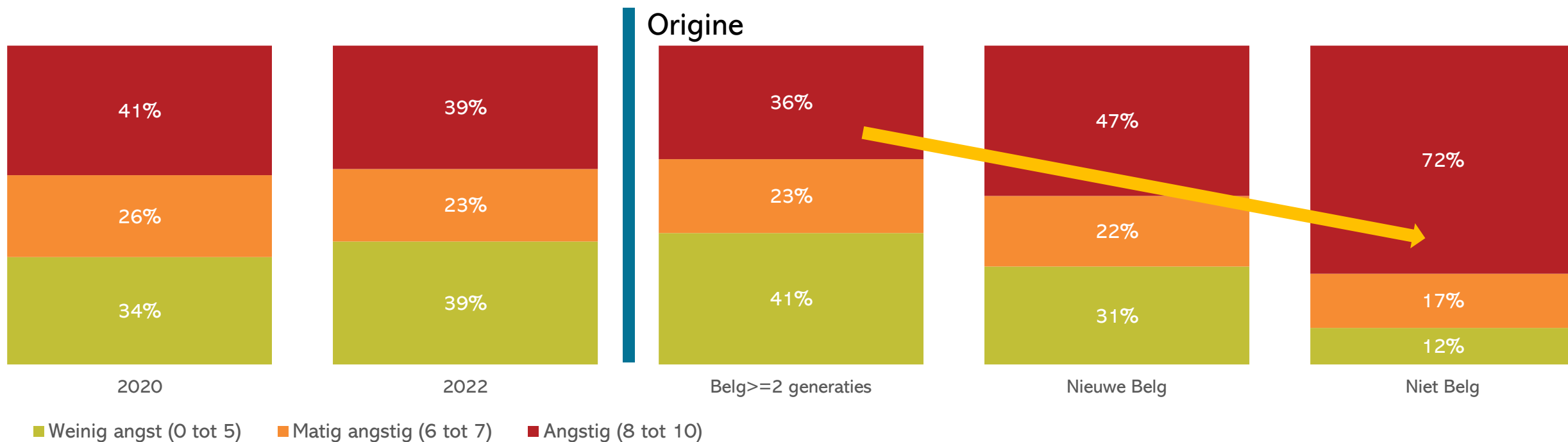
Vrouwen en wie jonger is dan 75 jaar hebben meer angst om zorgbehoevend te worden.

Hypothesen:

- ▲ Vrouwen leven gemiddeld langer dan mannen en de kans dat ze bij zorgbehoevendheid op latere leeftijd geen beroep meer kunnen doen op (de financiële steun van) een partner leidt tot grotere bezorgdheid.
- ▲ Wie tegen de leeftijd van 75 nog niet zorgbehoevend is, gaat er minder van uit dat dit nog (langdurig) gebeurt.

Angst voor zorgbehoevendheid

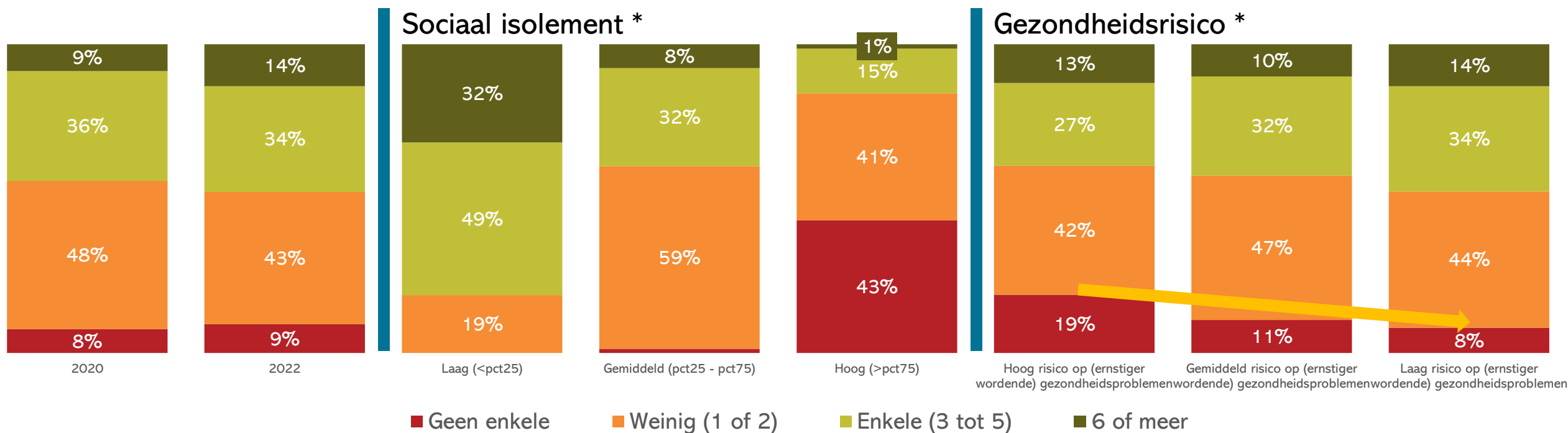
In welke mate boezemt het vooruitzicht dat u misschien later ooit zorgbehoevend wordt u angst in?

Opvallend is verder dat de angst voor hulpbehoevendheid beduidend hoeger is bij Nieuwe Belgen en vooral bij Niet Belgen, waar ruim zeven op de tien uitgesproken angstig is over een dergelijk vooruitzicht.

Zorg ontvangen

Indien u zelf met zware gezondheidsproblemen zou geconfronteerd worden, op hoeveel vrienden of familieleden zou u dan kunnen rekenen voor hulp?

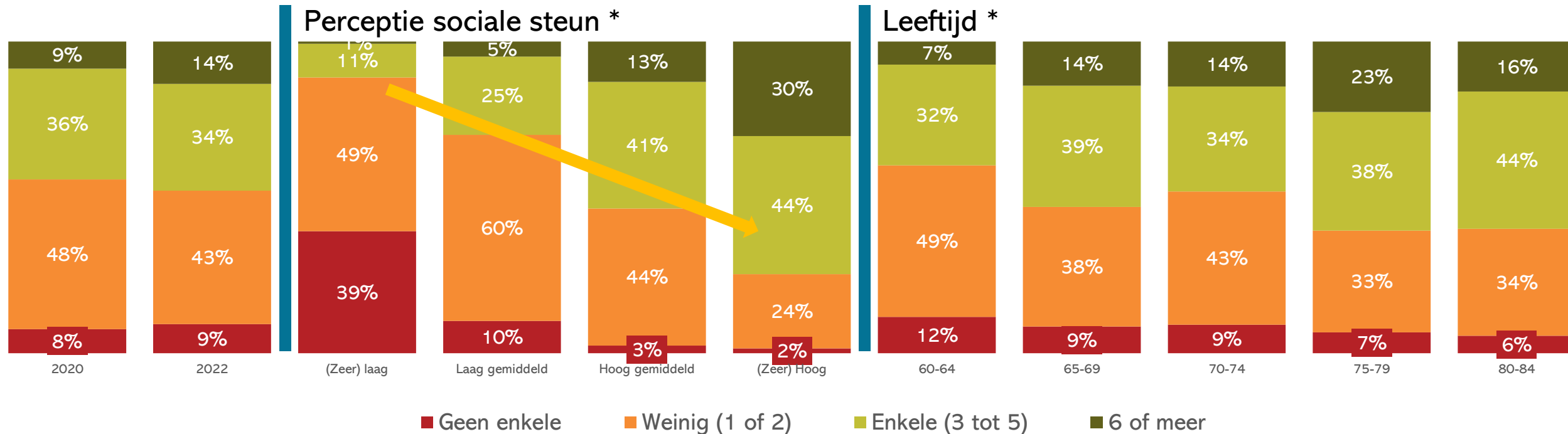
Sociaal isolement hangt uitgesproken samen met de mate waarin men op steun uit de omgeving kan rekenen. We merken geen verschil met de meting in 2017.

81% van wie slechts in laag sociaal isolement leeft, kan op minstens 3 personen een beroep doen voor hulp indien ze zouden geconfronteerd worden met zware gezondheidsproblemen, 32% hiervan heeft zelfs 6 of meer personen ter ondersteuning. Een heel ander beeld bij wie sterk sociaal geïsoleerd is: hier geeft 84% aan beroep te kunnen doen op hooguit 2 personen, waarvan zelfs 43% op niemand een beroep kan doen. Dit laatste cijfer is beduidend hoger dan in 2020, toen 31% van de sterkst sociaal geïsoleerde respondenten aangaf op niemand beroep te kunnen doen. Anderzijds is ook het percentage in de groep met laag sociaal isolement dat een beroep kan doen op 6 of meer personen gestegen van 23% naar 32%.

Ook naarmate men minder risico loopt op toenemende gezondheidsproblemen, vermoedt men een uitgebreider hulpnetwerk te hebben.

Zorg ontvangen

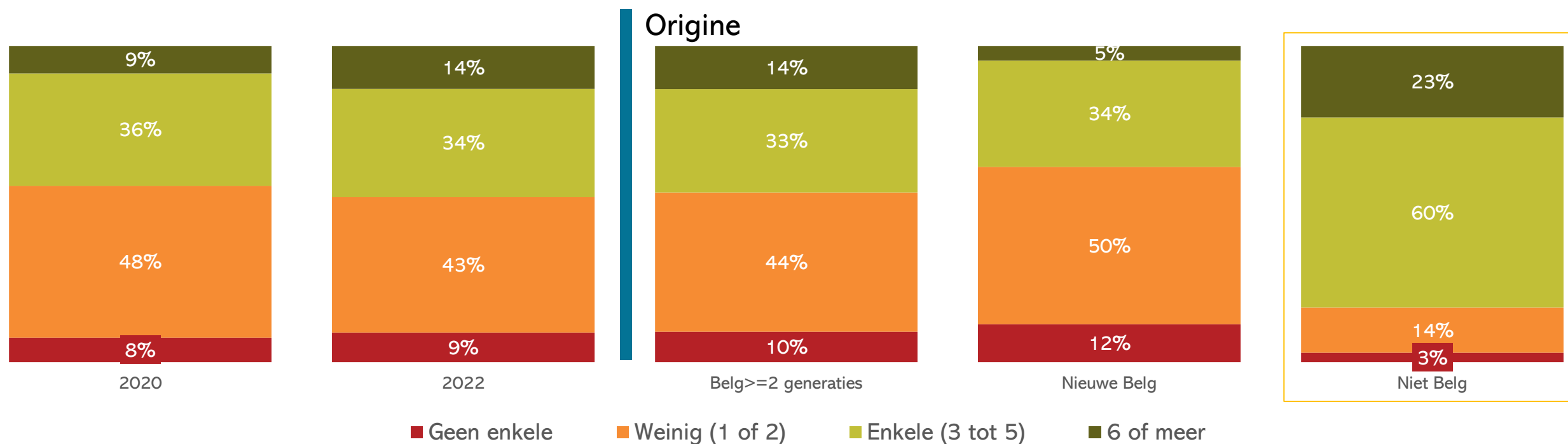
Indien u zelf met zware gezondheidsproblemen zou geconfronteerd worden, op hoeveel vrienden of familieleden zou u dan kunnen rekenen voor hulp?

Wie meer sociale steun ervaart, heeft er vanzelfsprekend ook meer vertrouwen in hulp te vinden bij vrienden en/of familie. De jongste leeftijdsgroep vermoedt op minder mensen beroep te kunnen doen dan wie ouder is. Wie ouder is dan 75 geeft het meeste aan op minstens drie mensen beroep te kunnen doen.

Zorg ontvangen

Indien u zelf met zware gezondheidsproblemen zou geconfronteerd worden, op hoeveel vrienden of familieleden zou u dan kunnen rekenen voor hulp?

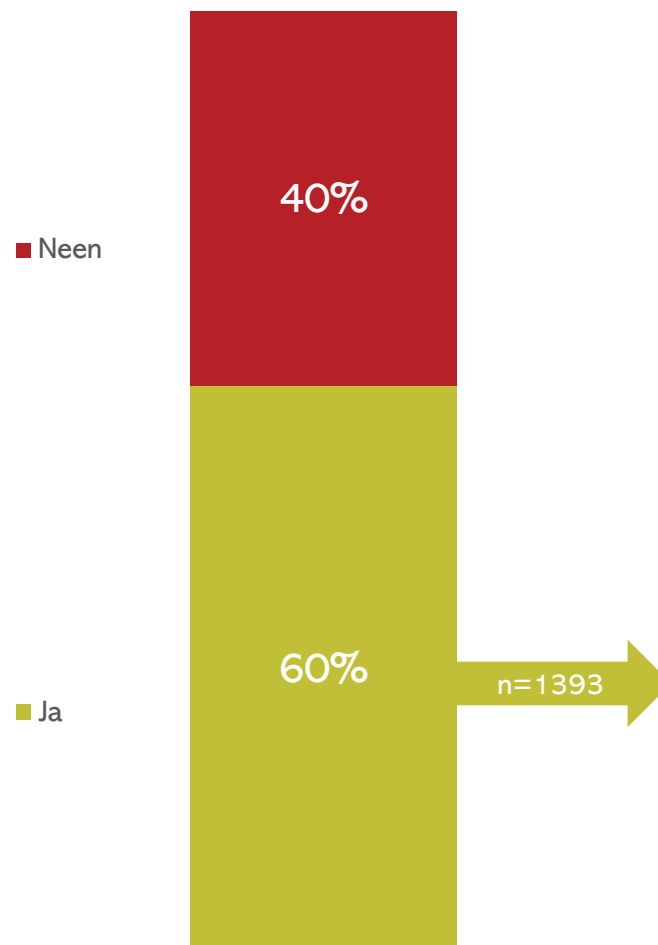
Niet Belgen geven beduidend meer aan om op minstens drie familieleden of vrienden te kunnen rekenen voor hulp..

Woonzorgcentra Imago

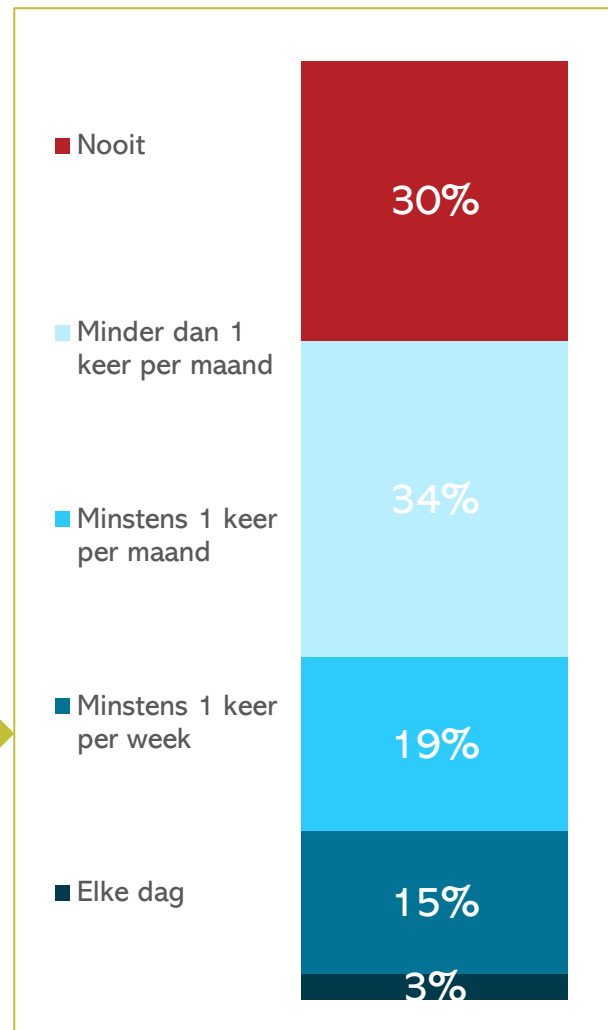
Zes op de tien niet hulpbehoevende Belgen ouder dan 60 kennen mensen die in een woonzorgcentrum wonen.

Van wie iemand kent, komt 30% evenwel nooit zelf in een woonzorgcentrum, nog eens 33% komt er minder dan éénmaal per maand. Iets meer dan één op de drie (37%) van wie iemand kent in een woonzorgcentrum komt er minstens één keer per maand.

Kent u mensen die momenteel in een woonzorgcentrum wonen?

Hoe vaak komt u in een woonzorgcentrum?

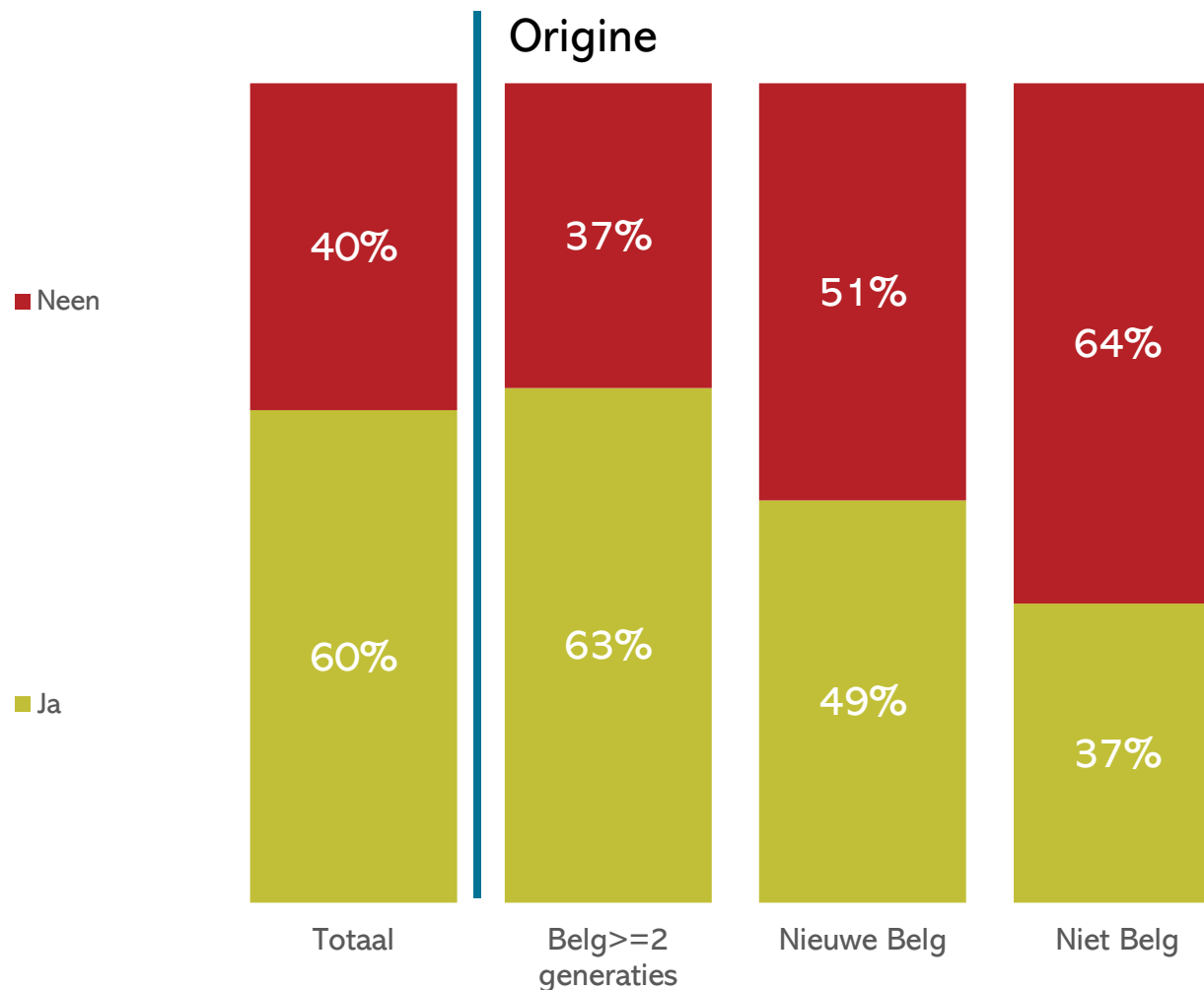

Woonzorgcentra Imago

Zes op de tien niet hulpbehoevende Belgen ouder dan 60 kennen mensen die in een woonzorgcentrum wonen.

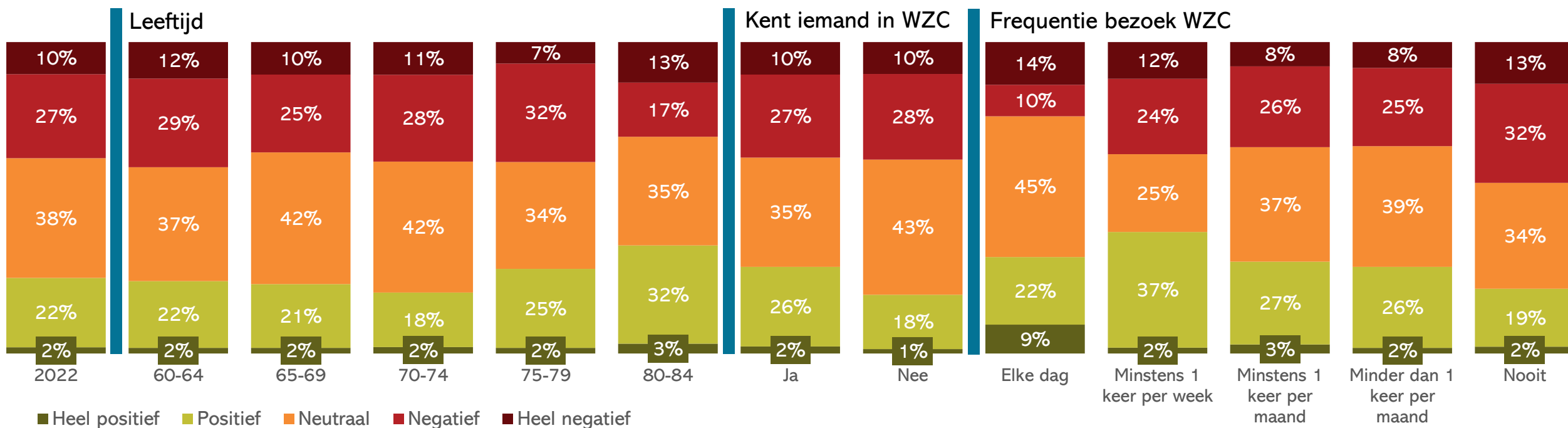
Uitgesplitst naar origine, hebben nieuwe en niet Belgen minder mensen in hun omgeving die in een woonzorgcentrum wonen.

Kent u mensen die momenteel in een woonzorgcentrum wonen?

Woonzorgcentra imago

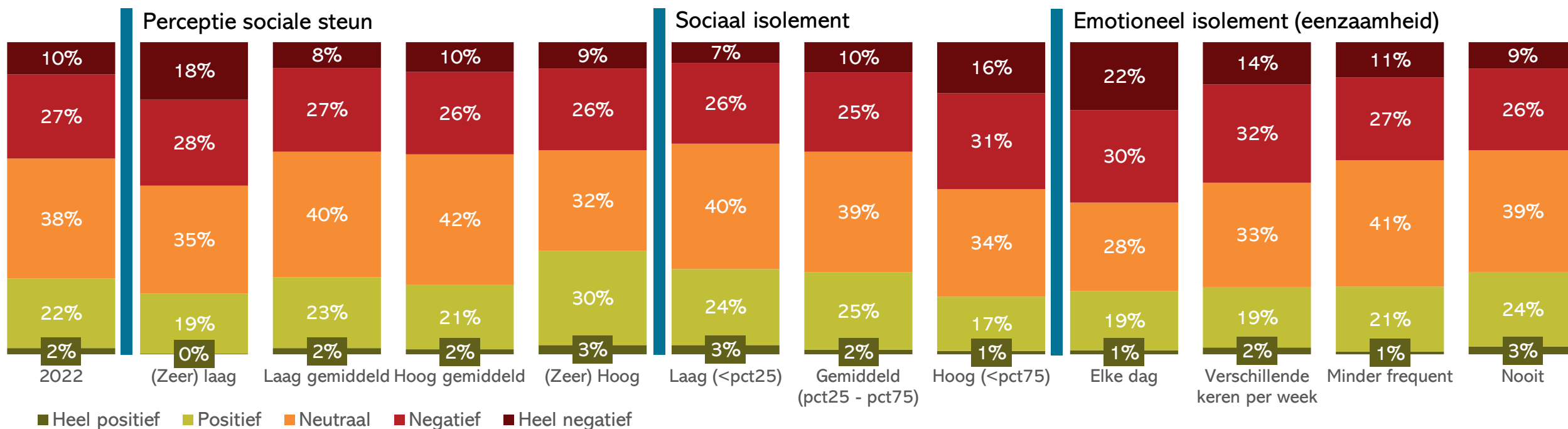
Welk beeld heeft u van woonzorgcentra in ons land?

Algemeen genomen hebben zestigplussers geen erg positief beeld van de woonzorgcentra in ons land: 38% is negatief (waarvan 10% erg negatief), 38% is neutraal, 24% is eerder positief, waarvan maar 2% erg positief. Wie ouder is dan 80 is iets positiever; wie iemand kent die in een woonzorgcentrum woont, is doorgaans iets uitgesproken positiever, al blijft het aandeel negatief onveranderd. Wie nooit in een woonzorgcentrum komt, is het meest negatief, wie er dagelijks komt het minst.

Woonzorgcentra imago

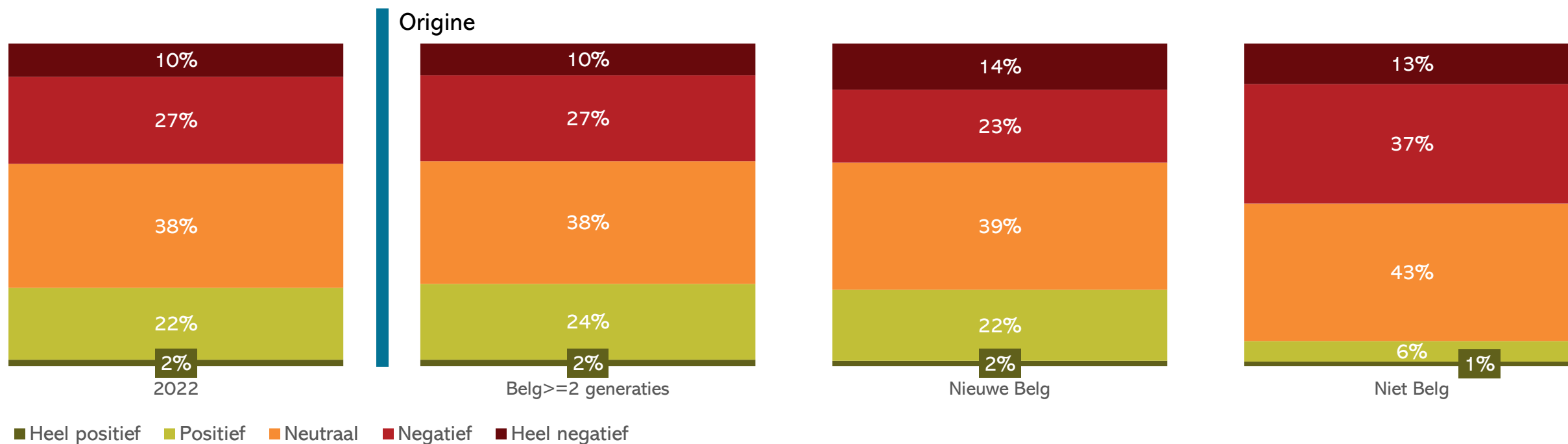
Welk beeld heeft u van woonzorgcentra in ons land?

Woonzorgcentra hebben een negatiever imago bij wie het minst sociale steun ervaart, het meest sociaal geïsoleerd leeft en zich frequent eenzaam voelt.

Woonzorgcentra imago

Welk beeld heeft u van woonzorgcentra in ons land?

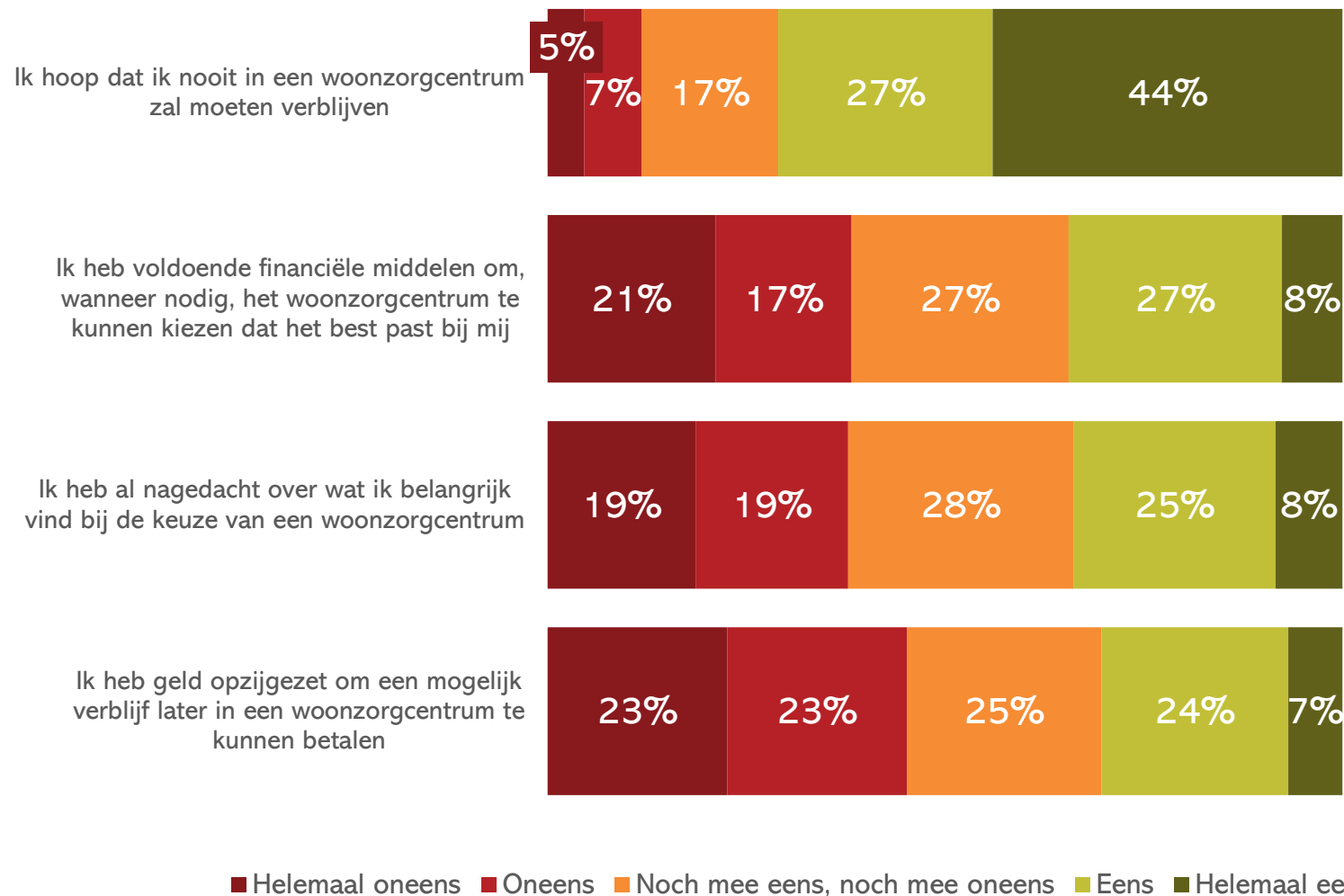
Woonzorgcentra hebben een negatiever imago bij Niet Belgen.

Woonzorgcentra Attitudes

De niet erg positieve indruk van woonzorgcentra vertaalt zich ook in de hoop van nagenoeg driekwart (71%) van de niet hulpbehoevende zestigplussers om nooit in een WZC te moeten verblijven.

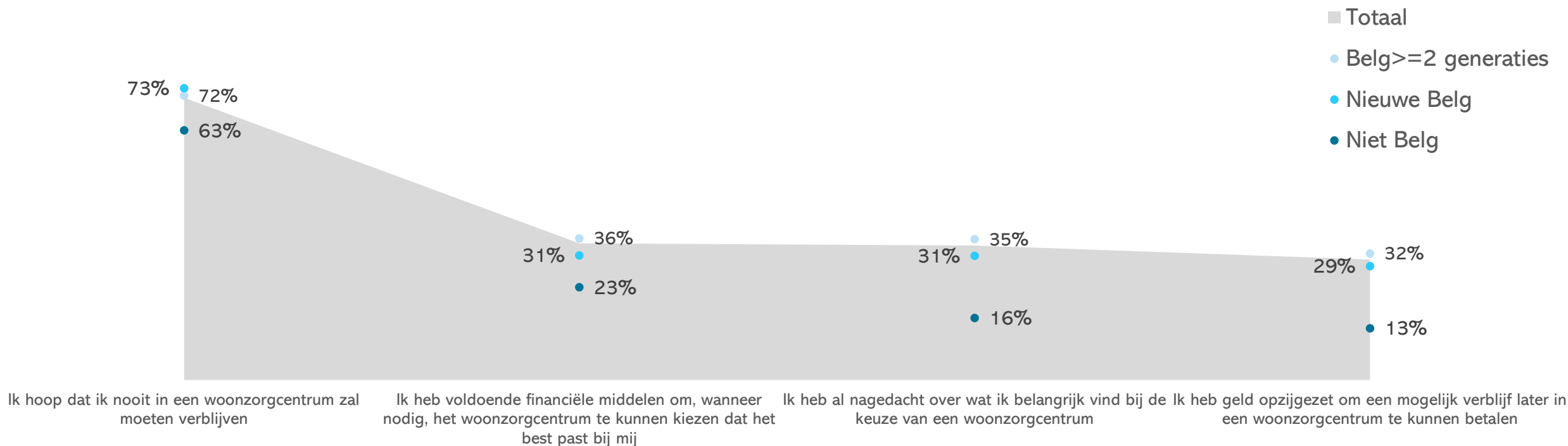
Telkens ongeveer één op de drie heeft voldoende financiële middelen om het best passende WZC te kunnen kiezen, heeft al nagedacht over wat men bij deze keuze belangrijk vindt en/of heeft al geld opzij gezet om een mogelijk verblijf in een WZC te kunnen betalen.

In welke mate bent u het (on)eens met elk van onderstaande uitspraken?

Woonzorgcentra attitudes

Naar origine - % (helemaal) eens

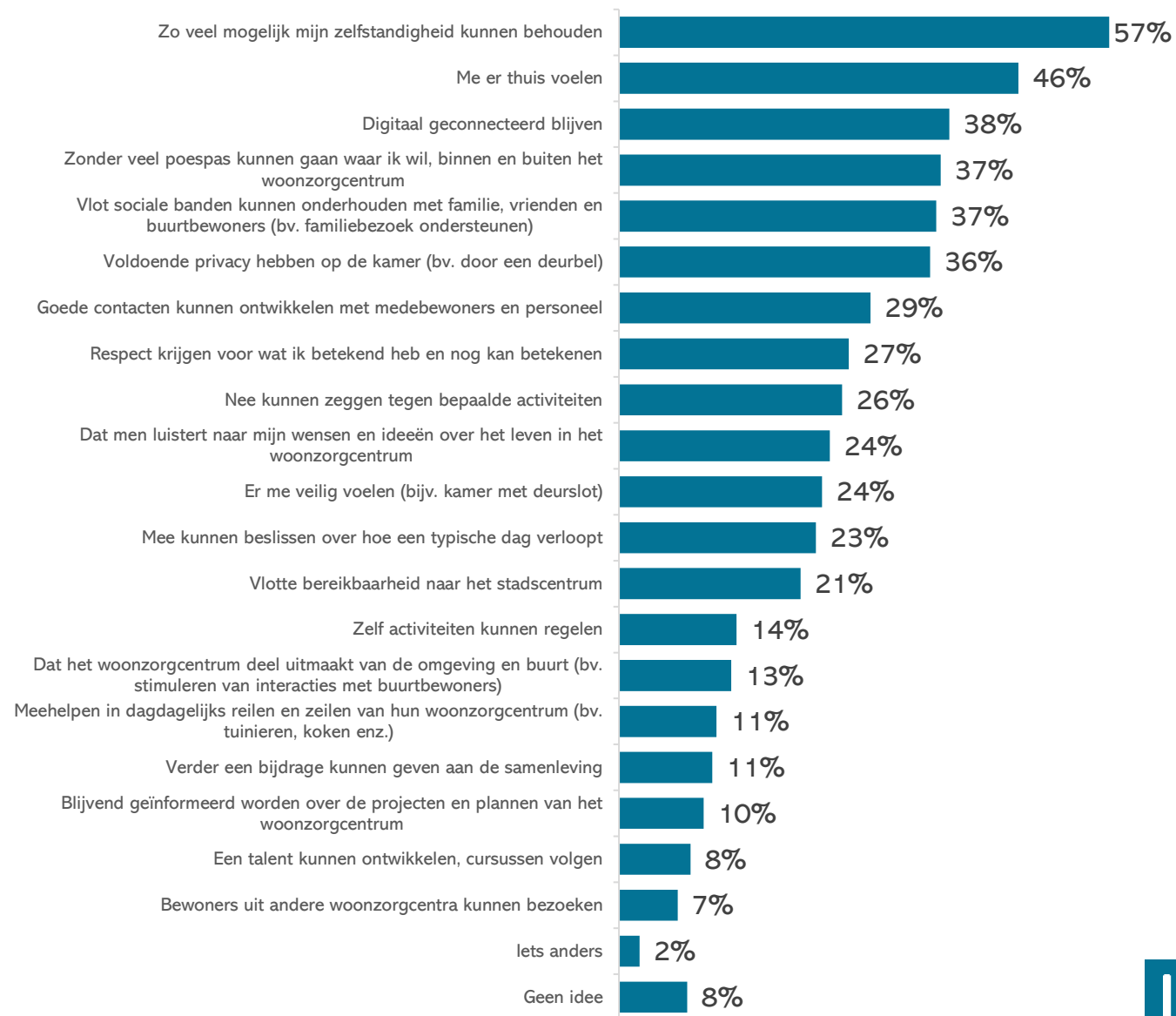
Vooraf niet-Belgen zijn het minder eens met de stellingen over woonzorgcentra. Enerzijds kijken zij er een beetje minder tegenop om wellicht ooit in een woonzorgcentrum te moeten verblijven, anderzijds bereiden ze zich hier ook minder (financieel) op voor.

Verwachtingen woonzorgcentra

Wie toch onverwacht in een woonzorgcentrum zou terecht komen, vindt daarbij maximaal behoud van zelfstandigheid en het gevoel er thuis te zijn het meest belangrijk.

De vrij grote spreiding toont aan dat de verwachtingen veeleer individueel zijn.

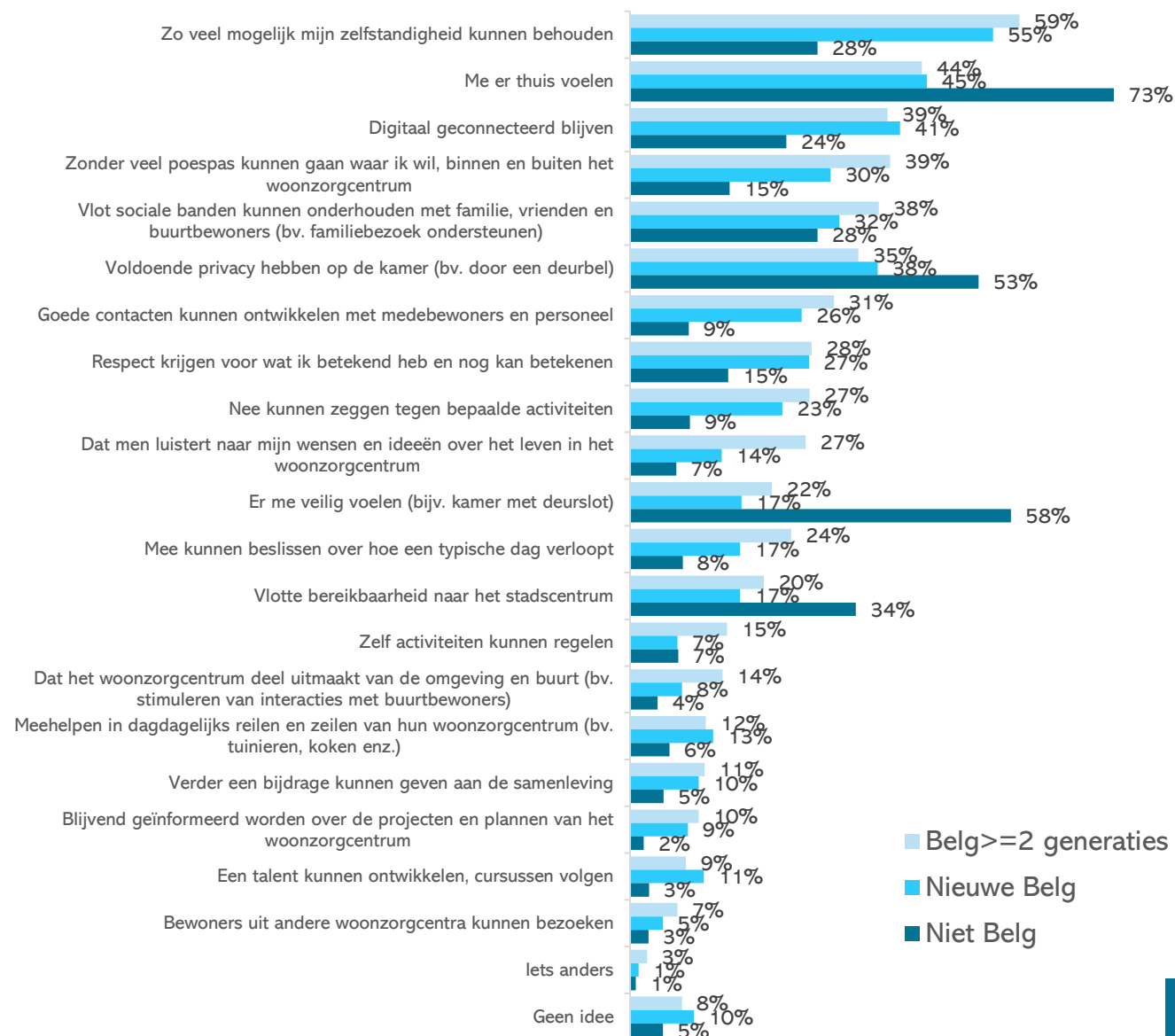
*Stel, u gaat gaan slapen en de dag erop bent u zwaar hulpbehoevend.
Welke van de onderstaande zaken wil u zeker niet laten vallen?*

Verwachtingen woonzorgcentra

Vooraf de verwachtingen van Niet Belgen wijken sterk af van die van nieuwe Belgen en Belgen die al minstens twee generaties de Belgische nationaliteit hebben.

*Stel, u gaat gaan slapen en de dag erop bent u zwaar hulpbehoevend.
Welke van de onderstaande zaken wil u zeker niet laten vallen?*

■ Belg >= 2 generaties
■ Nieuwe Belg
■ Niet Belg

Inschatting woonzorgcentra

Rond de verwachtingen die men heeft over woonzorgcentra leeft vooral veel onwetendheid of die mogelijk zijn in de huidige woonzorgcentra. Bijna de helft (45%) heeft hiervan geen idee.

Welke van deze zaken zijn naar uw mening nu al mogelijk in of van toepassing op het woonzorgcentrum in uw buurt of gemeente?

Inschatting x verwachting woonzorgcentra

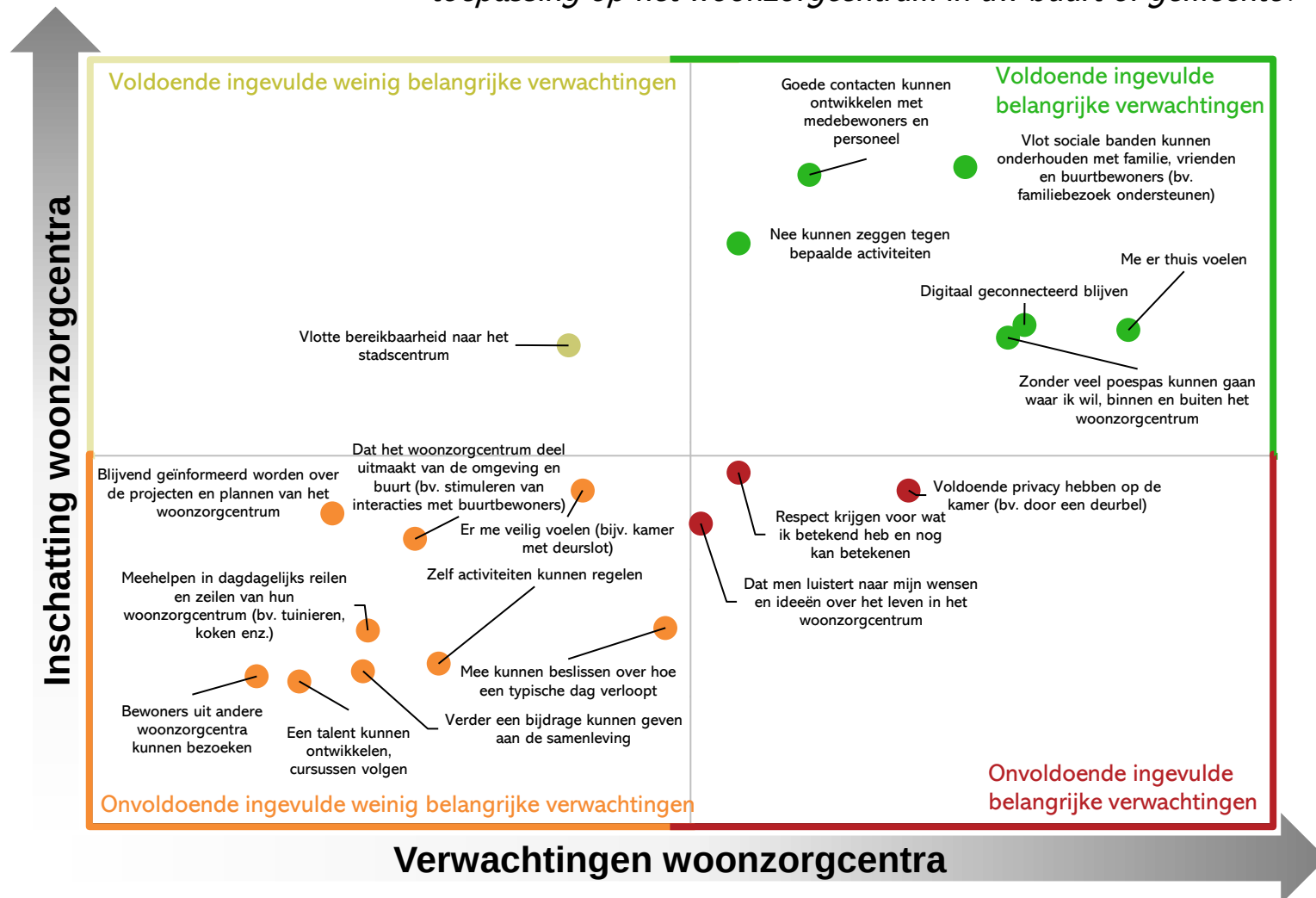
Tegenover mekaar afgezet geeft het **donkergroene kwadrant** de aspecten van woonzorgcentra weer die bovengemiddeld belangrijk worden gevonden en waarvan men ook denkt dat dit momenteel al kan/gebeurt in woonzorgcentra. Dit zijn sterktes die men continu moet bewaken.

In het **rode kwadrant** staan de eigenschappen die men eveneens meer dan gemiddeld belangrijk vindt, maar waarvan men meent dat dit momenteel niet kan/gebeurt in de woonzorgcentra. Dit zijn met andere woorden zwaktes waaraan moet worden gewerkt.

Het **oranje kwadrant** geeft aspecten weer die momenteel niet problematisch zijn omdat ze niet erg belangrijk worden gevonden, maar die dat wel kunnen worden en dan een zwakte vormen als hier dan niet op wordt gewerkt.

Het **lichtgroene kwadrant** tot slot bevat 'nice to haves': aspecten die men niet erg belangrijk vindt, maar waarvan men denkt dat ze momenteel wel al van toepassing zijn op de woonzorgcentra.

*Stel, u gaat gaan slapen en de dag erop bent u zwaar hulpbehoevend.
Welke van de onderstaande zaken wil u zeker niet laten vallen?
Welke van deze zaken zijn naar uw mening nu al mogelijk in of van toepassing op het woonzorgcentrum in uw buurt of gemeente?*

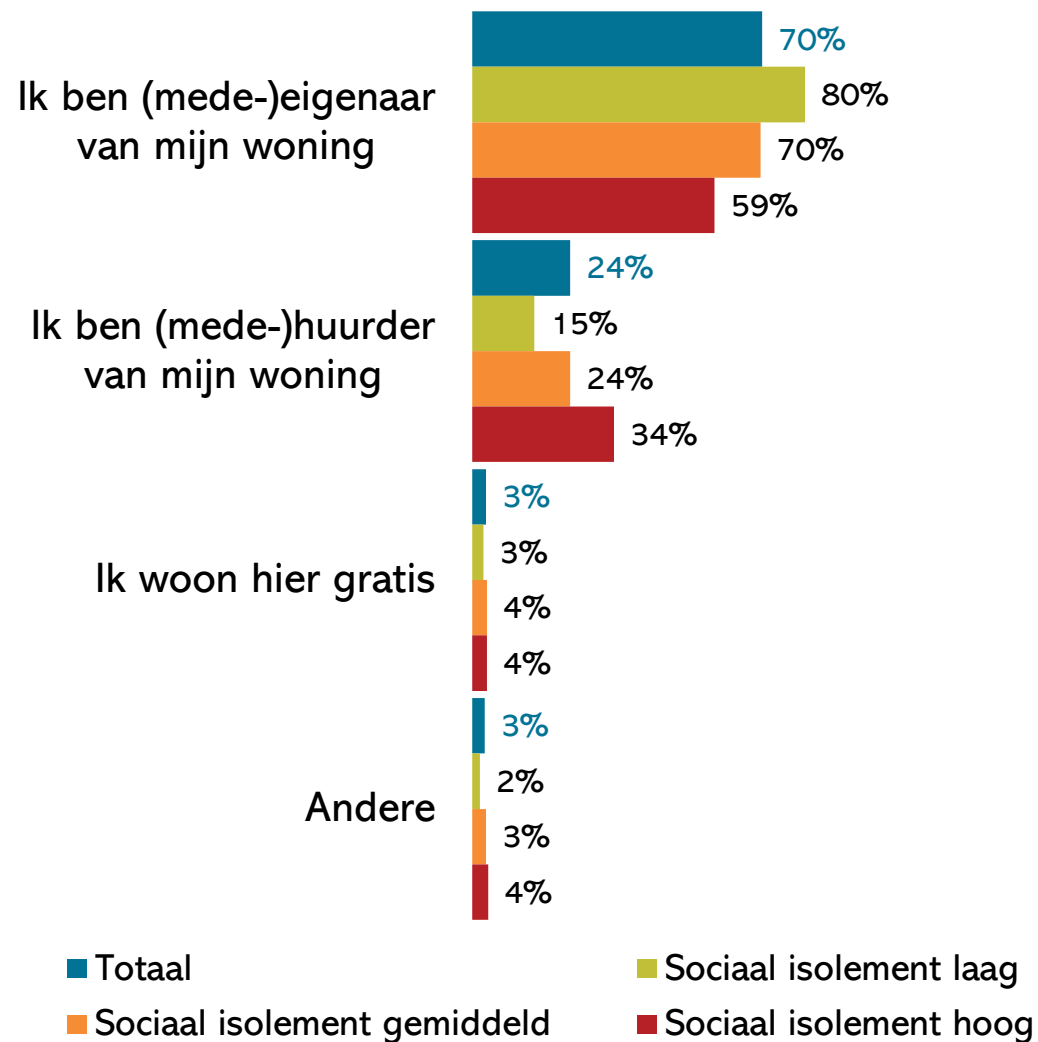

Wonen

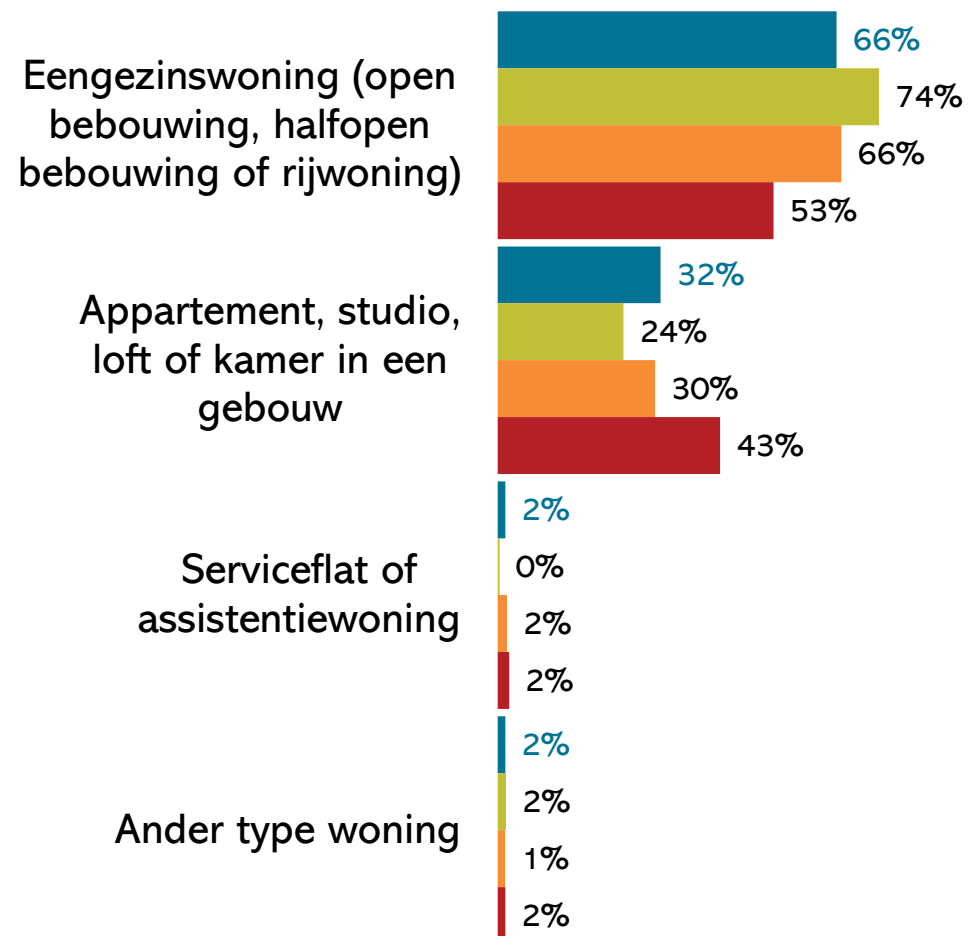

Huidige woning

Eigenaar / Huurder

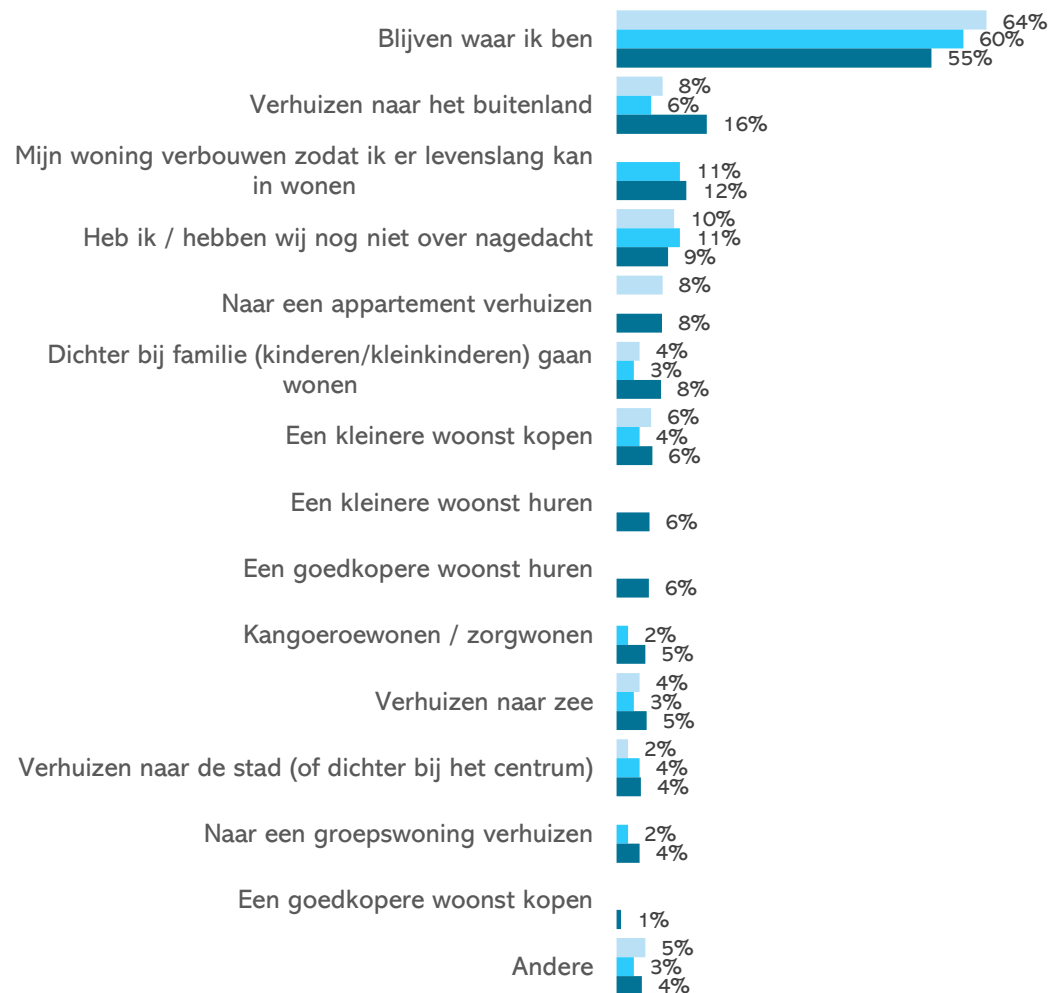

Type woning

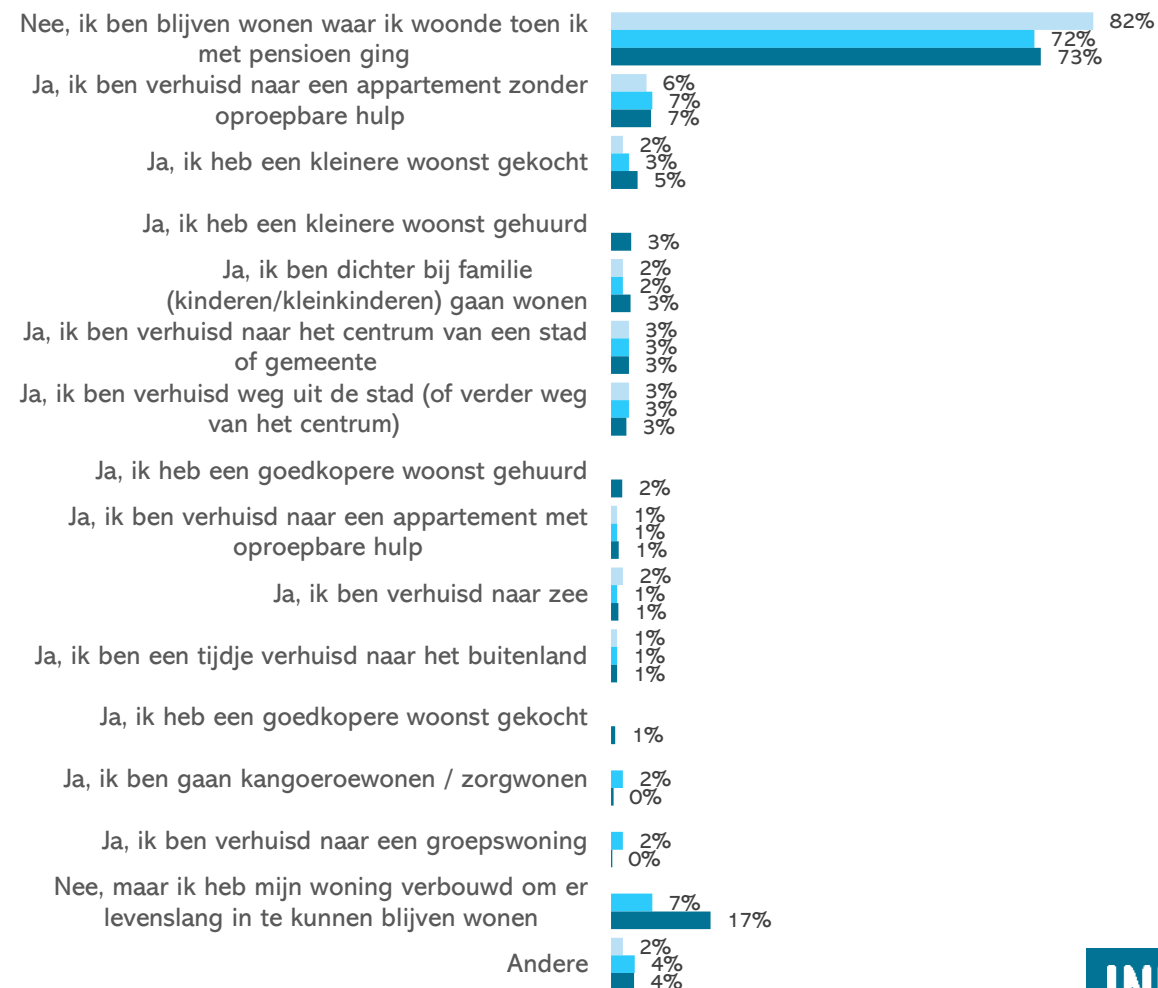
Wonen na pensionering

Welke woonsenario's overweegt u na pensionering? (n=237)

■ 2017 ■ 2020 ■ 2022

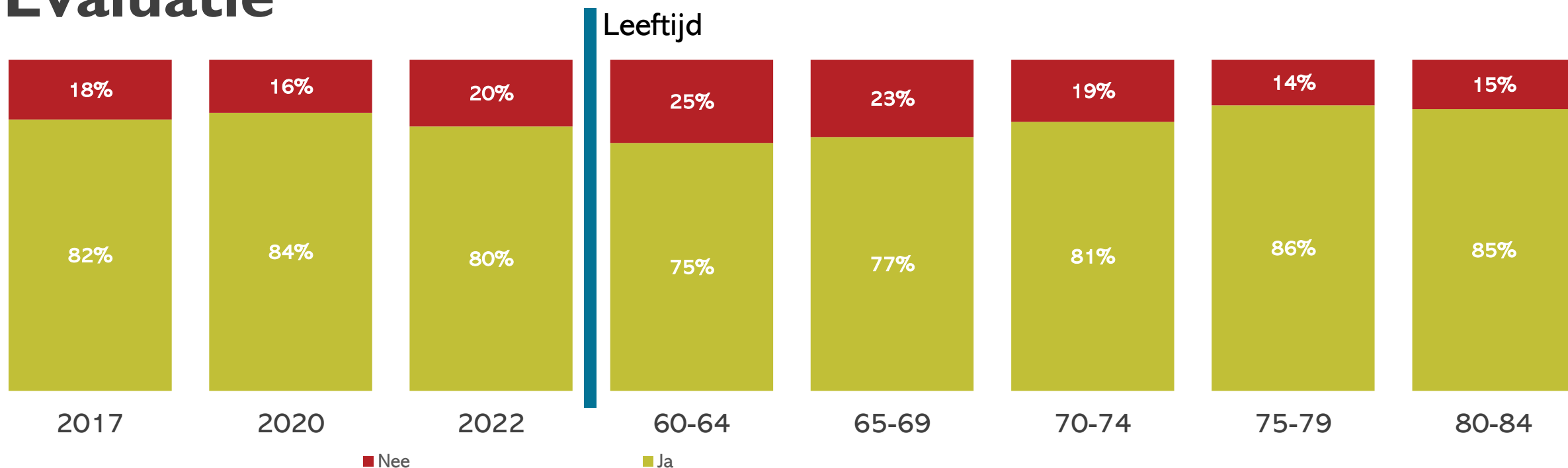
Bent u na uw pensionering van woning of woonplaats veranderd? (n=1825)

■ 2017 ■ 2020 ■ 2022

Huidige woning Evaluatie

Vindt u dat uw huidige woning geschikt is om er op een comfortabele manier uw latere levensjaren in door te brengen?

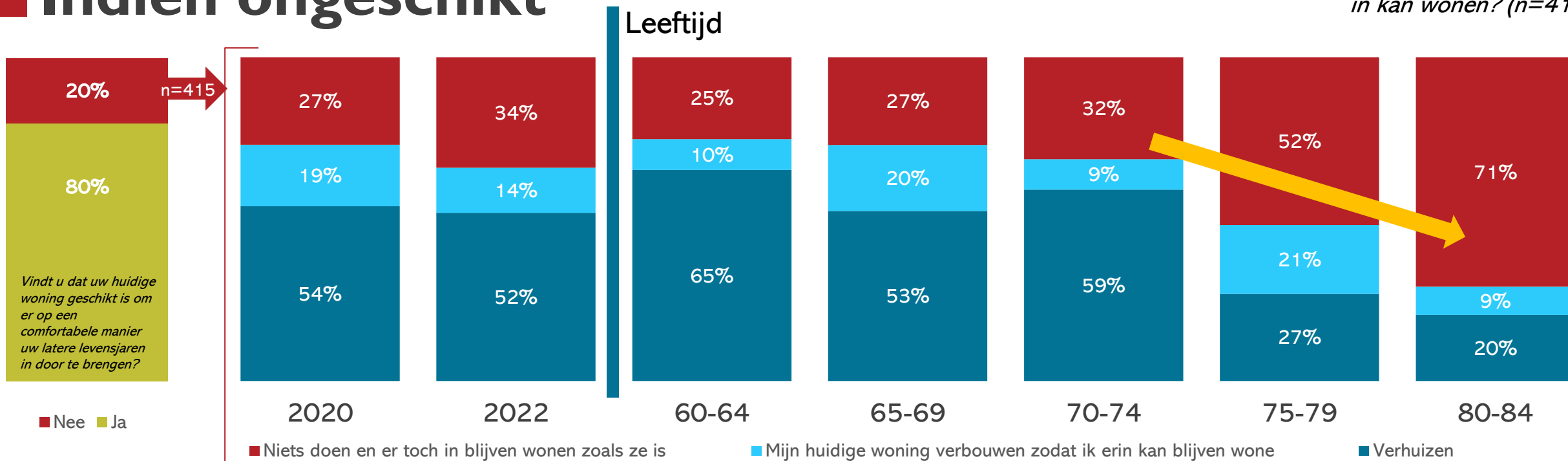

Naarmate men ouder is, acht men de eigen woning meer geschikt om de oude dag in door te brengen.

Hier spelen allicht drie zaken. 26% paste zijn woonsituatie aan na pensionering, waarbij mogelijk rekening werd gehouden met de oude dag. Daarnaast is 'the proof of the pudding in the eating': naarmate men langer in de woning woont en die geschikt blijft, is er ook almaar minder reden om te verhuizen. Ten derde zal ook blijken dat naarmate men ouder is, men het ook erger zou vinden alsnog te moeten verhuizen om gezondheidsredenen. Allicht knijpt men dan ook vlugger een oogje toe voor bepaalde (overkomelijke) ongemakken van de eigen woning.

Huidige woning Indien ongeschikt

*U vindt dat uw huidige woning niet geschikt is om er op een comfortabele manier uw latere levensjaren in door te brengen
Wat denkt u te gaan doen wanneer u er niet meer comfortabel in kan wonen? (n=415)*

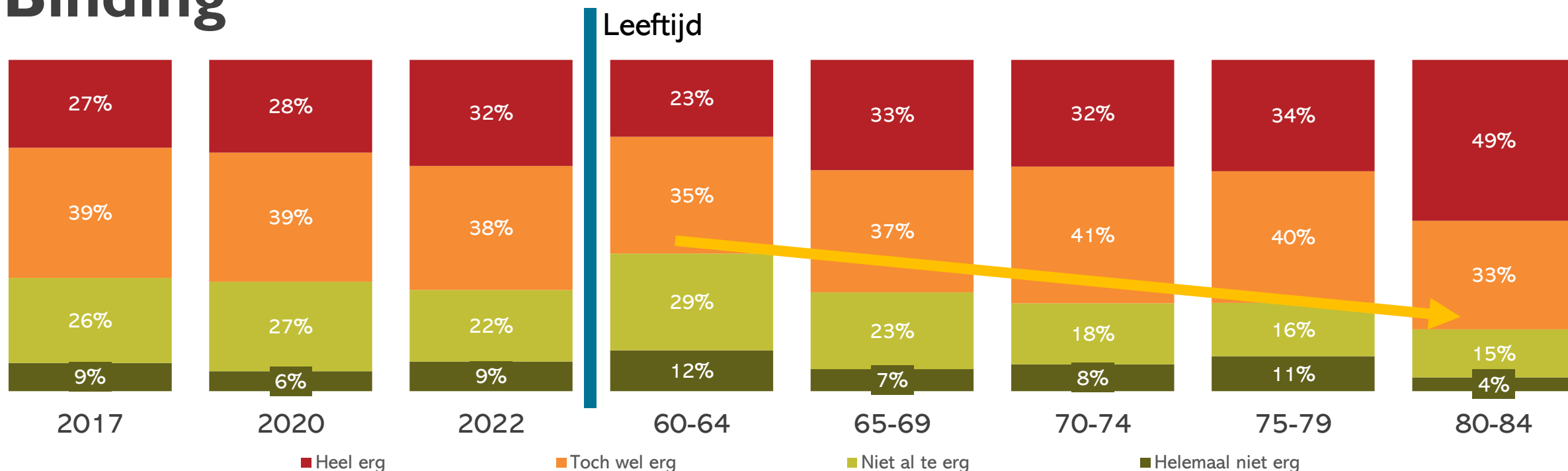

Een oude boom verplant men niet

Wie 75 of ouder is, is minder geneigd nog te verhuizen, zelfs al is de huidige woning niet geschikt om er comfortabel te blijven wonen. Bij de jongere leeftijdsgroepen is de bereidheid om op termijn te verhuizen – vooralsnog- groter; wellicht speelt hier ook dat dit voor veel van de jongere respondenten iets is dat nog in de toekomst ligt en dus minder concreet is.

Huidige woning Binding

Veronderstel dat u op een bepaald ogenblik omwille van gezondheidsredenen best zou verhuizen. Hoe erg zou u het vinden om te moeten verhuizen?

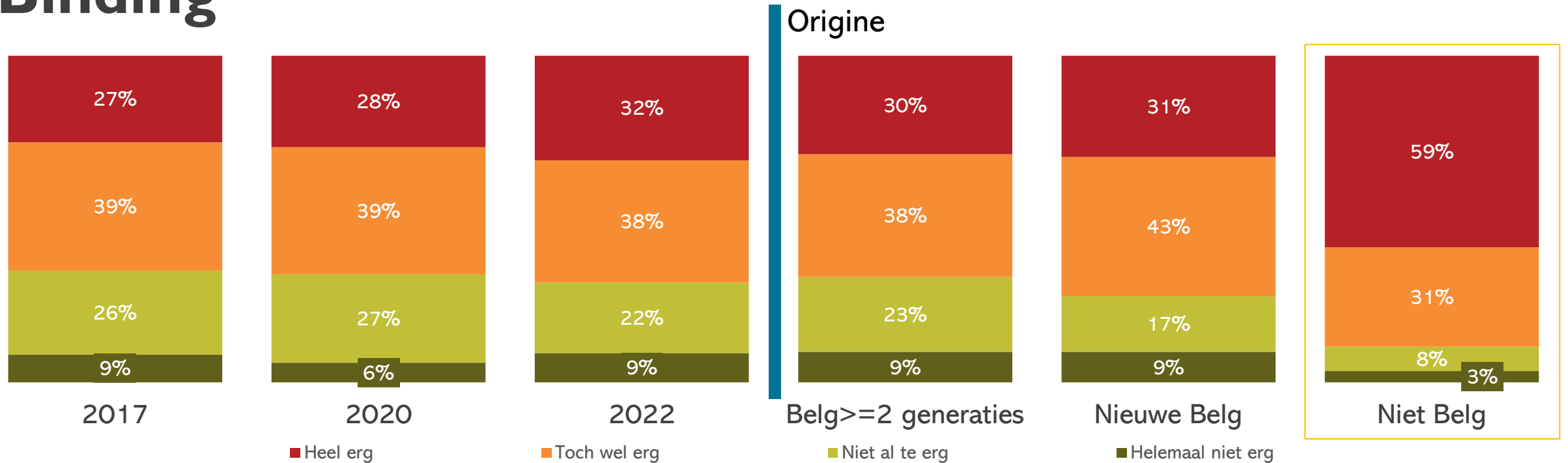

Een oude boom verplant men niet

Naarmate men ouder wordt, vindt men het erger te moeten verhuizen omwille van gezondheidsredenen. Het percentage 'Heel erg' is gestegen ten opzicht van 2017 en 2020 en is nu 32%.

Huidige woning Binding

Veronderstel dat u op een bepaald ogenblik omwille van gezondheidsredenen best zou verhuizen. Hoe erg zou u het vinden om te moeten verhuizen?

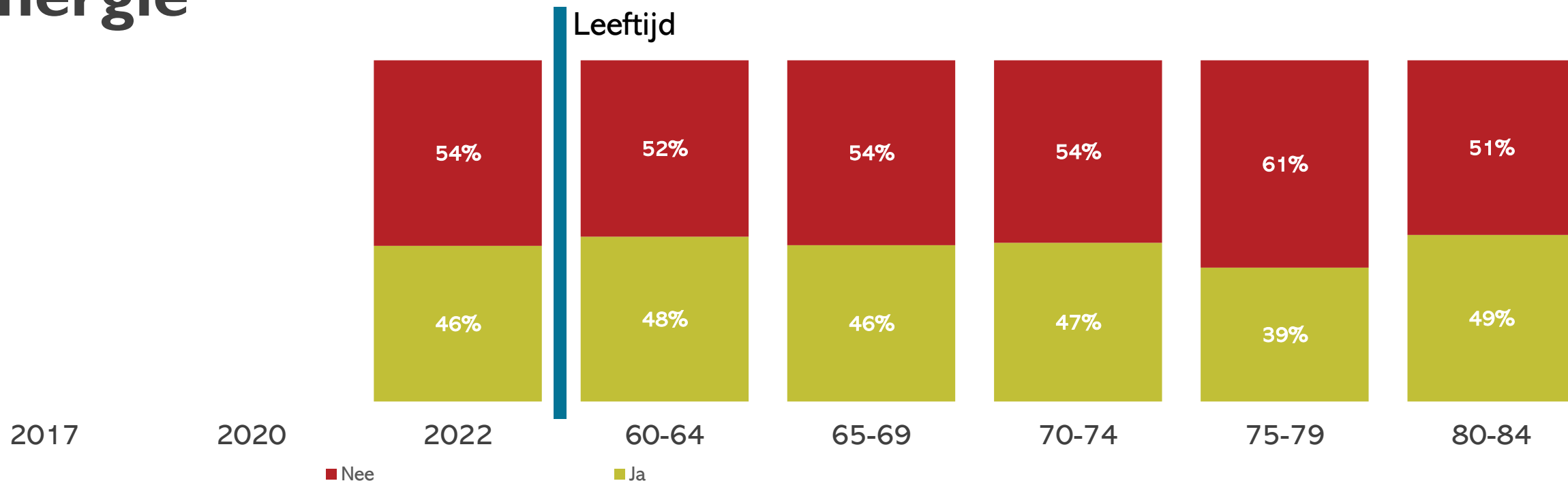

Een oude boom verplant men niet

En dit geldt nog sterker voor Niet Belgen, waar nagenoeg zes op de tien (59%) aangeeft dat men het heel erg zou vinden om noodgedwongen te moeten verhuizen.

Woning Energie

Vindt u dat uw huidige woning voldoende aangepast is om de schokken van de energiecrisis te verzachten (denk aan zonnepanelen, warmtepomp, isolatie etc.)?

Iets meer dan de helft geeft aan dat hun woning niet aangepast is om de schokken van de energiecrisis te verzachten. Er is weinig verschil tussen de verschillende leeftijden.

Woonvoorkeuren indien hulpbehoevendheid

Indien men hulpbehoevend wordt, wenst men te blijven wonen in de eigen woning met ofwel professionele hulp, elektronische hulp of hulp van familie en vrienden.

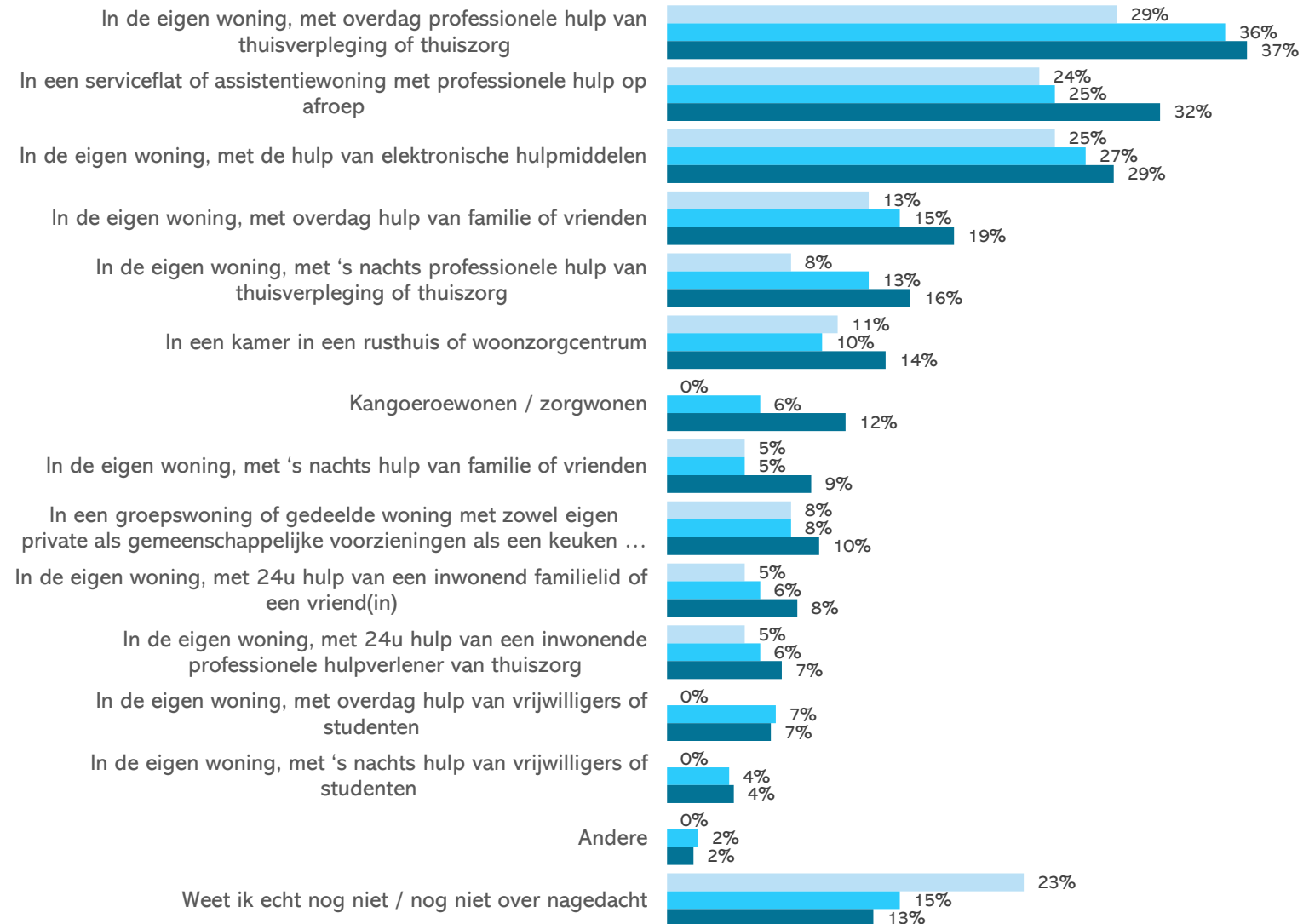
Voor mensen van 70 tot 84 jaar is deze mening nog meer uitgesproken. 44% van deze groep zou 'In de eigen woning, met overdag professionele hulp van thuisverpleging of thuiszorg' wensen, 33% met elektronische middelen, 23% met hulp van familie en vrienden en 19% met 's nachts professionele hulp van thuisverpleging of thuiszorg.

Mensen die hun huis bezitten, wensen ook meer dan anderen in hun eigen huis te blijven.

Huurders denken er meer aan om naar een kamer in een rusthuis of woonzorgcentrum te trekken (20%). Ook mensen met een hoog risico op ernstiger wordende gezondheidsproblemen geven het WZC meer als optie (23%).

60 tot 64-jarigen geven meer dan andere leeftijdsgroepen 'In een groepswoning of gedeelde woning met zowel eigen private als gemeenschappelijke voorzieningen als een keuken ...' aan (12%) en 'In de eigen woning, met 24u hulp van een inwonend familielid of een vriend(in)' (11%).

Welke (combinatie) van onderstaande woonvormen zou u verkiezen indien u niet langer zelfstandig kan wonen?

■ 2017

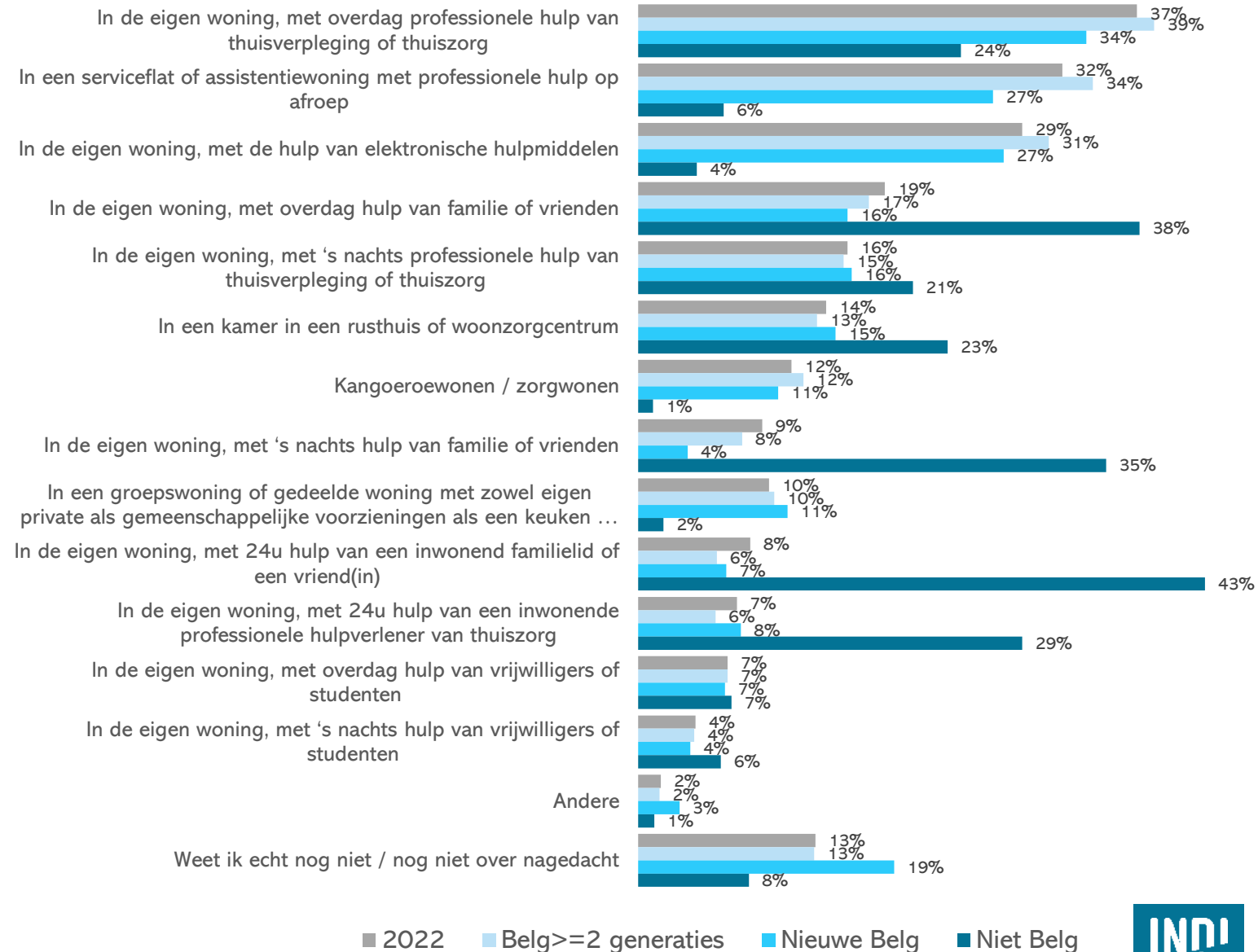
■ 2020

■ 2022

Woonvoorkeuren indien hulpbehoefendheid naar origine

Bij Niet Belgen liggen de voorkeuren beduidend anders, met een sterke nadruk op in de eigen woning blijven met hulp door familie en vrienden.

Welke (combinatie) van onderstaande woonvormen zou u verkiezen indien u niet langer zelfstandig kan wonen?

■ 2022 ■ Belg >= 2 generaties ■ Nieuwe Belg ■ Niet Belg

Elektronische hulpmiddelen

Algemeen genomen wil men technologische hulpsystemen gebruiken als dat toelaat zelfstandig te kunnen blijven wonen.

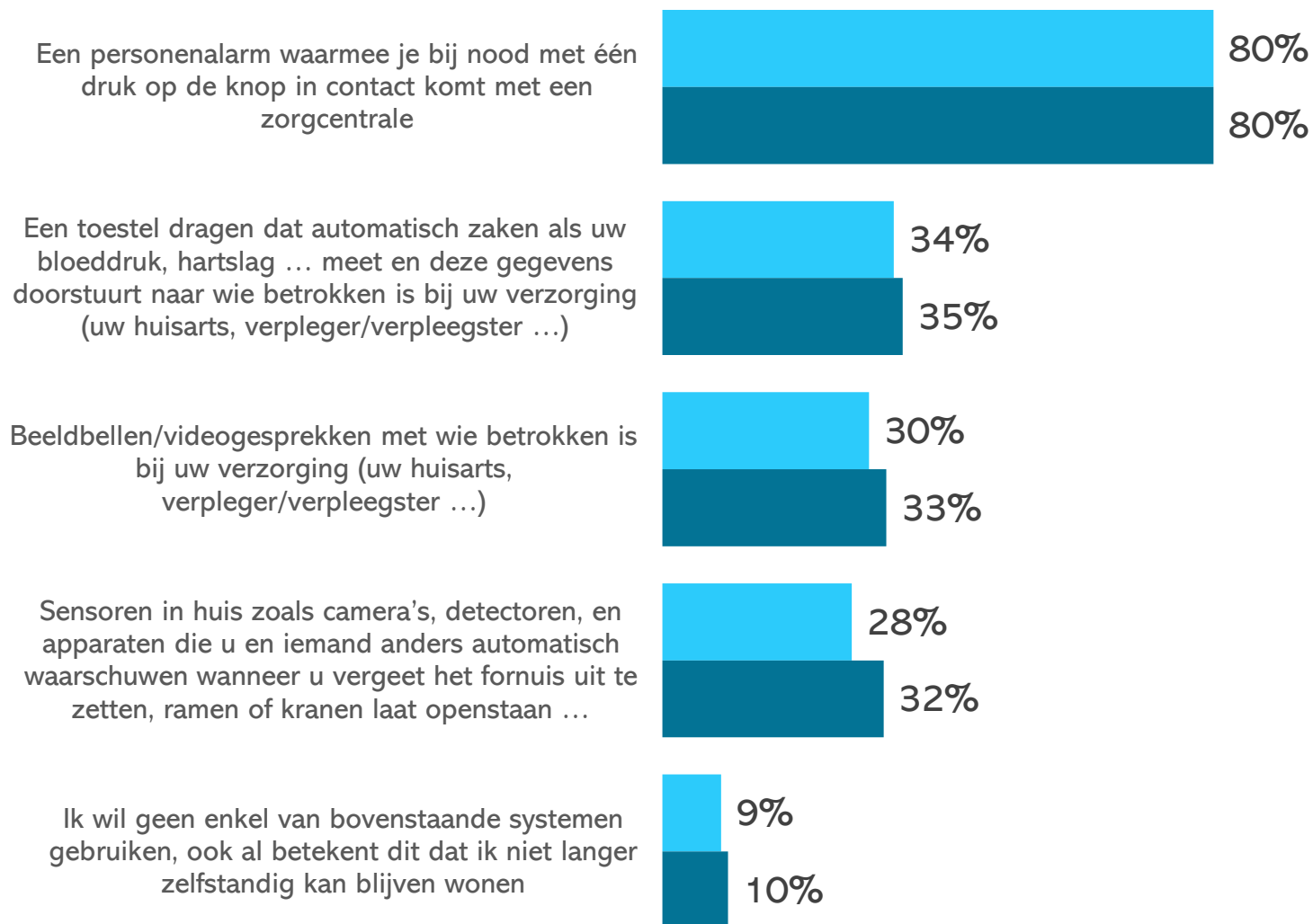
Een wearable wordt meer aangegeven door zestigers (~40%) maar ook 30% van de 70-plussers geven aan dit te willen gebruiken.

Personen die meer geïsoleerd zijn, zijn minder bereid om digitale systemen te gebruiken.

40% van de hoger opgeleiden zou beeldbellen met betrokkenen en 85% zou een personenalarm gebruiken.

In 2017 gaf nog 13% aan geen enkel systeem te willen gebruiken. Dit percentage is licht gezakt.

Welke van onderstaande systemen zou u persoonlijk bereid zijn te gebruiken als u daardoor langer zelfstandig thuis kan blijven wonen?

■ 2020

■ 2022

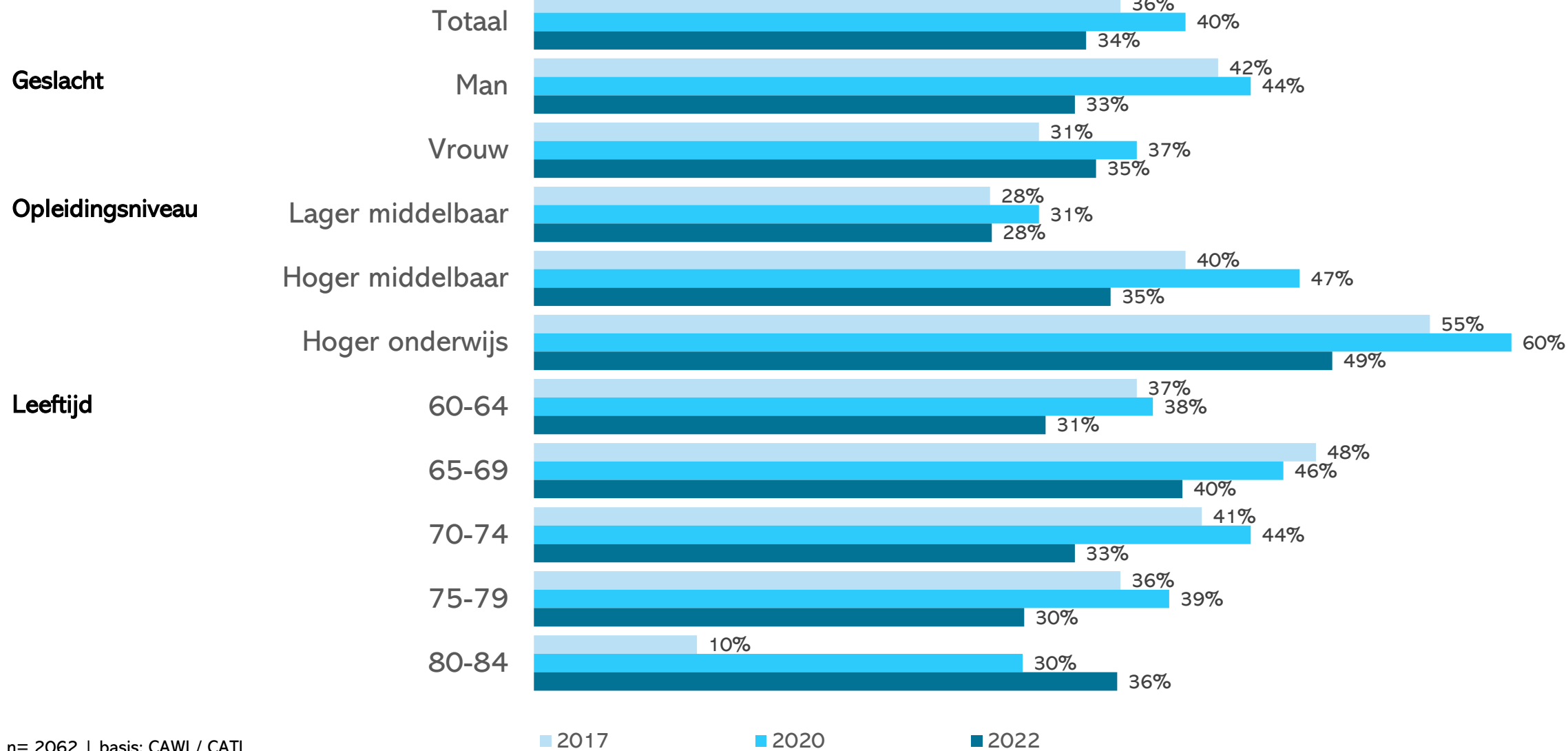
Sociaal weefsel

Vrijwilligerswerk

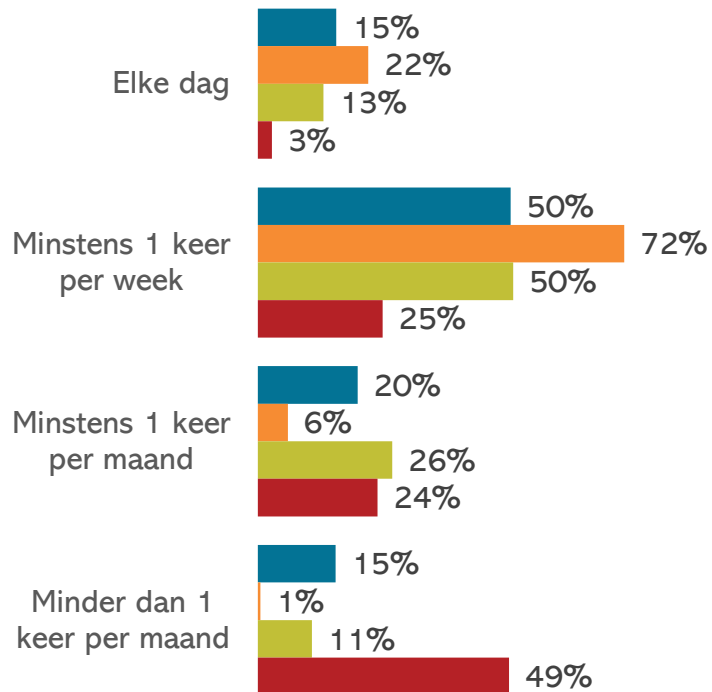
Was u gedurende het voorbije jaar vrijwillig actief in één of meerdere van onderstaande verenigingen, projecten of samenwerkingsverbanden?

Percentage actief

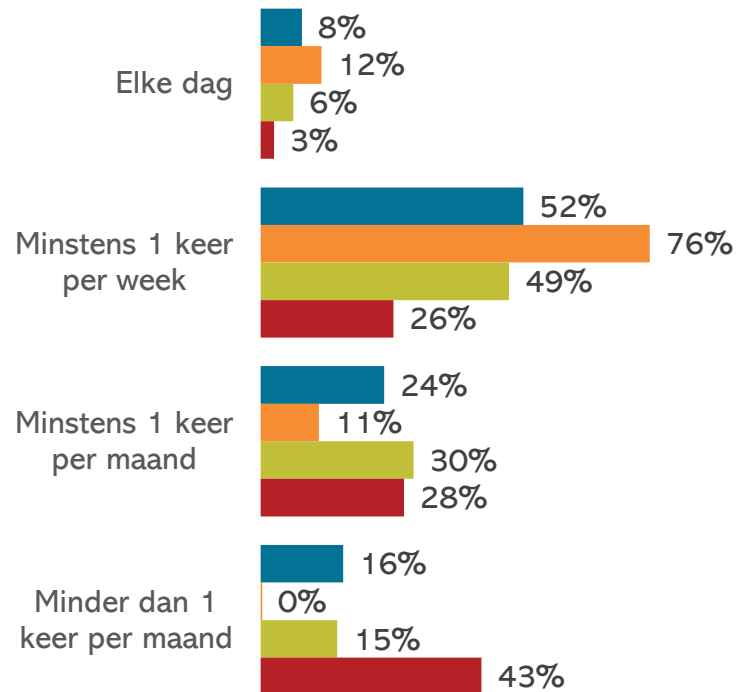

Persoonlijk contact naar sociaal isolement*

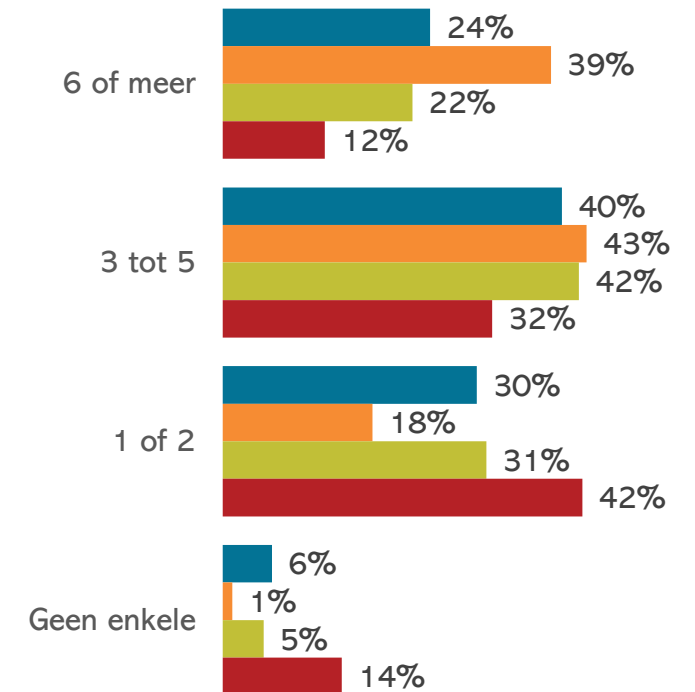
Hoe vaak krijgt u bezoek van familie, vrienden, buren of kennissen?

Hoe vaak gaat u op bezoek bij familie, vrienden, buren of kennissen?

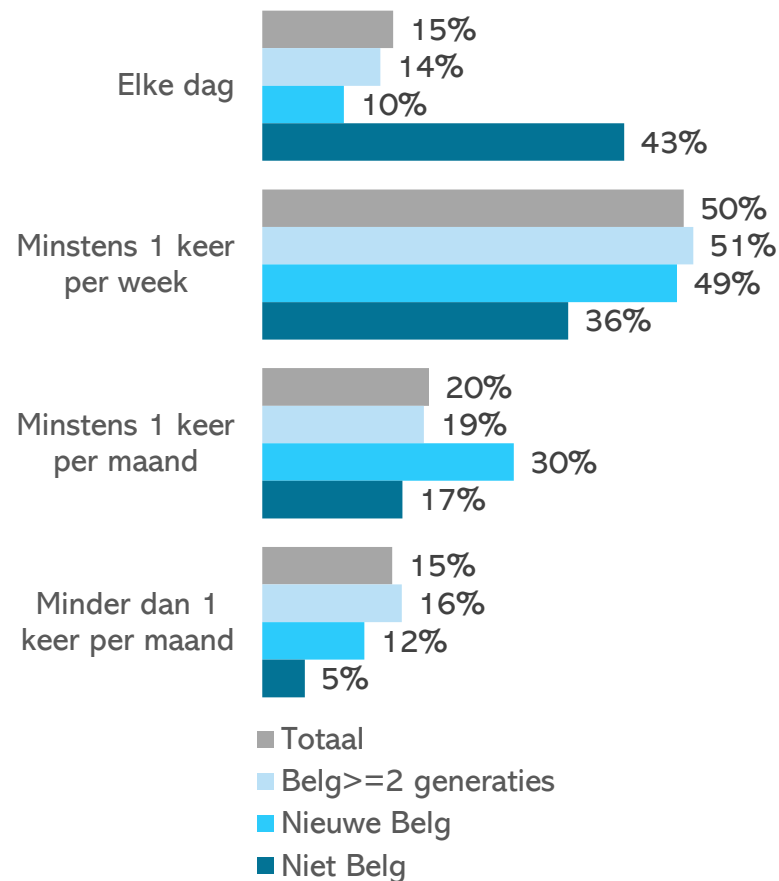
*Met hoeveel mensen uit uw wijk of buurt spreekt u geregeld? **

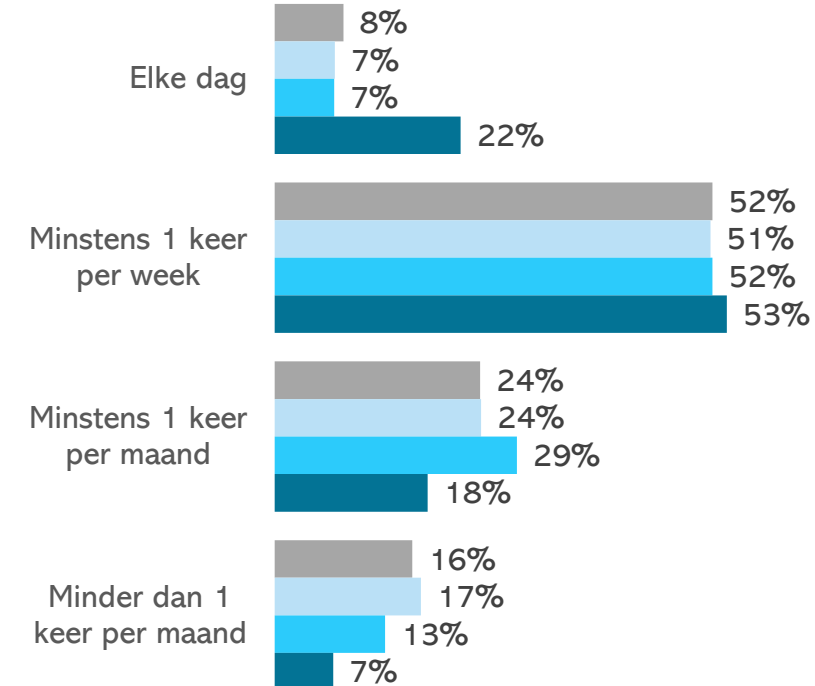
■ Totaal
 ■ Laag (<pct25)
 ■ Gemiddeld (pct25 - pct75)
 ■ Hoog (<pct75)

Persoonlijk contact naar origine

Hoe vaak krijgt u bezoek van familie, vrienden, buren of kennissen?

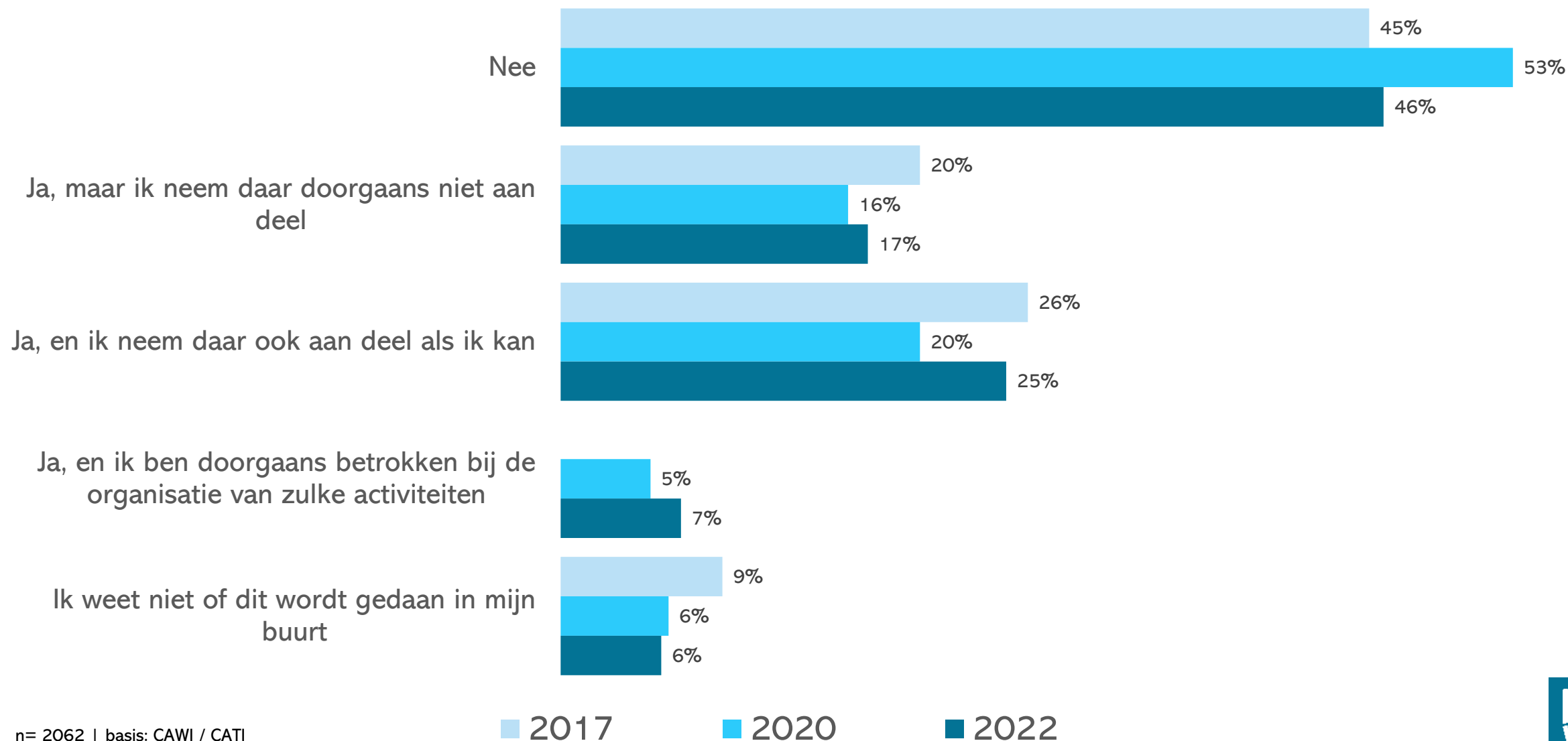

Hoe vaak gaat u op bezoek bij familie, vrienden, buren of kennissen?

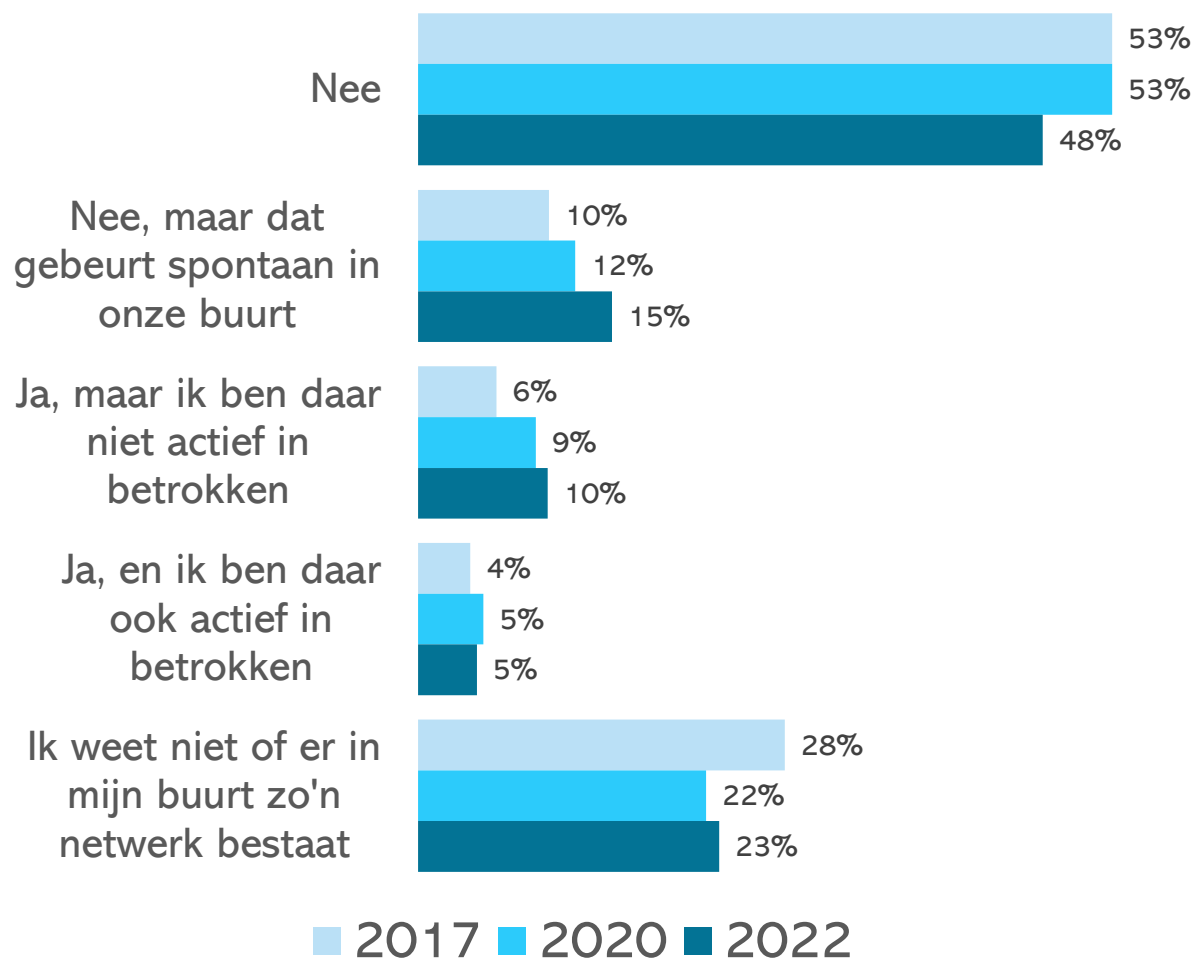
Buurtactiviteiten

Worden er in uw buurt waar u woont activiteiten georganiseerd zoals een straatfeest, een nieuwjaarsdrink ...?

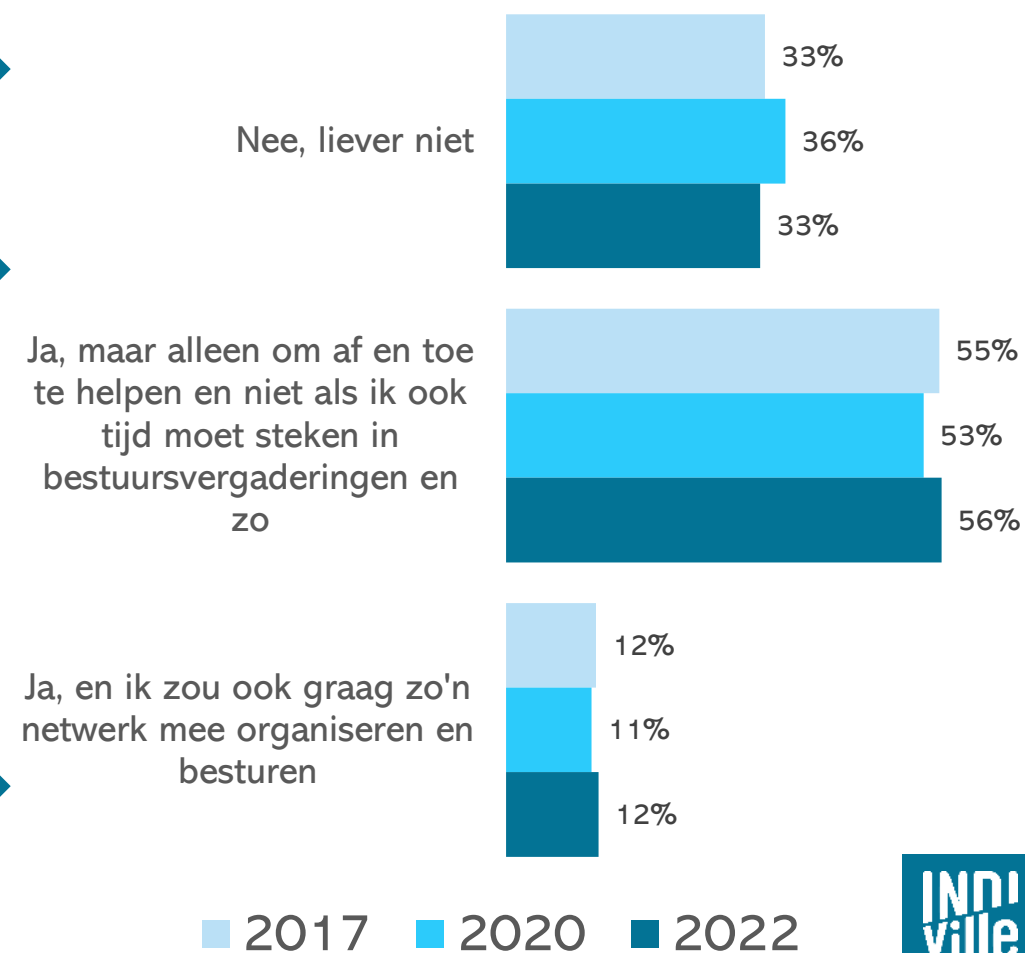

Buurtnetwerk

Bestaat er in uw buurt waar u woont een netwerk waarin de bewoners mekaar vrijwillig kunnen ondersteunen?

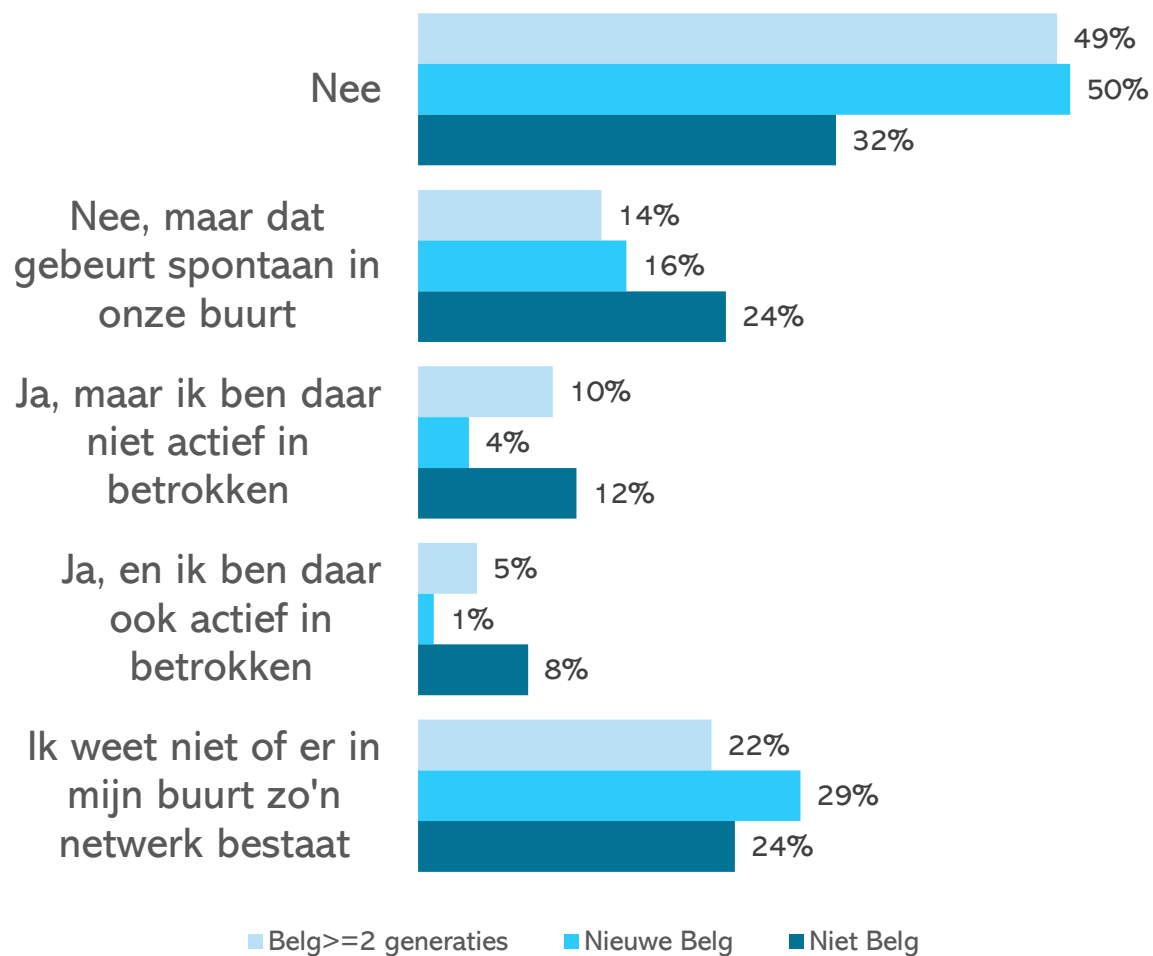

Mocht er in uw buurt zo'n netwerk bestaan, zou u hierin dan een actieve rol willen spelen?

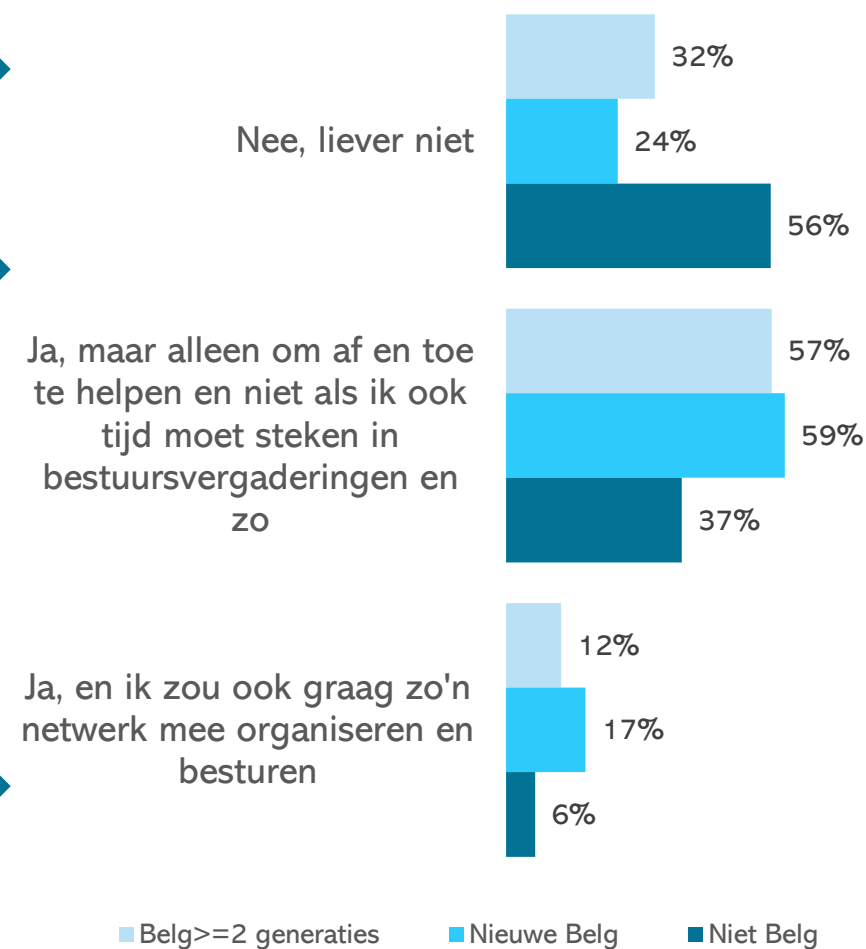

Buurtnetwerk naar origine

Bestaat er in uw buurt waar u woont een netwerk waarin de bewoners mekaar vrijwillig kunnen ondersteunen?

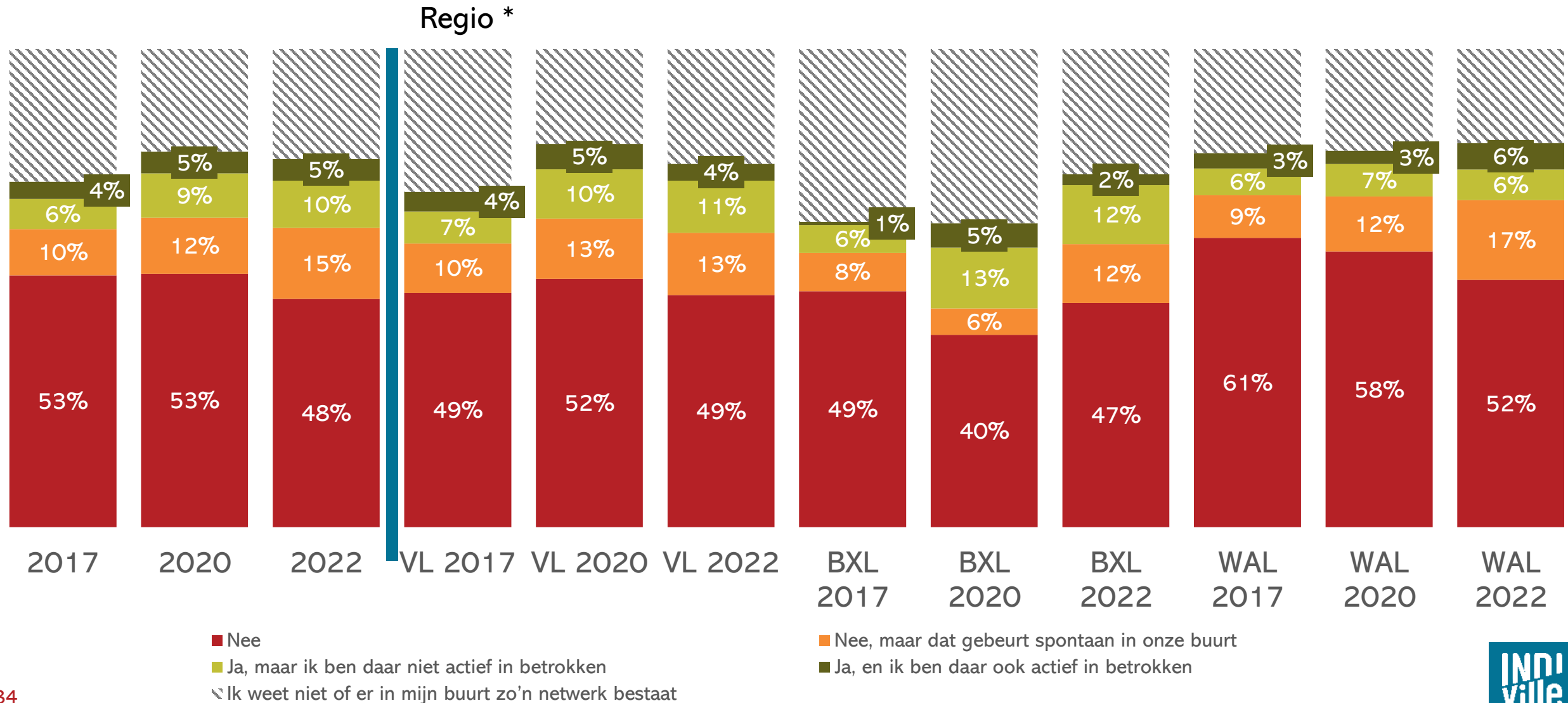

Mocht er in uw buurt zo'n netwerk bestaan, zou u hierin dan een actieve rol willen spelen?

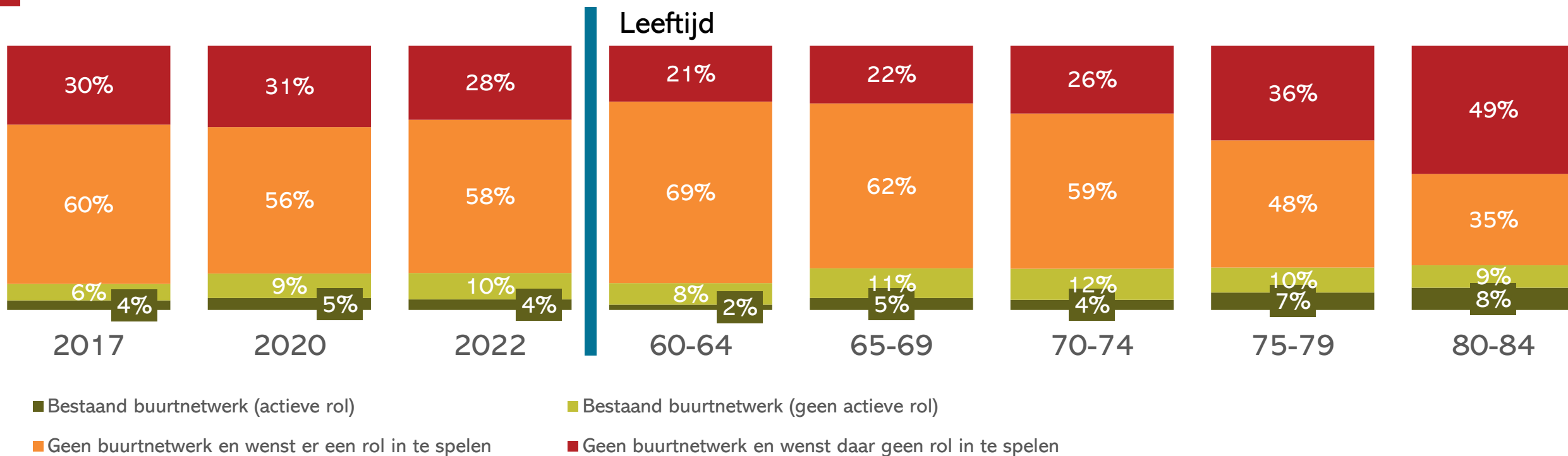
Buurtnetwerk

Bestaat er in uw buurt waar u woont een netwerk waarin de bewoners mekaar vrijwillig kunnen ondersteunen?

Buurtnetwerk

Bestaat er in uw buurt waar u woont een netwerk waarin de bewoners mekaar vrijwillig kunnen ondersteunen?
Mocht er in uw buurt zo'n netwerk bestaan, zou u hierin dan een actieve rol willen spelen?

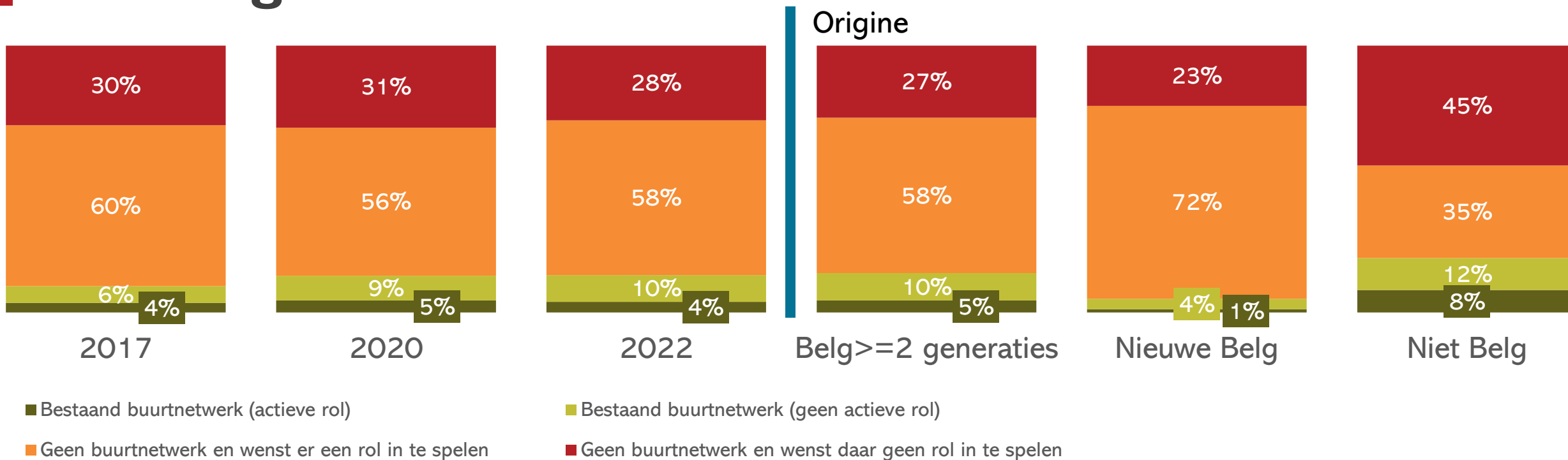

Potentieel voor organiseren van een buurtnetwerk situeert zich hoofdzakelijk in de leeftijdscategorie 60-74, dit is identiek aan 2017 en 2022.

Het valt wel op dat de actieve rollen binnen de buurtnetwerken meer opgenomen worden door 65-plussers.

Buurtnetwerk naar origine

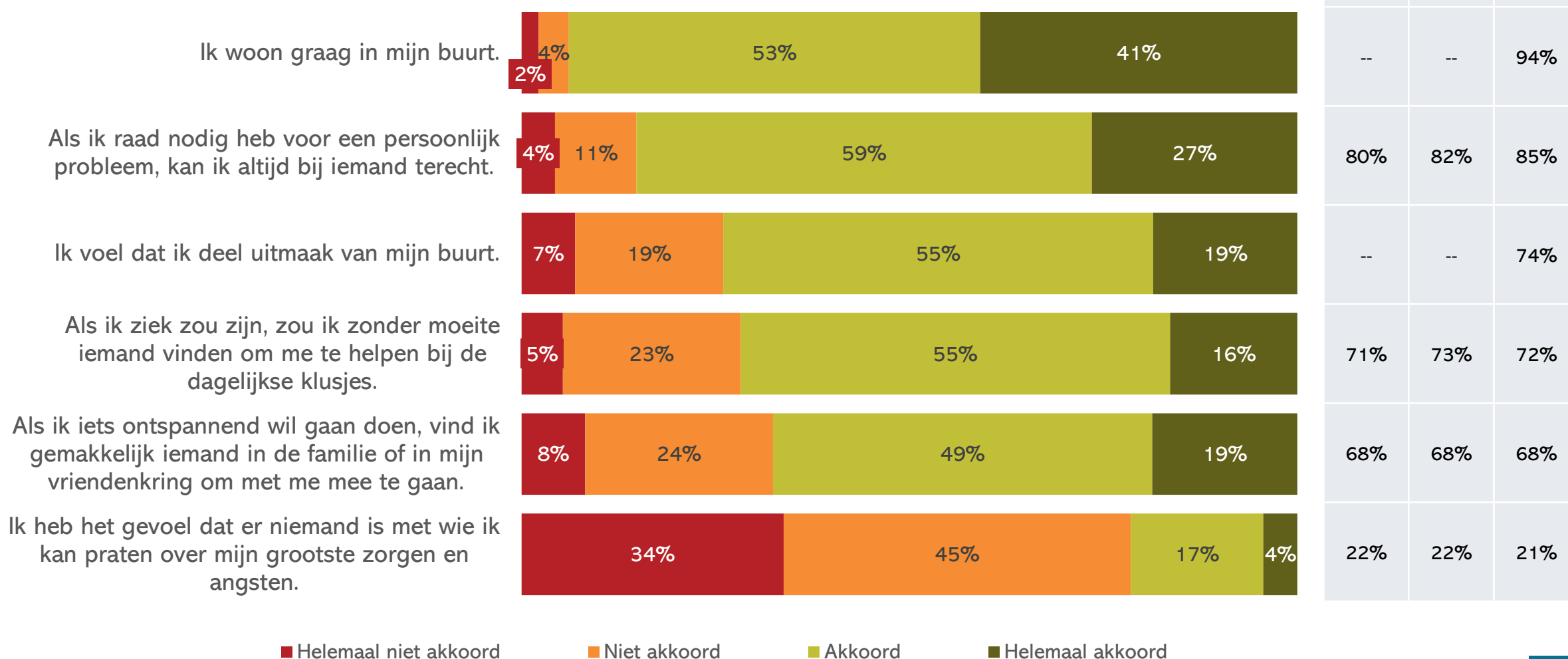
Bestaat er in uw buurt waar u woont een netwerk waarin de bewoners mekaar vrijwillig kunnen ondersteunen?
Mocht er in uw buurt zo'n netwerk bestaan, zou u hierin dan een actieve rol willen spelen?

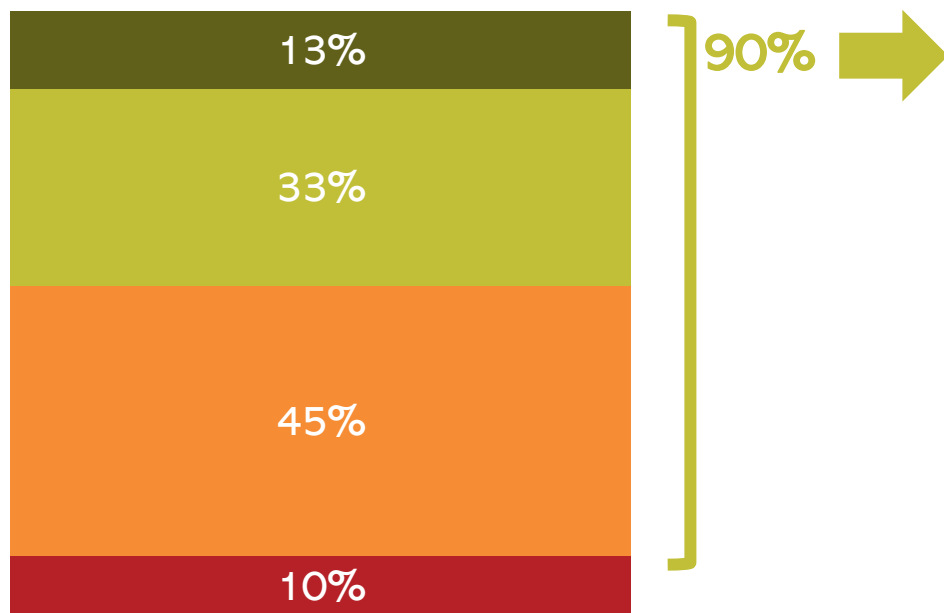
Niet Belgen lijken minder geneigd om een rol op te nemen in een buurtnetwerk, mocht dat er komen.

Attitudes

In welke mate gaat u akkoord of niet akkoord met elk van onderstaande uitspraken?

Zorgnetwerk

Indien u zelf met zware gezondheidsproblemen zou geconfronteerd worden, op hoeveel vrienden of familieleden zou u dan kunnen rekenen voor hulp?

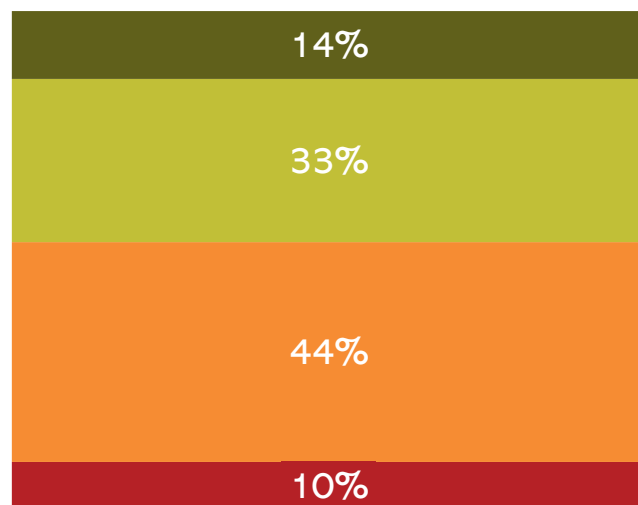
■ Geen enkele ■ 1 of 2 ■ 3 tot 5 ■ 6 of meer

U gaf aan dat u mensen heeft die voor u zouden kunnen en willen zorgen indien u hulpbehoevend zou worden. Wie zijn deze mensen?

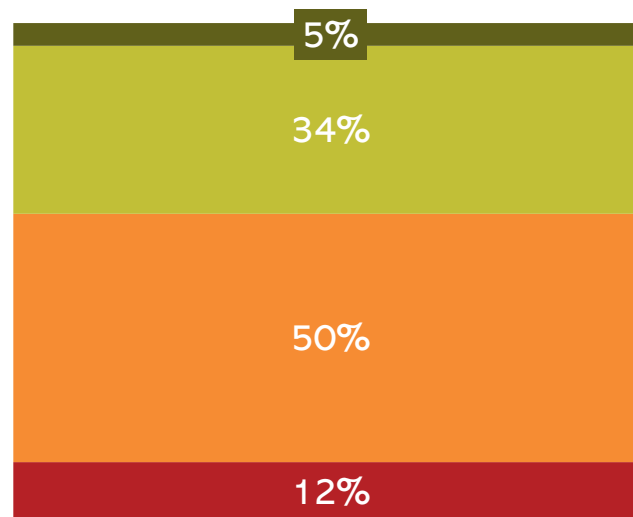
Zorgnetwerk naar origine

Indien u zelf met zware gezondheidsproblemen zou geconfronteerd worden, op hoeveel vrienden of familieleden zou u dan kunnen rekenen voor hulp?

Belg >= 2 generaties

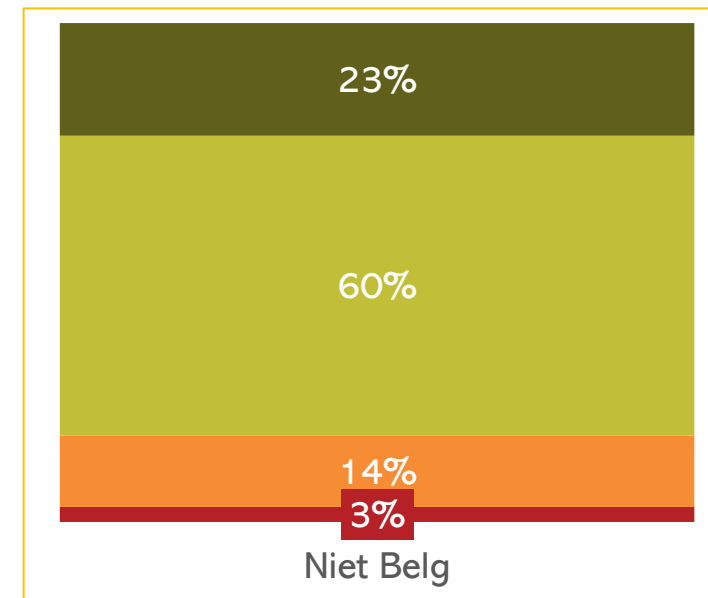
■ Geen enkele

Nieuwe Belg

■ 1 of 2

■ 3 tot 5

Niet Belg

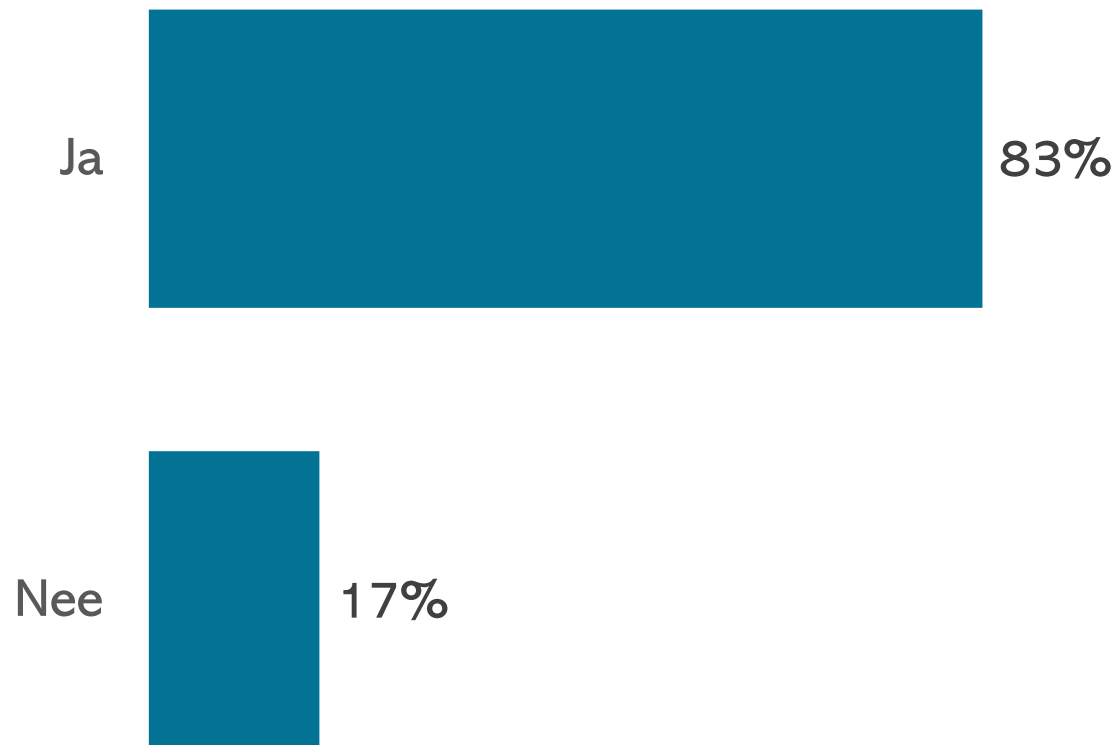
■ 6 of meer

Niet Belgen geven beduidend meer aan een beroep te kunnen doen op minstens drie mensen uit hun dichte omgeving indien ze zouden geconfronteerd worden met ernstige gezondheidsproblemen.

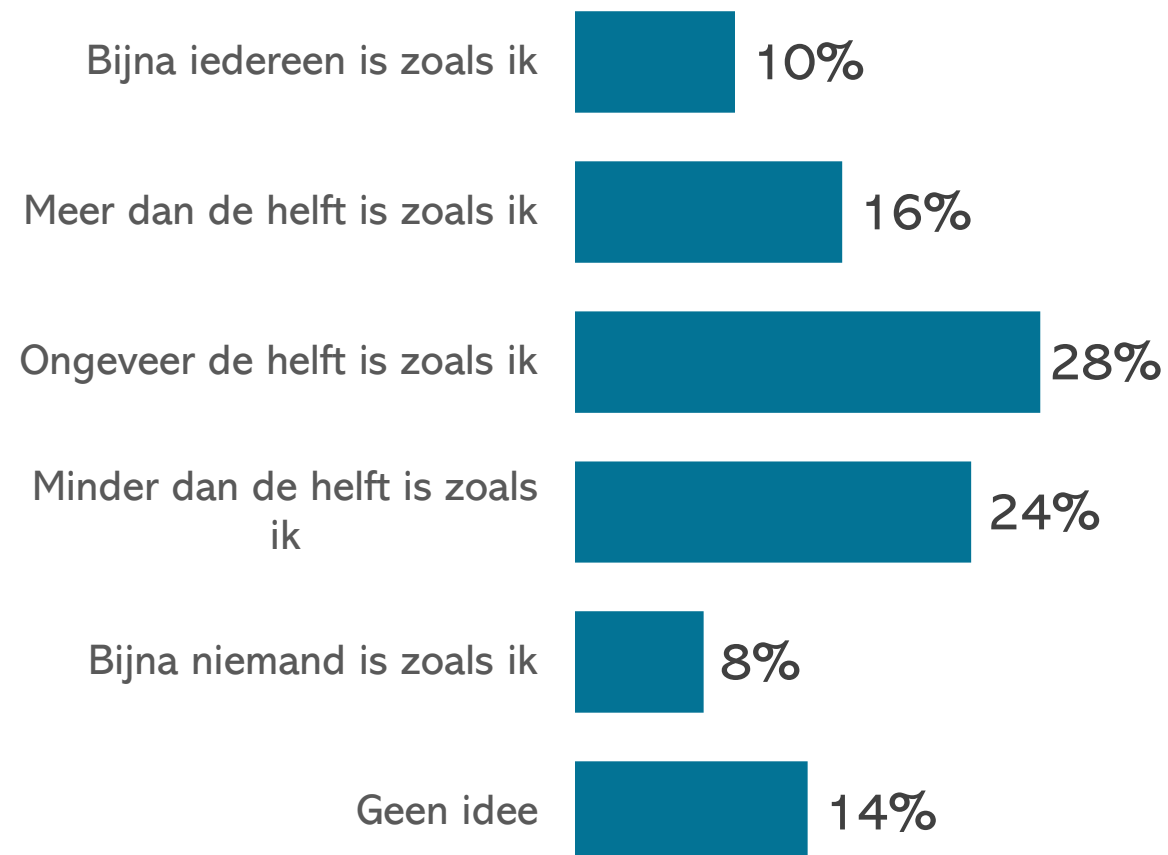
Buurt

Geschiktheid & vergelijkbaarheid

Vindt u dat de buurt waar u woont, geschikt is om er op een goede manier uw latere levensjaren in door te brengen?

Hoe vergelijkbaar bent u met de andere mensen in uw buurt (denk aan leeftijd, opleidingsniveau, religie, afkomst ...)?

Leeftijdsvriendelijke buurten

The social environment

In welke mate bent u het (on)eens met elk van onderstaande uitspraken?

Burgerparticipatie en werkgelegenheid

Ik kom geregeld in contact met jongere generaties

Ik voel mij een gewaardeerd lid van de samenleving

Respect & sociale inclusie

Ik krijg wel eens vervelende of negatieve opmerkingen vanwege mijn leeftijd

Ik krijg wel eens te maken met discriminatie vanwege mijn leeftijd

Sociale participatie

In mijn buurt zijn voldoende gelegenheden om mensen te ontmoeten

Activiteiten en evenementen worden georganiseerd op voor mij toegankelijke plaatsen

Ik word voldoende op de hoogte gebracht over activiteiten en evenementen die ik interessant vind

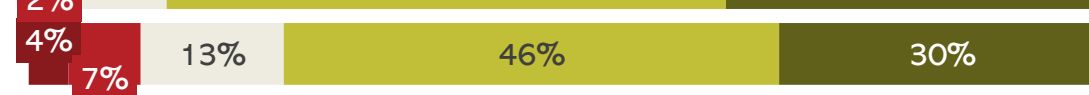

Communicatie en informatie

Ik kan de gedrukte informatie van de lokale overheid goed lezen

Ik kan de digitale informatie van de lokale overheid goed lezen

Top 2

73%

61%

6%

8%

57%

63%

68%

87%

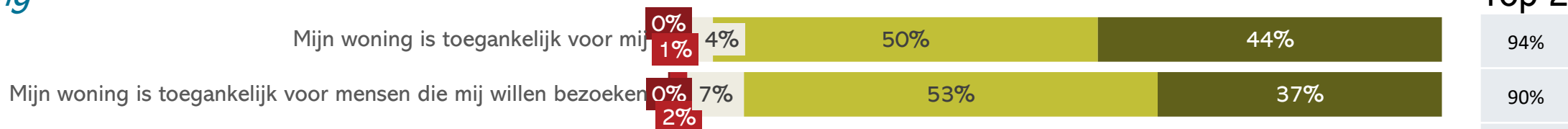
76%

Leeftijdsvriendelijke buurten

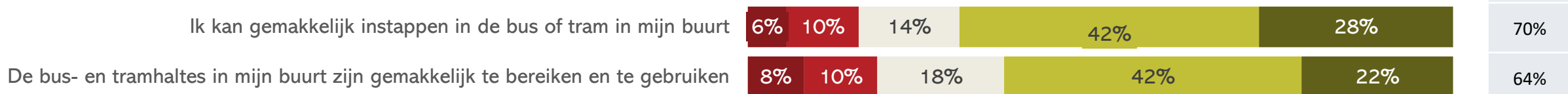
The built environment

In welke mate bent u het (on)eens met elk van onderstaande uitspraken?

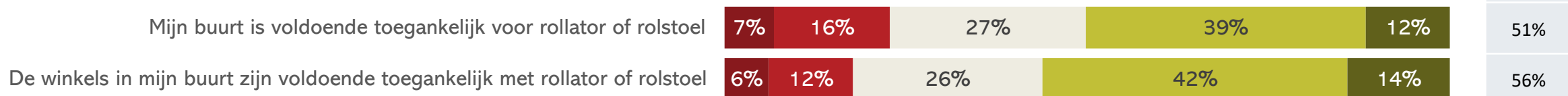
Huisvesting

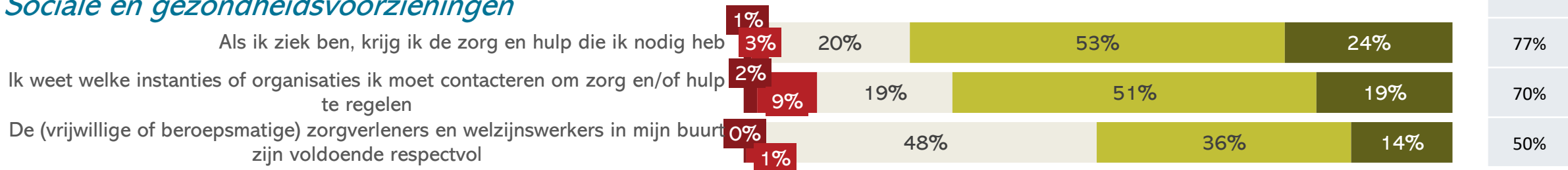
Transport

Buitenruimte en gebouwen

Sociale en gezondheidsvoorzieningen

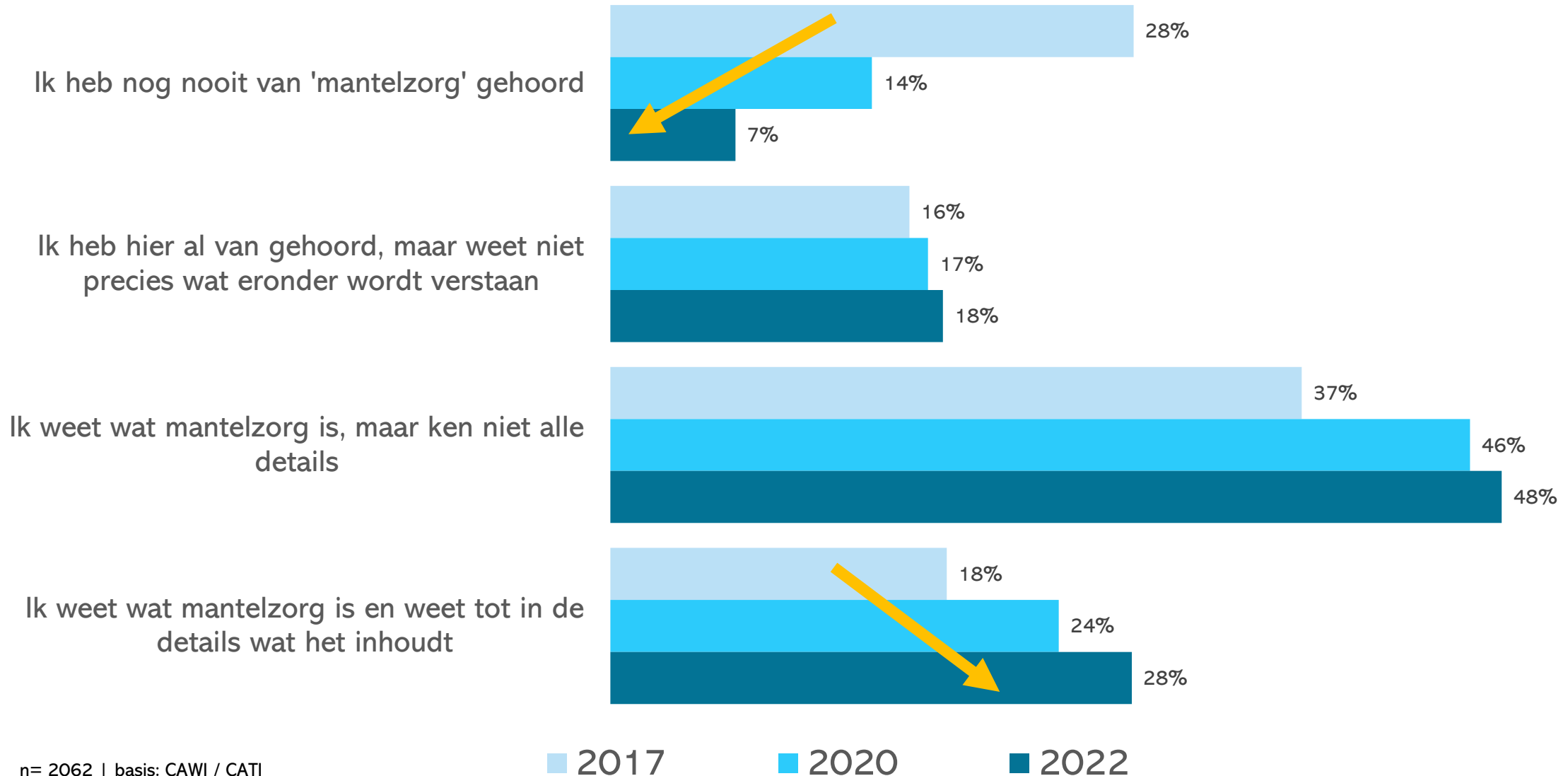

Zorg geven

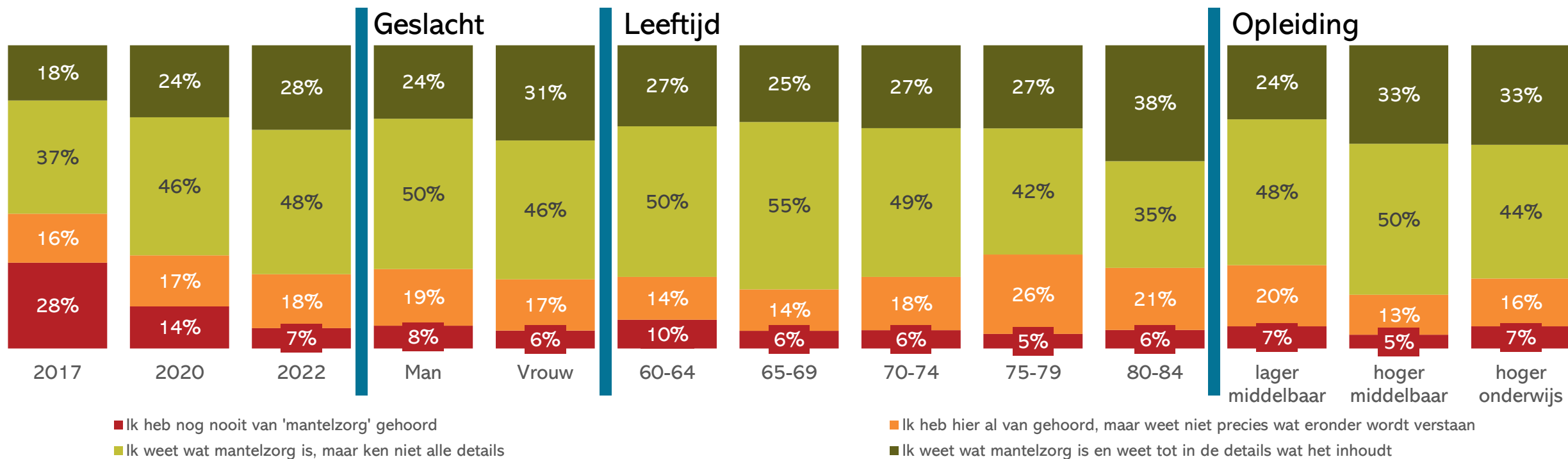

Mantelzorg Kennis

In welke mate bent u bekend met het concept van mantelzorg?

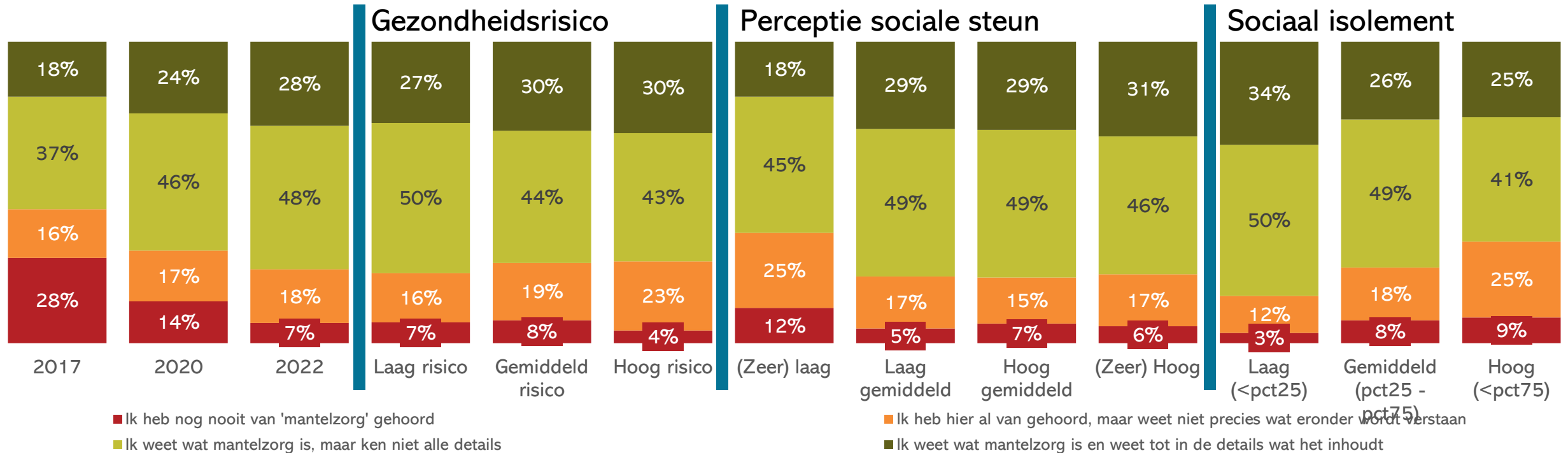

Mantelzorg Kennis

De kennis van mantelzorg is tijdens de laatste jaren fel gestegen. 80 tot 84-jarigen en vrouwen geven een net iets betere kennis aan.

Mantelzorg Kennis

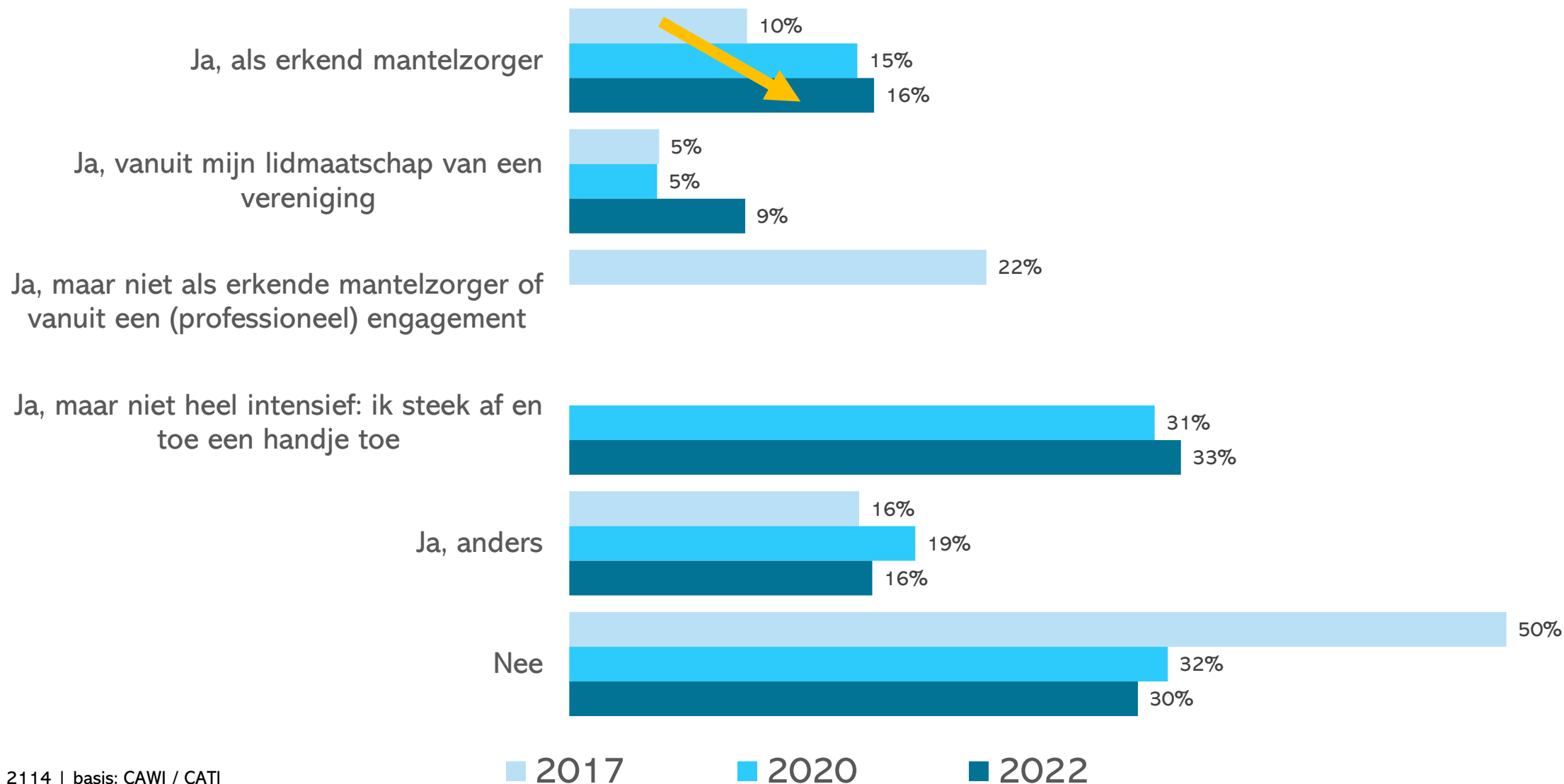

Mantelzorg is minder bekend bij wie sterk sociaal geïsoleerd is

Hoewel de bekendheid van mantelzorg in alle groepen is toegenomen, blijven sociale netwerken belangrijke instrumenten in het verspreiden van de kennis over het concept mantelzorg.

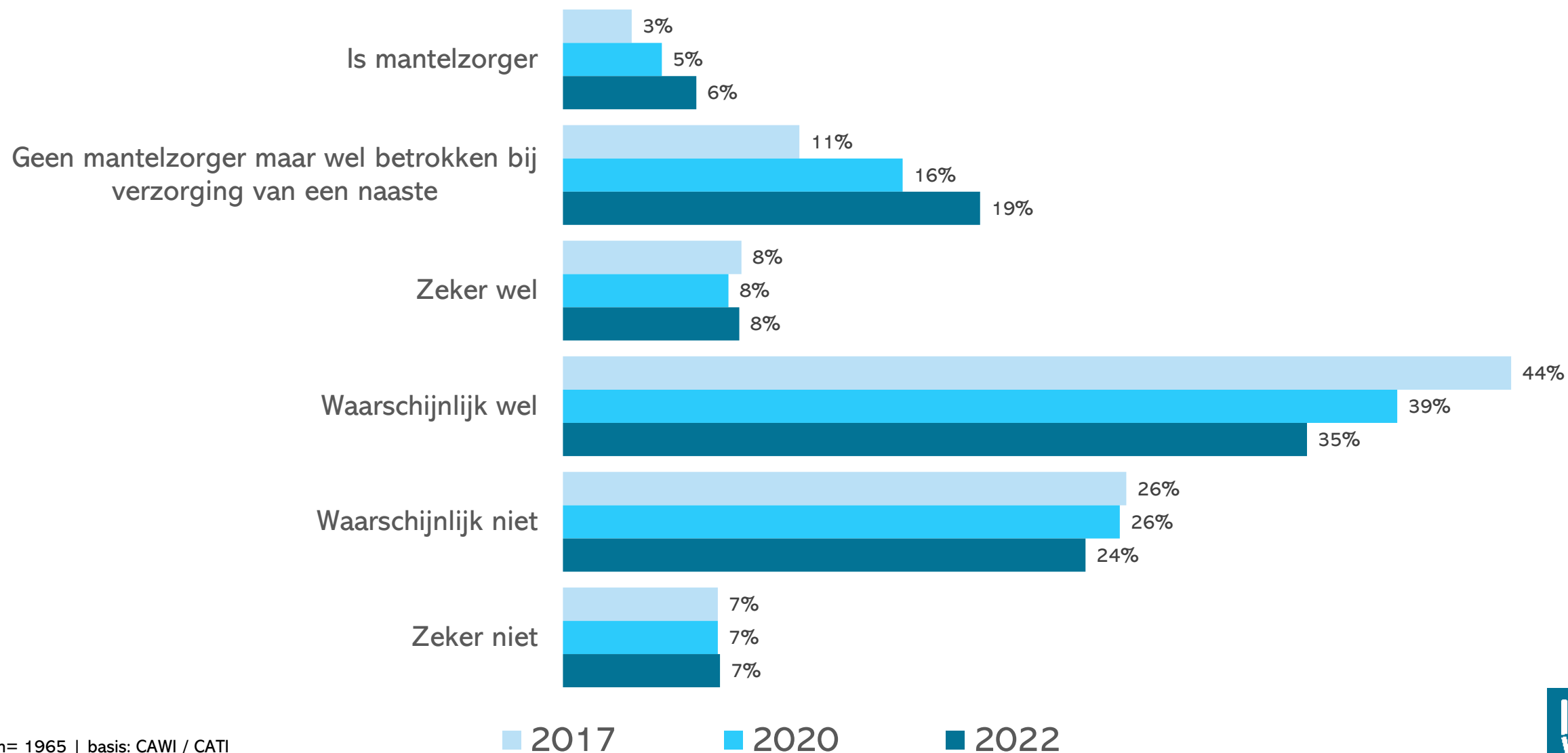
Mantelzorg

U gaf aan dat iemand in uw huishouden of in uw directe omgeving hulpbehoevend is. Bent u zelf betrokken bij de verzorging van één of meerdere van deze personen?
Enkel gesteld aan mensen met hulpbehoevenden in het huishouden of de directe omgeving

Mantelzorg

Stel dat iemand in uw nabije omgeving zorgbehoevend zou worden. Zou u dan zelf mantelzorger worden?

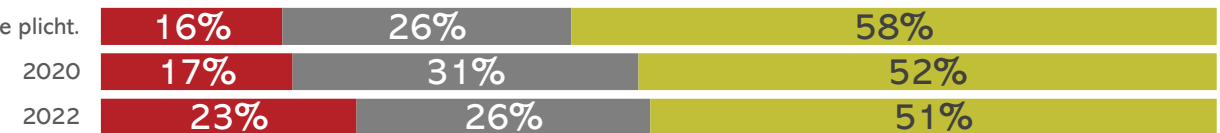
Attitudes

Zorg geven

Zorgbehoevende mensen verzorgen (wassen, aankleden, helpen bij eten, ...) is een zaak voor mensen die daarvoor zijn opgeleid en betaald worden.

Voor de eigen ouders zorgen is een morele plicht.

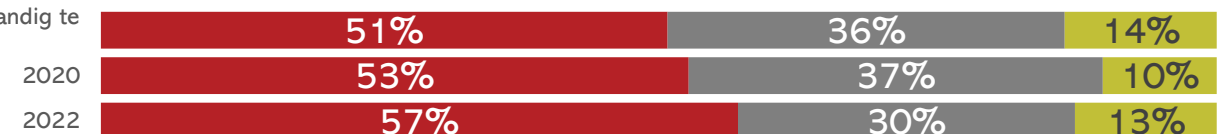
Het is niet de taak van de kinderen om voor hun ouders of schoonouders te zorgen.

Ik denk dat veel mensen beter verzorgd worden in een woonzorgcentrum, dan wanneer ze thuis blijven wonen of bij de kinderen gaan inwonen

Volwassen kinderen moeten hun ouders bij zich laten inwonen als deze niet langer in staat zijn om zelfstandig te wonen.

Ik ben er gerust in dat er voldoende (professionele) zorgverleners zullen zijn als ik later zorg nodig heb. (2022)

■ (Helemaal) niet akkoord

■ Noch akkoord, noch niet akkoord

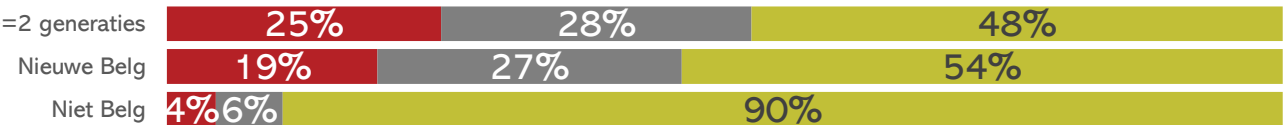
■ (Helemaal) akkoord

Attitudes zorg geven naar origine

Zorgbehoevende mensen verzorgen (wassen, aankleden, helpen bij eten, ...) is een zaak voor mensen die daarvoor zijn opgeleid en betaald worden. - Belg >= 2 generaties

Voor de eigen ouders zorgen is een morele plicht. - Belg >= 2 generaties

Het is niet de taak van de kinderen om voor hun ouders of schoonouders te zorgen. - Belg >= 2 generaties

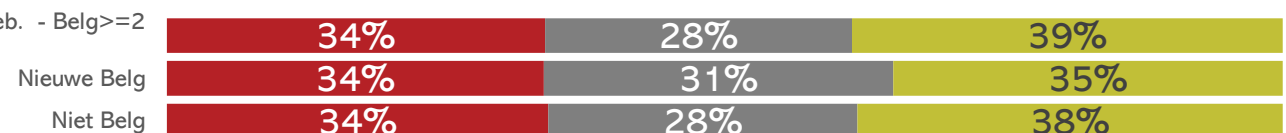
Ik denk dat veel mensen beter verzorgd worden in een woonzorgcentrum, dan wanneer ze thuis blijven wonen of bij de kinderen gaan inwonen. - Belg >= 2 generaties

Volwassen kinderen moeten hun ouders bij zich laten inwonen als deze niet langer in staat zijn om zelfstandig te wonen. - Belg >= 2 generaties

Ik ben er gerust in dat er voldoende (professionele) zorgverleners zullen zijn als ik later zorg nodig heb. - Belg >= 2 generaties

■ (Helemaal) niet akkoord

■ Noch akkoord, noch niet akkoord

■ (Helemaal) akkoord

INDI ville

COLLECTIEF VOOR
ONDERZOEK EN
ADVIES OVER
MAATSCHAPPIJ,
POLITIEK EN MEDIA

*Anne Borgers / Colin Sanders / Wouter Samyn
Jurgen Minnebo / Jo Steyaert / Robin Lagrou
Stéphanie Busschaert / Jan Verbelen*

